

HRVATSKI SABOR
Odbor za europske poslove

KLASA: 022-03/22-01/92
URBROJ: 6521-31-22-01
Zagreb, 14. lipnja 2022.

D.E.U. br. 21/047

**ODBOR ZA ZAŠTITU OKOLIŠA I
PRIRODE**
Predsjednica Sandra Benčić

ODBOR ZA POLJOPRIVREDU
Predsjednica Marijana Petir

Poštovane predsjednice odbora,

Odbor za europske poslove na temelju članka 154. stavka 1. Poslovnika Hrvatskoga sabora prosljeđuje Odboru za zaštitu okoliša i prirode i Odboru za poljoprivredu stajalište o dokumentu Europske unije iz Radnog programa za razmatranje stajališta Republike Hrvatske za 2021. godinu:

**Stajalište Republike Hrvatske o
Prijedlogu uredbe Europskog parlamenta i Vijeća o stavljanju na
raspolaganje na tržištu Unije i izvozu iz Unije određenih roba i proizvoda povezanih
s krčenjem i propadanjem šuma te o stavljanju izvan snage Uredbe (EU) br.
995/2010 COM (2021) 706**

koje je Koordinacija za unutarnju i vanjsku politiku Vlade Republike Hrvatske usvojila Zaključkom KLASA: 022-03/22-07/196, URBROJ: 50301-21/22-22-2 na sjednici održanoj 24. svibnja 2022.

Predmetni Prijedlog uredbe je Europska komisija objavila 17. studenoga 2021., u sklopu inicijative „Smanjenje rizika od krčenja i propadanja šuma povezanih s proizvodima koji se stavljaju na tržište EU-a“ iz Programa rada za 2021. godinu, te je u tijeku njegovo donošenje u Europskom parlamentu i Vijeću Europske unije.

U skladu s člankom 154. stavkom 2. Poslovnika Hrvatskoga sabora, molim vas da Odboru za europske poslove dostavite mišljenje o Stajalištu Republike Hrvatske do 15. srpnja 2022.

S poštovanjem,

PREDSJEDNIK ODBORA
Domagoj Hajduković

U prilogu: - Stajalište Republike Hrvatske o COM (2021) 706
- COM (2021) 706
Na znanje: Informacijsko-dokumentacijska služba (INFODOK)

PRIJEDLOG OKVIRNOG STAJALIŠTA RH

Naziv dokumenta (na hrvatskom i engleskom):

Prijedlog uredbe Europskog parlamenta i Vijeća o stavljanju na raspolaganje na tržištu Unije i izvozu iz Unije određenih roba i proizvoda povezanih s krčenjem i propadanjem šuma te o stavljanju izvan snage Uredbe (EU) br. 995/2010

Proposal for a Regulation of the European Parliament and of the Council on the making available on the Union market as well as export from the Union of certain commodities and products associated with deforestation and forest degradation and repealing Regulation (EU) No 995/2010

Brojčana oznaka dokumenta: COM(2021) 706 final

Nadležno TDU za izradu prijedloga stajališta (nositelj izrade stajališta) i ustrojstvena jedinica:

Nadležna tijela državne uprave:

Ministarstvo gospodarstva i održivog razvoja

Ustrojstvena jedinica: Uprava za programe i projekte EU, europske i međunarodne poslove

Ministarstvo poljoprivrede

Ustrojstvena jedinica: Uprava za poljoprivrednu politiku, EU i međunarodnu suradnju

Nadležna Služba u MVEP (Sektor za COREPER I):

Služba za promet, energetiku i okoliš

Nadležna radna skupina Vijeća EU:

Ad hoc radna skupina za rizik deforestacije i degradacije šuma povezan s proizvodima koji se stavljaju na tržište EU-a (AHWP DF)

Osnovne sadržajne odredbe prijedloga EU:

Prijedlog uredbe o stavljanju na raspolaganje na tržištu Unije i izvozu iz Unije određenih roba i proizvoda povezanih s krčenjem i propadanjem šuma te o stavljanju izvan snage Uredbe

(EU) br. 995/2010 objavljen je 17. studenoga 2021.g. Pravna osnova za donošenje uredbe je članak 192. Ugovora o funkcioniranju Europske unije (UFEU).

Ovom se uredbom utvrđuju **pravila o stavljanju goveda, kakaa, kave, palmina ulja, soje i drva** („relevantna roba”) i **proizvoda navedenih u Prilogu I.** koji sadržavaju relevantnu robu ili su bili hranjeni relevantnom robom ili su od nje izrađeni („relevantni proizvodi”) **na tržište ili na raspolaganje na tržištu Unije te njihovu izvozu s tržišta Unije**, s ciljem da se (a) doprinos Unije krčenju i propadanju šuma u svijetu smanji na najmanju moguću mjeru; (b) smanji doprinos Europske unije emisijama stakleničkih plinova i globalnom gubitku bioraznolikosti.

Uredbom se određuju pravila i obaveze za nadležna tijela države članice, gospodarske subjekte i trgovce koji **stavljaju relevantne robe ili proizvode iz prehrambene i drvne industrije** na tržište ili na raspolaganje na tržištu Unije te njihov izvoz.

Prijedlog uredbe ima i **dva priloga**, od kojih prvi sadržava popis roba i proizvoda koji su u području primjene uredbe, a drugi izjavu o postupanju s dužnom pažnjom. Prijedlogom ove uredbe regulira se uvoz i izvoz te promet proizvoda na tržištu EU-a povezanih s krčenjem i propadanjem (degradacijom) šuma do kojeg dolazi radi širenja poljoprivrednog zemljišta i proizvodnje proizvoda navedenih u Prilogu I. Prijedlogu uredbe, kao što su soja, goveda, palmino ulje, drvo, kakao i kava te proizvoda povezanih s tom robom, uz obvezu da isti budu legalni. Konkretnije, definira se „nulta stopa krčenja šuma” (*deforestation free*) odnosno uvjetuje se to da su relevantna roba i proizvodi, uključujući one koji se upotrebljavaju za predmetne proizvode ili su sadržani u njima, proizvedeni na zemljištu na kojem nije bilo krčenja šuma nakon 31. prosinca 2020. te da nije došlo do propadanja šume u kojoj je drvo posječeno nakon 31. prosinca 2020. Prijedlogom se utvrđuju **nova pravila postupka o dužnoj pažnji** uz obvezu posjedovanja **izjave o postupanju s dužnom pažnjom**, kojom gospodarski subjekti dokazuju da proizvod nije povezan s krčenjem i propadanjem šuma.

Osim toga, postoji čitav niz zahtjeva prema gospodarskim subjektima u pogledu prikupljanja i čuvanja informacija, dokumenata i podataka kojima se dokazuje sukladnost relevantnih roba i proizvodi s uvjetima za stavljanje na tržište. Uz ostalo, traže se odgovarajuće i provjerljive informacije o tome da relevantna roba i proizvodi nisu povezani s krčenjem šuma. Također se traže odgovarajuće i provjerljive informacije o tome da je proizvodnja provedena u skladu s relevantnim zakonodavstvom zemlje proizvodnje, uključujući sve dogovore kojima se daje pravo na korištenje predmetnog područja za potrebe proizvodnje relevantne robe. Prijedlogom uredbe se razlikuju gospodarski subjekti koji stavljaju relevantnu robu na tržište te veliki trgovci, s jedne strane, u odnosu na mala i srednja poduzeća (MSP), s druge strane. Prijedlogom uredbe se uspostavlja sustav ocjenjivanja prema referentnim vrijednostima za procjenu zemalja ili dijelova zemalja prema **razini rizika od krčenja i propadanja** (degradacije) šuma (niski, srednji i visoki rizik). Europska komisija (dalje: EK) će raditi na procjeni te ojačavati suradnju s trećim zemljama. Tako se za zemlje niskog rizika predviđa pojednostavljeno postupanje s dužnom pažnjom, a sastavni dio postupanja može biti i procjena te smanjenje rizika.

U odnosu na Uredbu (EU) br. 995/2010 o utvrđivanju obveza gospodarskih subjekata koji stavljaju u promet drvo i proizvode od drva (EUTR), koja se ovim Prijedlogom uredbe stavlja izvan snage, novost predstavlja obveza gospodarskih subjekata da imaju informacije o točnoj lokaciji proizvedene robe (geografske koordinate, odnosno geolokacija) te ojačana suradnja s carinom. Uspostavljaju se **minimalne obveze nadležnih tijela DČ za periodičko provjeravanje** usklađenosti gospodarskih subjekata s obvezama. U slučaju utvrđivanja neusklađenosti predviđeno je **poduzimanje mjera i proporcionalno kažnjavanje** (razmjerno šteti po okoliš i vrijednosti relevantne robe/proizvoda), kao i izvještavanje. U Prijedlogu uredbe definira se i **postupanje carine kao i uspostava elektroničkog sučelja** koje se temelji na okruženju jedinstvenog sučelja EU-a za carinu. Nadalje, predviđa se da će EK uspostaviti informacijski sustav i da će se omogućiti razmjena informacija među DČ.

U Prijedlogu uredbe se predlaže **revizija** iste nakon 2 godine te isti uključuje procjenu potrebe uključivanja drugih ekosustava i roba u područje primjene uredbe, a generalna revizija s ocjenom učinka predviđa se nakon 5 godina.

Ostaje ono što je uspostavljeno Uredbom (EZ) br. 2173/2005 o uspostavljanju FLEGT sustava za izdavanje dozvola za uvoz drvene sirovine u Europsku zajednicu (**FLEGT**), kojom se osigurava da drvena sirovina i proizvodi dobiveni od drvene sirovine, koje u EU izvoze partnerske zemlje koje su potpisale sporazum o dobrovoljnom partnerstvu (VPA) s EU-om, potječu od zakonito posjećenog drva te se provodi FLEGT sustav izdavanja dozvola. FLEGT Akcijski plan postoji još od 2003. i ključan je u borbi EU-a protiv nezakonite sječe i povezane trgovine. Za proizvode pokrivene FLEGT dozvolom u novoj uredbi će se pretpostavljati da su legalni.

Očekuje se i primjena ovog Prijedloga uredbe zajedno s Direktivom o obnovljivoj energiji u pogledu nekih proizvoda koji se upotrebljavaju kao biogoriva ili za proizvodnju biogoriva, kao što su drvene pelete ili derivati sojinog i palminog ulja. Ciljevi obiju direktiva komplementarni su jer se obje odnose na sveobuhvatne ciljeve borbe protiv klimatskih promjena i gubitka bioraznolikosti. Ovom zakonodavnom inicijativom utvrđuju se zahtjevi za proizvode i proizvode povezane s krčenjem šuma i degradacijom šuma koji se stavljaju na tržište EU-a s ciljem ograničavanja krčenja šuma potaknutog djelovanjem EU-a. Direktivom o obnovljivoj energiji utvrđuju se, među ostalim, pravila o kriterijima održivosti za biogoriva, tekuća biogoriva i biomasu koja se trebaju smatrati održivim te se utvrđuju ciljevi EU-a za postizanje cilja u pogledu obnovljive energije od najmanje 32 % do 2030.

S obzirom na to da se obje odnose na glavne ciljeve borbe protiv klimatskih promjena i gubitka bioraznolikosti, uredba je komplementarna sa zakonodavnom inicijativom o održivom korporativnom upravljanju i ne pokriva financijski sektor i ulaganja, koje bi trebale pokriti postojeće inicijative kao što je Uredba o taksonomiji EU-a.

FR PRES je najavilo objavu kompromisnog teksta do 18. svibnja. Ovisno o dinamici usvajanja ovoga stajališta, ono će se, ovisno o procjeni, odgovarajuće dopuniti i referirati i na kompromisni tekst.

Razlozi za donošenje i pozadina dokumenta:

EK u obrazloženju prijedloga navodi kako se krčenjem i propadanjem šuma, čija je učestalost zabrinjavajuća, dodatno pogoršavaju klimatske promjene i povećava gubitak bioraznolikosti. Glavni je uzrok krčenja i propadanja šuma proširenje poljoprivrednog zemljišta radi proizvodnje robe kao što su goveda, drvo, palmino ulje, soja, kakao ili kava. Očekuje se da će se uslijed porasta svjetskog stanovništva i povećane potražnje za poljoprivrednim proizvodima, posebno onima životinjskog podrijetla, povećati potražnja za poljoprivrednim zemljištem i stvoriti dodatni pritisak na šume, dok će promjene klimatskih značajki utjecati na proizvodnju hrane, zbog čega je potreban prijelaz na održivu proizvodnju koja ne uzrokuje daljnje krčenje i propadanje šuma.

EU je relevantan potrošač robe povezano s krčenjem i propadanjem šuma te mu nedostaju posebna i djelotvorna pravila kojima bi smanjio svoj doprinos tim pojavama. Stoga je cilj ove inicijative smanjiti krčenje i propadanje šuma potaknuto potrošnjom i proizvodnjom u EU-u. Očekuje se da će se time pak smanjiti emisije stakleničkih plinova i gubitak bioraznolikosti na svjetskoj razini. Cilj je inicijative maksimalno smanjiti potrošnju proizvoda koji dolaze iz lanaca opskrbe povezanih s krčenjem ili propadanjem šuma – i u EU-u povećati potražnju za zakonitom robom i proizvodima koji nisu povezani s krčenjem šuma te trgovinu tom robom i proizvodima.

Status dokumenta:

EK je 17. studenoga 2021. objavila Prijedlog uredbe. Prijedlog je predstavljen i na sastanku Vijeća za AGRIFISH 13. prosinca 2021. te se o njemu raspravljalo na sastancima Vijeća za ENVI 20. prosinca 2021., Vijeća za AGRIFISH 21. veljače 2022., te Vijeća za ENVI 17. ožujka 2022.

Na razini Vijeća, pod formacijom ENVI, uspostavljena je **Ad hoc radna skupina za rizik deforestacije i degradacije šuma povezan s proizvodima koji se stavljaju na tržište EU-a (AHWP DF)** s ciljem rasprave o prijedlogu ove uredbe koja sukladno mandatu od 22. siječnja 2022. o napretku ovog akta uz Vijeće za ENVI redovito informira i Vijeće za AGRIFISH. Dosad je održano 10 sastanaka navedene radne skupine. Cilj FR PRES-a jest brzi razvoj ovog Prijedloga uredbe te usvajanje općeg pristupa 28. lipnja 2022. na sastanku Vijeća za ENVI.

Stajalište RH:

RH podržava predmet i područje primjene uredbe, odnosno **utvrđivanje pravila o stavljanju goveda, kakaa, kave, palmina ulja, soje i drveta i proizvoda navedenih u Prilog I.** koji sadržavaju relevantnu robu ili su bili hranjeni relevantnom robom ili su od nje izrađeni **na tržište ili na raspolaganje na tržištu Unije te njihovu izvozu s tržišta Unije.**

Uzimajući u obzir participiranje relevantnih roba u globalnim trendovima **gubitka šuma** (deforestacije) uzrokovanih potrebama odnosno potrošnjom u EU-u koji su određeni nastavno na prethodno izrađene analize, RH **podržava opći cilj uredbe** da se doprinos Unije krčenju i propadanju šuma u svijetu smanji na najmanju moguću mjeru te da se smanji doprinos EU-a emisijama stakleničkih plinova i globalnom gubitku bioraznolikosti.

RH također podržava da se ova uredba jednako primjenjuje na stavljanje na tržište EU-a i stavljanje na raspolaganje na tržištu EU-a, kao i na izvoz iz EU-a.

RH smatra da Prijedlog uredbe utječe na nekoliko sektora pri čemu se radi o pitanjima koja se osim primarnog cilja zaštite bioraznolikosti i okoliša, tiču i poljoprivrede i šumarstva, proizvodnje prehrambenih proizvoda, ravnoteže opskrbnih lanaca, međunarodne trgovine, carine kao i ukupnog funkcioniranja unutarnjeg tržišta.

Nastavno na mogućnost proširivanja/dodavanja drugih ekosustava povrh šuma u **područje primjene predmetne uredbe**, RH smatra da je za sada uredbom adekvatno adresirano minimiziranje rizika stavljanja na tržište EU-a proizvoda koji dolaze iz lanaca opskrbe izravno povezanih s krčenjem i propadanjem šuma.

RH smatra da odredbe koje se odnose na kriterije održivosti za biogoriva i biomasu te izgrađene elektrane na biomasu, trebaju biti usklađene s odredbama Direktive o obnovljivim izvorima energije. Shodno navedenom kriteriji u predmetnoj uredbi ne bi trebali biti rigorozniji (stroži).

U pogledu **definicija**, RH u načelu podržava definicije navedene u **članku 2. Prijedloga** uredbe vezane uz *održivo gospodarenje šumama*, jer je definicija *održivog gospodarenja šumama* uključena i u nacionalno zakonodavstvo (Zakon o šumama), te su predložene definicije također u skladu s dosadašnjom dugogodišnjom šumarskom praksom u RH. Dodatno, na 93 % šuma u RH gospodari se sukladno certifikatu FSC koji osigurava održivost gospodarenja. Održivo gospodarenje šumama RH vidljivo je i iz podataka izvješća o provedbi Direktive EU-a o staništima iz 2019. godine prema kojem je u RH više od 70 % šumskih stanišnih tipova iz Priloga I. Direktive u dobrom stanju očuvanosti, što je znatno bolje od prosjeka EU-a (svega 14 % u povoljnom stanju očuvanosti).

RH podržava definiciju pojma „*forest degradation*” na način da ona svakako obuhvati sve potencijalne uzročnike propadanja šuma, a ne samo one uzrokovane sječom.

U pogledu terminologije korištene u *hrvatskoj inačici Prijedloga uredbe*, RH ističe kako ista ne odgovara postojećem nacionalnom zakonskom okviru (Zakon o šumama). Stoga je potrebno riječ „krčenje” zamijeniti riječju „gubitak” a riječ „propadanje” zamijeniti riječju „degradacija”. Na navedeno će RH ukazati prilikom redakture hrvatske inačice teksta.

Kao načelnu napomenu, a s obzirom da su definicije važan dio prijedloga, zbog pravne jasnoće, RH naglašava da je važno da definicije sadržane u ovoj uredbi budu u potpunosti

jasne i usklađene s već postojećim definicijama koje se koriste na europskoj ili međunarodnoj razini.

RH smatra kako na razini EU-a nije moguće uspostaviti jedinstveni pristup održivom gospodarenju šumama koji bi jednako odgovarao svim državama članicama te je važno uočiti različitosti i specifičnosti šumskih ekosustava ne samo među državama članicama, već i unutar njihovih jedinstvenih teritorija. Sukladno tome, RH smatra kako **mjerila, kriteriji i pokazatelji održivog gospodarenja šumama** trebaju biti fleksibilni, uz puno uvažavanje lokalnih šumskih ekosustava i vezanih praksi upravljanja i tradicije, te pri tome biti u potpunosti održivi i izvedivi.

RH smatra kako je u **provedbi ove uredbe** potrebno koristiti već postojeće administrativne kapacitete te iskustva kroz FLEGT uredbu kao i razmjenu iskustava između država članica. Potrebno je **izbjeći dodatna administrativna i financijska opterećenja kao i potencijalne pravne i postupovne praznine** u prvim godinama primjene. RH stoga izražava zabrinutost vezanu uz administrativni teret zbog pojačanog nadzora većeg broja gospodarskih subjekata.

S obzirom na procjenu značajnih dodatnih troškova na više razina, što će se vrlo vjerojatno prenijeti na završne proizvode i krajnje kupce te posebno uzimajući u obzir rast cijena prehrambenih proizvoda trebalo bi izbjeći bilo kakve nove zahtjeve prema gospodarskim objektima koji bi značajnije povećali troškove njihovog poslovanja.

RH smatra kako je potrebno precizirati odredbe Prijedloga uredbe koje se odnose na **postupak ispitivanja i prikupljanja informacija**, posebno u dijelu koji se odnosi na usklađenost s nacionalnim standardima zemlje u kojoj se odvija proizvodnja proizvoda iz Priloga I. Prijedloga uredbe. Ovo se tiče kako standarda članica EU, tako i standarda trećih zemalja.

Dodatne financijske troškove posebno je bitno minimalizirati kod postupaka koji proizlaze iz postupanja o **dužnoj pažnji**, uzimajući u obzir i veličinu gospodarskih subjekata. To se odnosi i na mogućnost da gospodarski subjekti realno procijene rizik sukladno Prijedlogu uredbe kao i na mogućnost prikupljanja i korištenja informacija o geolokaciji.

RH smatra kako je, nastavno na prethodno izrađene analize o participiranju određenih roba u globalnim trendovima krčenja i propadanja šuma, u ovom trenutku obuhvaćen adekvatni broj predloženih roba kao izravnih i neizravnih uzročnika. Kada govorimo o mogućem nadopunjavanju ovog **popisa iz Priloga I.** sukladno eventualnim novo uočenim kretanjima i potrebama, takvoj odluci moraju prethoditi odgovarajuće analize, uzimajući u obzir i moguće dodatne troškove za gospodarstvo.

U ovom trenutku treba se fokusirati prvenstveno na minimiziranje rizika stavljanja na tržište EU-a proizvoda koji dolaze iz lanaca opskrbe izravno povezanih s krčenjem i propadanjem šuma.

Što se to tiče **rokova za implementaciju**, RH smatra kako je potrebno osigurati što dulje **prijelazno razdoblje**, kako bi se operatori unutar EU-a, ali i administracija država članica EU-a, pripremili na primjenu uredbe (izgradnja administrativne infrastrukture te informiranje i edukacija operatera).

Iz kuta gledišta **trgovinske politike** bitno je osigurati da konačni prijedlog teksta uredbe bude u potpunosti usklađen s pravilima Svjetske trgovinske organizacije imajući u vidu da cilj ovog Prijedloga uredbe nije ojačanje partnerskih odnosa u trgovini s trećim zemljama, već smanjenje doprinosa Unije krčenju i propadanju šuma u svijetu na najmanju moguću mjeru te istovremeno smanjenje doprinosa EU-a emisijama stakleničkih plinova i globalnom gubitku bioraznolikosti.

Smatramo da će provedba carinskih kontrola zahtijevati veliko administrativno opterećenje za **carinska tijela**, ali uz navedene obaveze EK za uspostavu odgovarajućih IT sustava odnosno ažuriranja istih, te uz dovoljno vremena i financijskih sredstava za ovu implementaciju, smatramo da ih je moguće provesti. U kontekstu carinske provedbe predmetne uredbe, ključni su stavci 8. i 10. članka 24. (i eventualno čl. 2.).

U stavku 8. članka 24. navode se posebni carinski postupci - carinska terminologija i zakonodavstvo poznaje termin posebnih postupaka, pa je potrebno u definicijama u čl. 2. navesti smatraju li se posebni carinski postupci posebnim postupcima kako su definirani Carinskim zakonikom Zajednice (predlažemo da se u tom slučaju ili dopuni čl. 2. u definicijama, ili da se u st. 8. unese referenca iz Uredbe (EU) br. 952/2013), ili se ne misli točno na te postupke, u kojem slučaju terminološki predlažemo da se stavi izraz „drugi carinski postupci“.

U stavku 10. članka 24. u kojem je navedeno da carinsko tijelo može uništiti nesukladnu robu – carina u RH ni u jednom slučaju do sada nije bila nadležna za uništavanje robe, te smatramo da je prikladnije da je za uništenje robe odgovorno neko drugo nadležno tijelo, a ne carinska služba. U tom slučaju predlažemo da se u tekst ovog stavka stavi „...carinska ili druga nadležna tijela mogu...“ kako bi se ispoštovao princip supsidijarnosti.

Budući da se ovim Prijedlogom uredbe utvrđuju pravila o stavljanju relevantne robe i proizvoda na tržište ili na raspolaganje tržištu, nužno je osigurati usklađenost s međunarodnim pravilima u pogledu nediskriminacije. Smatramo izuzetno važnim osigurati da odredbe kojim se utvrđuju postupci dužne pažnje ne dovedu do prekomjernog administrativnog i financijskog opterećenja gospodarskih subjekata, naročito malih i srednjih poduzetnika. Imajući u vidu cjelokupnu geopolitičku situaciju i postpandemijsko okruženje posebno naglašavamo nužnost posvećenja maksimalne pažnje sprečavanju bilo kakvog narušavanja stabilnosti lanaca opskrbe na svjetskoj razini.

Sporna/otvorena pitanja za RH:

Kako je navedeno gore u tekstu.

Stajališta DČ i EK:

U dosadašnjem tijeku rasprave DČ većinom ističu važnost suradnje nadležnih tijela DČ s trećim zemljama kako bi se osigurala usklađenost. DČ su zabrinute u pogledu administrativnog tereta povezanog uz pojačani nadzor (15% gospodarskih subjekata). Isto tako, većina DČ traži da se kao korektivna mjera ne provodi uništavanje robe ili proizvoda te traži pojašnjenje kako će se odrediti visina kazne za subjekte koji krše odredbe, osobito u dijelu koji se odnosi na razmjernost visine kazne šteti za okoliš. Osim toga, DČ još ispituju eventualnu usklađenost s nacionalnim zakonodavstvom. DČ traže i pojašnjenja postupaka za robu i proizvode te su zabrinute i hoće li moći po stupanju uredbe na snagu koristiti jedinstveno sučelje EU-a za carinu te kako će sustavi biti povezani. DČ izražavaju svoju zabrinutost i vezano uz sustav ocjenjivanja prema referentnim vrijednostima, uključujući brzinu njegove uspostave, a s obzirom na to da će dotad veći administrativni teret biti na njima samima.

Sporna/otvorena pitanja za DČ i EK: —

Stav RH o spornim/otvorenim pitanjima DČ i EK: —

Postojeće zakonodavstvo RH i potreba njegove izmjene slijedom usvajanja dokumenta:

Zakonom o provedbi uredbi Europske unije u vezi s trgovinom ilegalno posječenim drvom i proizvodima od takvog drva („Narodne novine”, br. 54/13.) u Republici Hrvatskoj stvorene su pretpostavke za provedbu Uredbe (EU) br. 995/2010 o utvrđivanju obveza gospodarskih subjekata koji stavljaju u promet drvo i proizvode od drva (EUTR) i Uredbe (EZ) br. 2173/2005 o uspostavljanju FLEGT sustava za izdavanje dozvola za uvoz drvne sirovine u Europsku zajednicu (FLEGT). S obzirom na određene manjkavosti predmetnog zakona, 2018. godine donesen je Zakon o provedbi uredbi Europske unije o prometu drva i proizvoda od drva („Narodne novine”, br. 25/18. i 16/20.) čijim je donošenjem stari zakon prestao važiti. Zakonom su utvrđena nadležna tijela, postupanje nadležnih tijela, stručni i inspektijski nadzor te prekršajne odredbe za provedbu uredbi. U skladu s odredbama zakona, Ministarstvo poljoprivrede provodi stručni nadzor sustava dužne pažnje i sustava sljedivosti, a Carinska uprava po ukazanoj potrebi provodi inspektijski nadzor. S obzirom da će se novom uredbom ukinuti Uredba (EU) br. 995/2010 izvjesno će biti potrebno izmijeniti trenutno važeći Zakon o provedbi uredbi Europske unije o prometu drva i proizvoda od drva.

Međutim, s obzirom da će nova uredba obuhvatiti i druge proizvode osim drveta i proizvoda od drva, bit će potrebno izmijeniti i drugo zakonodavstvo, odnosno donijeti novo, kojim će se regulirati pitanja vezana uz provedbu ove uredbe. Precizni obuhvat potrebnih zakonodavnih intervencija, kao i nacionalno nadležnih tijela za njihovu provedbu, ovisit će o detaljnoj analizi teksta uredbe.

Utjecaj provedbe dokumenta na proračun RH: —

EUROPSKA
KOMISIJA

Bruxelles, 17.11.2021.
COM(2021) 706 final

2021/0366 (COD)

Prijedlog

UREDBE EUROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA

o stavljanju na raspolaganje na tržištu Unije i izvozu iz Unije određenih roba i proizvoda povezanih s krčenjem i propadanjem šuma te o stavljanju izvan snage Uredbe (EU) br. 995/2010

(Tekst značajan za EGP)

{SEC(2021) 395 final} - {SEC(2021) 396 final} - {SWD(2021) 325 final} -
{SWD(2021) 326 final} - {SWD(2021) 327 final} - {SWD(2021) 328 final} -
{SWD(2021) 329 final}

OBRAZLOŽENJE

1. KONTEKST PRIJEDLOGA

• Razlozi i ciljevi prijedloga

Krčenjem i propadanjem šuma, čija je učestalost zabrinjavajuća, dodatno se pogoršavaju klimatske promjene i povećava gubitak bioraznolikosti. Glavni je uzrok krčenja i propadanja šuma **proširenje poljoprivrednog zemljišta** radi proizvodnje robe kao što su goveda, drvo, palmino ulje, soja, kakao ili kava. Očekuje se da će se uslijed porasta svjetskog stanovništva i povećane potražnje za poljoprivrednim proizvodima, posebno onima životinjskog podrijetla, povećati potražnja za poljoprivrednim zemljištem i stvoriti dodatni pritisak na šume, dok će promjene klimatskih značajki utjecati na proizvodnju hrane, zbog čega je potreban prijelaz na održivu proizvodnju koja ne uzrokuje daljnje krčenje i propadanje šuma.

EU je relevantan potrošač robe povezano s krčenjem i propadanjem šuma te mu nedostaju posebna i djelotvorna pravila kojima bi smanjio svoj doprinos tim pojavama. Stoga je cilj ove inicijative smanjiti krčenje i propadanje šuma potaknuto potrošnjom i proizvodnjom u EU-u. Očekuje se da će se time pak smanjiti emisije stakleničkih plinova i gubitak bioraznolikosti na svjetskoj razini. Cilj je inicijative **maksimalno smanjiti potrošnju proizvoda koji dolaze iz lanaca opskrbe povezanih s krčenjem ili propadanjem šuma** – i u EU-u povećati potražnju za zakonitom robom i proizvodima koji nisu povezani s krčenjem šuma te trgovinu tom robom i proizvodima.

• Dosljednost s postojećim odredbama politike u tom području

Prijedlog je prvi put najavljen u **Komunikaciji Komisije iz 2019. „Pojačanje djelovanja EU-a za zaštitu i obnovu svjetskih šuma”**¹ (dalje u tekstu „Komunikacija iz 2019.”), u kojoj se Komisija obvezala „procijeniti dodatne regulatorne i neregulatorne mjere na strani potražnje kako bi se osigurali jednaki uvjeti i jednako razumijevanje lanaca opskrbe koji nisu povezani s krčenjem šuma, s ciljem povećanja transparentnosti lanaca opskrbe i smanjenja rizika od krčenja i propadanja šuma povezanih s uvozom robe u EU”. Ta je obveza zatim potvrđena u europskom zelenom planu² te u strategiji EU-a za bioraznolikost do 2030.³ i strategiji „od polja do stola”⁴, a dvjema potonjima najavljen je odgovarajući zakonodavni prijedlog za 2021. Prijedlog je sastavni dio općih ciljeva europskog zelenog plana i svih inicijativa pokrenutih na temelju tog plana te je usklađen s njima. Konkretno, njime se dopunjuju druge mjere predložene u Komunikaciji iz 2019., posebno: 1. **suradnja sa zemljama proizvođačima** kako bi se riješili temeljni uzroci krčenja šuma i promicalo održivo gospodarenje šumama i 2. **međunarodna suradnja s glavnim zemljama potrošačima** u cilju smanjenja istjecanja i promicanja donošenja sličnih mjera kako bi se izbjeglo stavljanje na tržište proizvoda iz lanaca opskrbe povezanih s krčenjem i propadanjem šuma.

¹ Komunikacija Komisije Europskom parlamentu, Vijeću, Europskom gospodarskom i socijalnom odboru i Odboru regija „Pojačanje djelovanja EU-a za zaštitu i obnovu svjetskih šuma”, COM(2019) 352 final.

² Komunikacija Komisije Europskom parlamentu, Vijeću, Europskom gospodarskom i socijalnom odboru i Odboru regija, „Europski zeleni plan”, COM(2019) 640 final.

³ Komunikacija Komisije Europskom parlamentu, Vijeću, Europskom gospodarskom i socijalnom odboru i Odboru regija – „Strategija EU-a za bioraznolikost do 2030. Vraćanje prirode u naše živote”, COM(2020) 380 final.

⁴ Komunikacija Komisije Europskom parlamentu, Vijeću, Europskom gospodarskom i socijalnom odboru i Odboru regija, „Strategija ‚od polja do stola’ za pravedan, zdrav i ekološki prihvatljiv prehrambeni sustav”, COM(2020) 381 final.

Komisija će stoga nastaviti surađivati sa zemljama proizvođačima i nuditi nove vrste potpore i poticaja u pogledu zaštite šuma, poboljšati upravljanje zemljištem i zaštitu posjeda, postrožiti provedbu zakona te promicati održivo gospodarenje šumama, poljoprivredu otpornu na klimatske promjene, održivu intenzifikaciju i diversifikaciju, agroekologiju i agrošumarstvo.

Postojeći zakonodavni okvir EU-a samo se djelomično bavi krčenjem šuma. **Akcijski plan EU-a za provedbu zakona, upravljanje i trgovinu u području šuma (FLEGT) iz 2003.**⁵ ključna je politika EU-a za borbu protiv nezakonite sječe stabala i s njom povezane trgovine. Iako **Akcijski plan za FLEGT sadržava mjere za suzbijanje nezakonite sječe i s njom povezane trgovine, njime se ne rješava problem krčenja šuma kao takav.** Ključni element Akcijskog plana za FLEGT dobrovoljni je sustav kojim se osigurava da se u EU uvozi samo zakonito posječeno drvo iz zemalja koje su pristale sudjelovati u tom sustavu. Unutarnji pravni okvir EU-a za taj sustav jest Uredba o sustavu izdavanja dozvola za provedbu zakona, upravljanje i trgovinu u području šuma (**Uredba o FLEGT-u**)⁶, kojom se uspostavlja sustav izdavanja dozvola koji je temelj dobrovoljnih sporazuma o partnerstvu za FLEGT. Drugi je ključni element Akcijskog plana za FLEGT **Uredba EU-a o drvu (EUTR)**⁷, kojom se zabranjuje stavljanje na tržište EU-a nezakonito posječenog drva i proizvoda od drva te utvrđuju obveze za gospodarske subjekte koji drvo prvi put stavljaju u promet. Uredba o FLEGT-u i EUTR prošli su provjeru primjerenosti, a opcije politike predstavljene u ovoj Uredbi temelje se i na rezultatima te provjere primjerenosti.

Na temelju iskustava i stečenih saznanja u kontekstu Akcijskog plana za FLEGT i Uredbe o FLEGT-u, Komisija će prema potrebi uspostaviti partnerstva u području šuma s relevantnim partnerskim zemljama. Glavni cilj partnerstava u području šuma bit će zaštita, obnova i/ili osiguravanje održivog korištenja šuma na sveobuhvatan i integriran način kako bi se ostvarili prioriteti europskog zelenog plana i ciljevi razvojne suradnje EU-a kao što su ublažavanje siromaštva, dobro upravljanje i ljudska prava. Promicat će upravljanje šumama i reformu politika kako bi se održivo gospodarilo šumama i pridonijelo zaustavljanju krčenja i propadanja šuma.

- **Dosljednost u odnosu na druge politike Unije**

U Komunikaciji iz 2019. utvrđen je opći cilj zaštite i poboljšanja zdravlja postojećih šuma, posebno primarnih, te povećanja održivih, biološki raznolikih šumskih površina diljem svijeta. U kontekstu europskog zelenog plana, i strategija EU-a za bioraznolikost do 2030. i strategija „od polja do stola” opisuju ovaj zakonodavni prijedlog i druge mjere kojima se sprečava ili što više ograničava stavljanje na tržište EU-a proizvoda iz lanaca opskrbe povezanih s krčenjem ili propadanjem šuma kao važne za ispunjenje svojih ciljeva. Druge relevantne inicijative uključuju, na primjer, komunikaciju „Dugoročna vizija za ruralna područja EU-a”⁸.

Novom **strategijom EU-a za šume** potvrđuje se da se mjerama koje su već utvrđene u Komunikaciji iz 2019. uspostavlja osnovni okvir za globalno djelovanje EU-a, uključujući

⁵ Komunikacija Komisije Vijeću i Europskom parlamentu „Provedba zakona, upravljanje i trgovina u području šuma (FLEGT) – Prijedlog akcijskog plana EU-a”, COM(2003) 251 final.

⁶ Uredba Vijeća (EZ) br. 2173/2005 od 20. prosinca 2005. o uspostavljanju FLEGT sustava za izdavanje dozvola za uvoz drvne sirovine u Europsku zajednicu.

⁷ Uredba (EU) br. 995/2010 Europskog parlamenta i Vijeća od 20. listopada 2010. o utvrđivanju obveza gospodarskih subjekata koji stavljaju u promet drvo i proizvode od drva.

⁸ Komunikacija Komisije Europskom parlamentu, Vijeću, Europskom gospodarskom i socijalnom odboru i Odboru regija, „Dugoročna vizija za ruralna područja EU-a – Do 2040. ostvariti jača, povezana, otporna i prosperitetna ruralna područja”, COM(2021) 345 final.

ovu zakonodavnu inicijativu, te da će te mjere pravilno i dosljedno uzimati u obzir pri oblikovanju nacionalnih politika.

Ova će Uredba biti komplementarna zakonodavnoj inicijativi o **održivom korporativnom upravljanju (SCG)**, čiji je cilj poboljšati regulatorni okvir EU-a o pravu trgovačkih društava i korporativnom upravljanju. Inicijativa o SCG-u temelji se na horizontalnom pristupu kojim se nastoje riješiti negativni učinci u području ljudskih prava i okoliša kao posljedica djelovanja trgovačkih društava u vlastitim poslovnim aktivnostima i u lancima vrijednosti. Iako će se sustav u okviru inicijative o SCG-u baviti poslovnim aktivnostima i lancima vrijednosti općenito, pristup krčenju šuma usmjeren je na posebne proizvode i lance opskrbe proizvodima. Stoga, iako te dvije inicijative dijele opće ciljeve koji se uzajamno nadopunjuju, posebni su im ciljevi različiti.

Obveza dužne pažnje u okviru inicijative o SCG-u trebala bi se primjenjivati na niz velikih trgovačkih društava iz EU-a u svim sektorima (s režimom koji je usmjereniji na određena srednja poduzeća), a plan je obuhvatiti i trgovačka društva izvan EU-a. Zakonodavna inicijativa o krčenju šuma ima vrlo specifičan cilj – ograničiti stavljanje na tržište EU-a proizvoda povezanih s krčenjem šuma, a njezini će zahtjevi u nekim područjima biti konkretniji u usporedbi s općim obvezama u okviru inicijative o SCG-u. Obuhvaća i zabranu koja će se primjenjivati na sve gospodarske subjekte koji stavljaju relevantne proizvode na tržište, uključujući društva iz EU-a i izvan njega, bez obzira na njihov pravni oblik i veličinu. Ako zahtjevi inicijative o SCG-u nadilaze zahtjeve Uredbe o krčenju šuma, primjenjuju se zajedno.

Ova inicijativa neće biti posebno usmjerena na **financijski sektor i ulaganja**. Postojeće inicijative u području održivog financiranja, kao što su provedba Uredbe o taksonomiji EU-a i buduća direktiva o korporativnom izvještavanju o održivosti (sadašnja Direktiva o nefinancijskom izvještavanju) osobito su prikladne za uklanjanje učinaka krčenja šuma u financijskom i ulagačkom sektoru, čime se nadopunjuje i podupire ova zakonodavna inicijativa za suzbijanje krčenja šuma.

Direktivom o korporativnom izvještavanju o održivosti i Uredbom o taksonomiji EU-a uvode se obveze objavljivanja i za nefinancijska poduzeća: direktivom o korporativnom izvještavanju o održivosti predviđa se objavljivanje sektorskih standarda izvještavanja do listopada 2023.; u skladu s Uredbom o taksonomiji EU-a, u okviru delegiranog akta već su utvrđeni kriteriji tehničke provjere za ublažavanje klimatskih promjena i prilagodbu klimatskim promjenama za šumarstvo, a odgođena je objava kriterija za poljoprivredu. Obje gospodarske djelatnosti mogu biti obuhvaćene delegiranim aktima za ostala četiri okolišna cilja.

Očekuje se i da će se ovaj Prijedlog uredbe primjenjivati zajedno s Direktivom o promicanju uporabe energije iz obnovljivih izvora⁹ u pogledu nekih proizvoda koji se upotrebljavaju kao biogoriva ili za proizvodnju biogoriva, kao što su drveni peleti ili derivati soje i palmina ulja. Ciljevi tih dvaju skupova pravila EU-a komplementarni su jer se oba odnose na glavne ciljeve borbe protiv klimatskih promjena i gubitka bioraznolikosti. Ovom se zakonodavnom inicijativom utvrđuju zahtjevi za stavljanje na tržište EU-a robe i proizvoda povezanih s krčenjem i propadanjem šuma u cilju smanjenja krčenja šuma koje je uzrokovao EU. Direktivom o promicanju uporabe energije iz obnovljivih izvora utvrđuju se, među ostalim,

⁹ Direktiva (EU) 2018/2001 Europskog parlamenta i Vijeća od 11. prosinca 2018. o promicanju uporabe energije iz obnovljivih izvora (SL L 328, 21.12.2018., str. 82.–209.).

kriteriji održivosti za biogoriva, tekuća biogoriva i goriva iz biomase te se navode ciljevi EU-a za postizanje udjela od najmanje 32 % energije iz obnovljivih izvora do 2030.

Kad je riječ o njihovom praktičnom međudjelovanju, roba i proizvodi koji su obuhvaćeni područjem primjene obaju akata podlijegeat će zahtjevima za opći pristup tržištu te zahtjevima koji se odnose na obnovljive izvore energije. Ti su zahtjevi kompatibilni i uzajamno se osnažuju. U konkretnom slučaju sustava certificiranja niskog rizika od neizravnih promjena uporabe zemljišta u skladu s Uredbom Komisije (EU) 2019/807 o dopuni Direktive (EU) 2018/2001¹⁰ „u pogledu određivanja sirovina s visokim rizikom od neizravnih promjena uporabe zemljišta za koje je zabilježeno znatno širenje proizvodnog područja na zemljište s velikim zalihama ugljika i u pogledu certificiranja biogoriva, tekućih biogoriva i goriva iz biomase s niskim rizikom od neizravnih promjena uporabe zemljišta”, te sustave certificiranja mogu upotrebljavati i gospodarski subjekti i trgovci u okviru svojih sustava dužne pažnje za prikupljanje informacije u skladu sa zahtjevima ove Uredbe kako bi ispunili neke od zahtjeva u pogledu sljedivosti i pružanja informacija utvrđenih u članku 9. ove Uredbe. Kao i u slučaju svakog drugog sustava certificiranja, njihovom se upotrebom ne dovodi u pitanje pravna odgovornost i obveze gospodarskih subjekata i trgovaca na temelju ove Uredbe da postupaju s dužnom pažnjom.

2. PRAVNA OSNOVA, SUPSIDIJARNOST I PROPORCIONALNOST

• Pravna osnova

Nadležnost EU-a za djelovanje u području krčenja i propadanja šuma proizlazi iz članaka Ugovora o funkcioniranju Europske unije (UFEU) koji se odnose na zaštitu okoliša. U skladu s člankom 1. UFEU-a, očuvanje, zaštita i poboljšanje kvalitete okoliša, zaštita ljudskog zdravlja, razborito i racionalno korištenje prirodnih bogatstava, promicanje mjera za rješavanje regionalnih, odnosno svjetskih problema okoliša, a osobito borba protiv klimatskih promjena, definirani su kao ciljevi politike Unije u području okoliša. Donošenjem mjera za suzbijanje krčenja i propadanja šuma na razini Unije pridonijet će se smanjenju emisija stakleničkih plinova, povećanju otpornosti na klimatske promjene i smanjenju ljudskog utjecaja na bioraznolikost, čime će se osigurati znatan doprinos svakom od ciljeva politike zaštite okoliša. Stoga bi se članak 192. UFEU-a trebao upotrebljavati kao pravna osnova Prijedloga.

Kao i mnogi drugi ekološki problemi, posljedice krčenja šuma u jednom području mogu imati globalni učinak. Stoga je prikladno da Prijedlogom na temelju predložene pravne osnove budu obuhvaćeni i domaći proizvodi i proizvodi koji se puštaju u slobodan promet ili izvoze. Time će se omogućiti usklađenost s člankom 191. stavkom 2. UFEU-a, kojim se zahtijeva usmjerenost politike Unije u području okoliša prema postizanju visokog stupnja zaštite, te s člankom 3. stavkom 3. Ugovora o Europskoj uniji (UEU), prema kojem se promicanje visoke razine zaštite i poboljšanja kvalitete okoliša definira kao jedan od ciljeva Unije.

U članku 192. stavku 1. UFEU-a navodi se da „Europski parlament i Vijeće, u skladu s redovnim zakonodavnim postupkom i nakon savjetovanja s Gospodarskim i socijalnim odborom te Odborom regija, odlučuju o aktivnostima koje Unija poduzima radi ostvarivanja ciljeva iz članka 191.”.

¹⁰ Delegirana uredba Komisije (EU) 2019/807 od 13. ožujka 2019. o dopuni Direktive (EU) 2018/2001 Europskog parlamenta i Vijeća u pogledu određivanja sirovina s visokim rizikom od neizravnih promjena uporabe zemljišta za koje je zabilježeno znatno širenje proizvodnog područja na zemljište s velikim zalihama ugljika i u pogledu certificiranja biogoriva, tekućih biogoriva i goriva iz biomase s niskim rizikom od neizravnih promjena uporabe zemljišta (SL L 133, 21.5.2019., str. 1.–7.).

- **Supsidijarnost (za neisključivu nadležnost)**

Glavni uzroci krčenja i propadanja šuma povezani su i s tržištem EU-a i s međunarodnom trgovinom. Potrebno je djelovati na razini EU-a kako bi se koordinirano i usklađeno smanjio potrošački otisak EU-a i riješila pitanja međunarodne trgovine, uz pružanje pravne sigurnosti i jasnoće, što je potrebno za pravilno funkcioniranje tržišta EU-a. U nedostatku usklađenog pristupa nekoliko država članica poduzelo bi mjere kojima se ograničava unutarnja trgovina, čime bi se narušilo funkcioniranje unutarnjeg tržišta. To bi ozbiljno utjecalo na funkcioniranje tržišta EU-a, ugrozilo sposobnost europskih gospodarskih subjekata da nabavljaju proizvode i robu obuhvaćene područjem primjene ove Uredbe te narušilo vjerodostojnost mjera EU-a. Druge države članice mogu odlučiti da neće donijeti nikakve mjere, čime bi se ograničio mogući učinak mjera koje su druge države članice poduzele za suzbijanje krčenja šuma.

Lanci opskrbe za proizvode obuhvaćene inicijativom međunarodni su i često globalni. Iskustvo EU-a u rješavanju složenih pitanja lanca opskrbe (npr. koje proizlazi iz zakonodavstva povezanog s nezakonitom sječom) pokazuje da je ključno osigurati jednake uvjete za gospodarske subjekte u pogledu zahtjeva koje je potrebno ispuniti prije prvog stavljanja proizvoda (robe i proizvoda dobivenih od nje) na tržište EU-a.

Zbog nepostojanja primjenjivih pravila na europskoj razini, odgovorni poslovni subjekti koji su spremni očistiti svoje lance opskrbe u nepovoljnom su položaju u odnosu na konkurenciju, a nagrađuje se neodrživo ponašanje. Stoga, iako je nadležnost nad okolišem podijeljena između EU-a i država članica, potrebne su mjere na razini EU-a kako bi se osiguralo zajedničko poimanje lanaca opskrbe bez krčenja i propadanja šuma, povećala transparentnost takvih lanaca opskrbe te omogućio znatan utjecaj na suzbijanje krčenja šuma zbog opsega djelovanja.

Budući da ova inicijativa obuhvaća robu puštenu u slobodni promet ili robu izvezenu s tržišta Unije, djelovanje na razini Unije bilo bi učinkovitije od djelovanja na nacionalnoj razini jer bi se njime spriječio mogući negativni učinak na funkcioniranje unutarnjeg tržišta i trgovinske aspekte. Stoga se djelovanjem EU-a mogu nadopuniti i ojačati nacionalna nastojanja država članica. Ako EU ne bi djelovao, problem krčenja i propadanja šuma povezan s potrošnjom u EU-u nastavio bi se i dodatno pogoršao. To bi moglo negativno utjecati na trud koji EU ulaže u području globalne zaštite bioraznolikosti i klimatskih promjena.

- **Proporcionalnost**

Ovom zakonodavnom inicijativom EU pojačava svoje djelovanje protiv krčenja i propadanja šuma uspostavom regulatornog okvira koji ima za cilj biti ambiciozan i provediv te kojim se potiče prijelaz na održive lance opskrbe u svim zemljama proizvođačima, unutar ili izvan EU-a. Time bi EU postao vjerodostojan u postavljanju standarda za cijeli svijet. Minimalnom novčanom koristi jasno se nadoknađuju troškovi. Inicijativa je isto tako u skladu s težinom i hitnosti problema koji nastoji riješiti, kao i s prioritetima europskog zelenog plana.

Cilj je ove zakonodavne inicijative smanjiti doprinos EU-a krčenju i propadanju šuma na najmanju moguću mjeru. Taj će se cilj postići uspostavom višerazinskog, obveznog sustava dužne pažnje koji će se oslanjati na definiciju nulte stope krčenja šuma u kombinaciji sa sustavom ocjenjivanja prema referentnim vrijednostima. Kako je analizirano u „Procjeni učinka koja se odnosi na smanjivanje na najmanju moguću mjeru rizika od krčenja i propadanja šuma povezanih s proizvodima koji se stavljaju na tržište EU-a” (dalje u tekstu „procjena učinka”), očekuje se da će ove mjere biti najučinkovitije u smanjenju krčenja šuma koje je uzrokovao EU i najdjelotvornije među mjerama ispitanim u okviru pripreme ove inicijative. Zaključci procjene učinka pokazuju da bi pravno obvezujuće opcije (kao što je

zahtjev za nultom stopom krčenja šuma, obvezno postupanje s dužnom pažnjom itd.) bile učinkovitije od dobrovoljnih mjera (kao što su dobrovoljno postupanje s dužnom pažnjom, dobrovoljno označivanje ili dobrovoljno privatno certificiranje). Ti su zaključci u skladu s ishodom otvorenog javnog savjetovanja u okviru kojeg je velika većina dionika – poslovnih udruženja i NVO-a – podržala obvezni sustav dužne pažnje.

- **Odabir instrumenta**

Predloženi je instrument „uredba” jer je potrebno osigurati najvišu razinu usklađenosti kako bi se izbjeglo istodobno postojanje različitih standarda među državama članicama, čime bi se ugrozilo temeljno načelo slobodnog kretanja robe. Uredbom će se **utvrditi izravni zahtjevi za sve subjekte**, čime će se pružiti potrebna pravna sigurnost i mogućnost provedbe u potpunosti integriranog tržišta u cijelom EU-u. Uredbom se ujedno **osigurava da se obveze provode istodobno i na isti način u svih 27 država članica**. Uredbom će se i **smanjiti nesigurnost u pogledu vremenskih okvira** tijekom postupka prenošenja povezanog s direktivama u ovakvom području u kojem su vrijeme i pravna sigurnost od presudne važnosti zbog predviđenog povećanja tržišta i općenito zbog promjena tržišne dinamike.

Instrument je osmišljen i kao dinamičan sustav otporan na buduće promjene kako bi se mogao **prilagoditi kretanjima na tržištu te novim podacima i znanstvenim dokazima**. U tu je svrhu **predviđen niz ovlasti za Komisiju** kojima će se omogućiti izrada provedbenih mjera, među ostalim za objavljivanje rezultata ocjenjivanja prema referentnim vrijednostima za pojedinu zemlju te za reviziju popisa robe obuhvaćene područjem primjene uredbe.

3. REZULTATI EX POST EVALUACIJA, SAVJETOVANJA S DIONICIMA I PROCJENA UČINKA

- **Ex post evaluacije/provjere primjerenosti postojećeg zakonodavstva**

Ova se inicijativa temelji na rezultatima provjere primjerenosti EUTR-a i Uredbe o FLEGT-u koja je provedena istodobno s procjenom učinka ove Uredbe.

Kad je riječ o EUTR-u, provjerom primjerenosti pokazalo se da je doveo do boljeg stanja u trećim zemljama, među ostalim u zemljama koje su odlučile da neće sudjelovati u procesima u okviru dobrovoljnih sporazuma o partnerstvu. Glavni trgovinski partneri EU-a poduzeli su korake za jačanje svojih sustava upravljanja šumama i smanjenje nezakonite sječe kako bi ispunili zahtjeve EUTR-a. EUTR je, premda ograničen nizom nedostataka u pogledu načina na koji je oblikovan i izazovima u provedbi, pokazao neke pozitivne rezultate u pogledu djelotvornosti i učinkovitosti. Njegov globalni doseg pružio je EU-u temelj za blisku suradnju s drugim zemljama potrošačima. Druge zemlje potrošači i trgovinski partneri diljem svijeta donijeli su zakonodavne pristupe slične EUTR-u. To je posebno važno imati na umu u širem kontekstu krčenja šuma jer pokazuje da EU, čak i ako mu se tržišni udio smanjuje, može imati utjecaj i biti globalni predvodnik.

Unatoč izazovima u njegovoj provedbi, rezultati provjere primjerenosti pokazuju da pristup donesen za EUTR – dužna pažnja – omogućuje fleksibilnost za odgovor na nove izazove povezane s nezakonitom sječom i nezakonitom prenamjenom zemljišta. Općim zahtjevom (dužna pažnja) koji se primjenjuje na sve gospodarske subjekte sa sjedištem u EU-u omogućuje se i fleksibilnost uredbe u pogledu promjena u trgovinskim tokovima i profilima rizičnosti zemalja. U okviru predložene opcije ugradit će se i poboljšati okvir uspostavljen EUTR-om, koji bi se time stavio izvan snage.

Postupak dužne pažnje uspostavljen na temelju EUTR-a prilagodit će se i poboljšati u ovoj Uredbi uvođenjem novih značajki kao što su izjava o postupanju s dužnom pažnjom (članak 4.), zahtjev u pogledu geografskih informacija ili geolokacija, odnosno povezivanje robe i proizvoda sa zemljišnom česticom na kojoj su proizvedeni (članak 9.), pojačana suradnja s carinskim tijelima (članci 14. i 24.), minimalne razine provjere (članak 14.) te ocjenjivanje prema referentnim vrijednostima za pojedinu zemlju (članci 25. i 26.).

Kad je riječ o Uredbi o FLEGT-u, provjerom primjerenosti potvrđena su postignuća dobrovoljnih sporazuma o partnerstvu za FLEGT u pogledu većeg sudjelovanja dionika i poboljšanih okvira za upravljanje šumama u partnerskim zemljama te je istodobno istaknut niz nedostataka. Istaknuto je i da postoje ograničeni dokazi da su dobrovoljni sporazumi o partnerstvu općenito pridonijeli smanjenju nezakonite sječe. Iako bi sustav EU-a uspostavljen na temelju te uredbe bio učinkovit alat za smanjenje troškova usklađivanja za subjekte iz EU-a, glavni instrument za njegovu operacionalizaciju, tj. dobrovoljni sporazumi o partnerstvu, nije ispunio očekivanja. Jedan od glavnih problema u pogledu Uredbe o FLEGT-u jest činjenica da glavni trgovinski partneri EU-a nisu pokazali interes za sudjelovanje u procesima u okviru dobrovoljnih sporazuma o partnerstvu, zbog čega je uspostavljenim sustavom dobrovoljnih sporazuma o partnerstvu obuhvaćeno samo 3 % uvoza drvene sirovine u EU. Nakon više od 15 godina otkad je 2003. Akcijskim planom za FLEGT utvrđen temelj za te postupke, samo jedna od 15 zemalja s kojima je EU sudjelovao u procesu u okviru dobrovoljnih sporazuma o partnerstvu ima uspostavljen operativni FLEGT sustav za izdavanje dozvola, a samo jedna zemlja od deset najvećih partnera EU-a za trgovinu drvnom sirovinom uključena je u proces u okviru dobrovoljnih sporazuma o partnerstvu.

Kako bi se poštovale bilateralne obveze koje je preuzela Europska unija te kako bi se očuvao napredak postignut s partnerskim zemljama koje imaju uspostavljen operativni sustav (faza izdavanja dozvola FLEGT), ova Uredba uključuje odredbu kojom se utvrđuje da drvo obuhvaćeno dozvolom FLEGT ispunjava zahtjev u pogledu zakonitosti. Neke komponente dobrovoljnih sporazuma o partnerstvu mogu se, ako je to izvedivo i ako su se partneri tako dogovorili, uključiti u posebne programe suradnje, kao što su partnerstva u području šuma ili drugi programi, kako bi se dodatno poduprlo upravljanje šumama.

• **Savjetovanja s dionicima**

U okviru otvorenog javnog savjetovanja koje je Komisija provela 2020. primljeno je gotovo 1,2 milijuna odgovora. Većina dionika složila se da je potrebna intervencija na razini EU-a kako bi se smanjio doprinos EU-a globalnom krčenju i propadanju šuma. Većina se dionika isto tako složila da je utvrđivanje definicije nulte stope krčenja šuma preduvjet za intervenciju politike.

Kad je riječ o mjerama politike, tijekom otvorenog javnog savjetovanja iskazana je snažna potpora pravno obvezujućim opcijama (zahtjev za nultom stopom krčenja šuma, obvezno postupanje s dužnom pažnjom, obvezno javno certificiranje itd.), a smatralo se da blaže, dobrovoljne mjere kao što su dobrovoljno postupanje s dužnom pažnjom, dobrovoljno označivanje ili dobrovoljno privatno certificiranje nisu učinkovite. Velika većina dionika – poslovnih udruženja i NVO-a – podržala je obvezni sustav dužne pažnje, iako se najpoželjnije pojedinosti tog sustava razlikuju od sudionika do sudionika. Detaljni zaključci savjetovanja s dionicima, uključujući povratne informacije o početnoj procjeni rizika, rezultate otvorenog javnog savjetovanja i ishod ciljanog savjetovanja s dionicima, uključeni su u Prilog 2. procjeni učinka.

U skladu s najavama iz Komunikacije iz 2019., europskog zelenog plana, strategije EU-a za bioraznolikost do 2030. i strategije „od polja do stola”, ova je inicijativa usmjerena na šume. Europski parlament i NVO-i zalagali su se za uključivanje drugih ekosustava. Na temelju iskustva s postojećim zakonodavstvom, takvo se proširenje područja primjene smatralo preuranjenim jer bi nedostatak praktičnog iskustva bio štetan za učinkovitost i provedivost mjera politike koje se ocjenjuju. Međutim, potreba i izvedivost proširenja njezina područja primjene kako bi se obuhvatili i drugi ekosustavi ocijenit će se u okviru ranog preispitivanja.

- **Prikupljanje i primjena stručnog znanja**

Kako bi potkrijepila analizu različitih opcija, Komisija je sklopila **ugovore za popratne studije** s vanjskim stručnjacima za provedbu dviju studija: „Procjena učinka mjera potražnje za suzbijanje krčenja šuma” i „Popratna studija za provjeru primjerenosti EUTR-a i Uredbe o FLEGT-u”. Te su studije bile dio analize i podataka na kojima se temelje opcije politike predstavljene u procjeni učinka, a zatim i u ovoj Uredbi. Ova se inicijativa temelji i na rezultatima treće studije usmjerene na „sustave certificiranja i provjere u šumarskom sektoru i za proizvode na osnovi drva” koja je provedena usporedno s procjenom učinka.

Komisija je iskoristila i informacije dobivene tijekom sastanaka svoje stručne skupine/višedioničke platforme za zaštitu i obnovu svjetskih šuma, među ostalim o EUTR-u i Uredbi o FLEGT-u. Od početka provedbe plana za ovu zakonodavnu inicijativu u veljači 2020. skupina se sastala devet puta u različitim sastavima, uključujući četiri posebne radionice, kako bi prikupila informacije o opcijama politika koje su predmet procjene učinka.

Uz navedene popratne studije, sastanke stručne skupine i savjetovanja s dionicima, Komisija je posebnu pozornost posvetila Rezoluciji Europskog parlamenta od 22. listopada 2020. s preporukama Komisiji o pravnom okviru EU-a za zaustavljanje i poništavanje globalnog krčenja šuma koje je uzrokovao EU (2020/2006(INL)), kao i stajalištima Vijeća EU-a, a posebno zaključcima Vijeća o Komunikaciji iz 2019.¹¹

- **Procjena učinka**

U početnoj provjeri održivosti provedenoj u okviru pripremne procjene učinka uzeto je u obzir ukupno 17 mjera politike. Tim početnim popisom potencijalnih mjera obuhvaćen je širok raspon mogućih intervencija, uključujući regulatorne i neregulatorne instrumente. Provjerom održivosti svaka je mjera politike ocijenjena u odnosu na niz kriterija kao što su pravna, tehnička i politička izvedivost i proporcionalnost, njihova potencijalna djelotvornost i učinkovitost te povratne informacije dobivene od dionika, država članica EU-a i trećih zemalja.

Na temelju provjere održivosti, zadržano je i detaljnije analizirano pet opcija politike: 1. poboljšanje, obavezan postupak dužne pažnje; 2. sustav ocjenjivanja prema referentnim vrijednostima i popis gospodarskih subjekata koji krše propise u kombinaciji s višerazinskim, poboljšanim obveznim sustavom dužne pažnje; 3. obvezno javno certificiranje u kombinaciji sa zahtjevom u pogledu poboljšanog sustava dužne pažnje; 4. obvezno označivanje u kombinaciji sa zahtjevom u pogledu poboljšanog sustava dužne pažnje; 5. zahtjev u pogledu nulte stope krčenja za stavljanje na tržište EU-a, uz potporu sustava ocjenjivanja prema referentnim vrijednostima i sustava kartica za pojedine zemlje.

¹¹ Zaključci Vijeća i vlada država članica koje su se sastale u okviru Vijeća o Komunikaciji o pojačanju djelovanja EU-a za zaštitu i obnovu svjetskih šuma – zaključci Vijeća (15151/19 od 16. prosinca 2019.).

Sve razmatrane opcije politika temelje se na zajedničkim elementima: 1. definiciji nulte stope krčenja šuma, koja se temelji na definiciji Organizacije za hranu i poljoprivredu Ujedinjenih naroda (FAO), s kojom proizvodi moraju biti usklađeni; te na dodatnom zahtjevu da proizvodi moraju biti zakoniti prema zakonima zemlje proizvodnje; 2. opsegu proizvoda, koji se redovito preispituje i ažurira, s naglaskom na robu uvezenu u EU čija proizvodnja zahtijeva najveće krčenje šuma (goveđe meso, palmino ulje, soja, drvo, kakao i kava) i povezane proizvode; 3. zabrani stavljanja robe i proizvoda na tržište EU-a koji su povezani s krčenjem i propadanjem šuma i koji nisu proizvedeni u skladu s primjenjivim i relevantnim zakonodavstvom zemalja proizvođača. Druga i četvrta opcija kombiniraju se sa zahtjevom u pogledu obveznog postupanja s dužnom pažnjom kako je predloženo u okviru 1. opcije.

Prednost se daje 2. opciji. Ta opcija obuhvaća zahtjev u pogledu dužne pažnje i sustav ocjenjivanja prema referentnim vrijednostima za pojedinu zemlju kojim će se zemlje kategorizirati uzimajući u obzir krčenje i propadanje šuma povezano s relevantnom robom uz kriterije povezane s angažmanom zemalja u borbi protiv krčenja i propadanja šuma. Sustav će uključivati tri kategorije zemalja – niskog, srednjeg i visokog rizika. Obveze gospodarskih subjekata i nadležnih tijela država članica razlikovat će se ovisno o razini rizika zemlje proizvodnje, s pojednostavnjenim obvezama postupanja s dužnom pažnjom za zemlje niskog rizika i pojačanim nadzorom za zemlje visokog rizika.

Očekuje se da bi se opcijom kojoj se daje prednost spriječilo krčenje šuma potaknuto potrošnjom i proizvodnjom u EU-u šest proizvoda obuhvaćenih područjem primjene, uz predviđeno godišnje smanjenje do 2030. znatno veće od 71 920 hektara šuma pogođenih krčenjem i propadanjem koje uzrokuje EU. To bi značilo i smanjenje od najmanje 31,9 milijuna metričkih tona emisija ugljika u atmosferu svake godine kao posljedica potrošnje i proizvodnje relevantne robe u EU-u, što bi se moglo očitovati u najmanje 3,2 milijarde EUR gospodarske uštede godišnje. Osim toga, očekuje se da će ta opcija bitno pridonijeti zaštiti bioraznolikosti, koja je pak snažno povezana sa sprečavanjem klimatskih promjena.

Ta bi opcija isto tako trebala pridonijeti postizanju posebnih ciljeva intervencije EU-a, točnije stvaranju jednakih uvjeta za društva koja posluju na tržištu EU-a; smanjivanju na najmanju moguću mjeru potrošnje proizvoda koji dolaze iz lanaca opskrbe povezanih s krčenjem ili propadanjem šuma; i povećanju potražnje za robom i proizvodima koji nisu povezani s krčenjem šuma te trgovine tom robom i proizvodima u EU-u. Maloposjednici koji proizvode relevantne proizvode mogli bi se suočiti s izazovima prilagodbe. Očekuje se da će se učinak svih tih čimbenika ublažiti nakon predloženog krajnjeg datuma 2020., jer bi većina proizvoda kojima se trenutačno trguje dolazila sa zemljišta na kojima je proizvodnja počela prije 2020.

- **Primjerenost i pojednostavnjenje propisa**

Od ove se Uredbe očekuje da stvori jednake uvjete za društva koja posluju na tržištu EU-a. Očekuje se da će proizvođači koji primjenjuju održivije proizvodne procese i transparentnije lance opskrbe steći veće udjele na tržištu EU-a i povećati svoju konkurentnost u odnosu na proizvođače koji uzrokuju krčenje šuma neovisno o svojoj veličini. Glavni su uzroci troškova obveza postupanja s dužnom pažnjom složenost lanaca opskrbe i rizici povezani sa zemljom podrijetla, a ne s veličinom društava.

Iako provedba postupaka dužne pažnje (i, prema potrebi, promjena lanaca opskrbe) može predstavljati veći izazov za MSP-ove, zahtjev u pogledu dužne pažnje u kombinaciji s ocjenjivanjem prema referentnim vrijednostima omogućio bi malim i srednjim gospodarskim

subjektima i trgovcima da iskoriste niže troškove pojednostavnjenih obveza postupanja s dužnom pažnjom odabirom proizvoda koji potječu iz lanaca opskrbe niskog rizika.

Prijedlog uključuje „informativski i komunikativski sustav” (članak 29.) kojim bi se omogućila elektronička obrada informacija među nadležnim tijelima te između tih tijela i gospodarskih subjekata. Tim će se sustavom olakšati i racionalizirati obveze subjekata te provedba koju izvršavaju nadležna tijela.

- **Temeljna prava**

Predloženom opcijom politike zahtijevat će se da proizvodi budu proizvedeni u skladu s definicijom nulte stope krčenja šuma i zakonima zemlje proizvodnje. To znači da će se pri ocjenjivanju usklađenosti proizvoda s ovom inicijativom morati uzeti u obzir zakoni o radnom pravu, pravu u području zaštite okoliša i ljudskim pravima koji se primjenjuju u zemlji proizvodnje (nacionalni i međunarodni). To uključuje prava autohtonih naroda, čime bi se trebalo pridonijeti zaštiti prava ranjivih lokalnih zajednica.

Na razini Unije prijedlogom se poštuje Povelja Europske unije o temeljnim pravima, a posebno njezin članak 2. (pravo na život), članak 8. (zaštita osobnih podataka), članak 16. (sloboda poduzetništva), članak 17. (pravo na vlasništvo) i članak 37. (zaštita okoliša).

U skladu s člankom 52. stavkom 1. Povelje, svako ograničenje pri ostvarivanju prava i sloboda priznatih Poveljom i ovim zakonodavnim prijedlogom predviđeno je zakonom te se njime poštuje bit tih prava i sloboda. U skladu s načelom proporcionalnosti, ograničenja su moguća samo ako su potrebna i ako zaista odgovaraju ciljevima od općeg interesa koje priznaje Unija ili potrebi zaštite prava i sloboda drugih osoba. Osiguravanje visoke razine zaštite okoliša i poboljšanja kvalitete okoliša jedan je od ciljeva od općeg interesa priznat Poveljom kojim bi se moglo opravdati ograničenje drugih temeljnih prava.

4. UTJECAJ NA PRORAČUN

U zakonodavnom financijskom izvještaju priloženom ovom prijedlogu navode se implikacije za proračunske, ljudske i administrativne resurse.

Za primjenu i provedbu ove Uredbe tijekom prvih pet godina (privremeno predviđeno od 2023. do 2027.) predviđen je ukupni proračun od 16 519 000 EUR. To uključuje proračun od 6 650 000 EUR iz naslova 7. višegodišnjeg financijskog okvira (VFO) za ljudske resurse (pet dodatnih članova osoblja u Glavnoj upravi za okoliš (GU ENV) za provedbu ove Uredbe i međunarodnu suradnju, dva dodatna člana osoblja u Glavnoj upravi za međunarodna partnerstva (GU INTPA) za povezanu suradnju i razvoj te jedan član osoblja u Glavnoj upravi za oporezivanje i carinsku uniju (GU TAXUD) za provedbu carinskih obveza) i druge administrativne troškove. Usto, uključuje proračun od 9 869 000 EUR iz naslova 3. VFO-a. Potonji proračun odnosi se na potporu različitim provedbenim zadaćama povezanim sa zakonodavnim odredbama koje će službe Komisije izvršavati od 2022. do 2027., uključujući javnu nabavu i moguće administrativne dogovore.

5. DRUGI ELEMENTI

- **Planovi provedbe i mehanizmi praćenja, evaluacije i izvješćivanja**

Tijela država članica (posebno nadležna tijela kako su opisana u Poglavlju 3.) odgovorna su za provedbu ove Uredbe. U tu svrhu izrađuju planove provjera na osnovi pristupa koji se temelji na riziku, uzimajući u obzir razinu rizika dodijeljenu u okviru sustava ocjenjivanja

prema referentnim vrijednostima za pojedinu zemlju. Okvir za izvješćivanje uspostavljen člankom 20. temelji se na iskustvu EUTR-a, a cilj mu je jačanje postupka preispitivanja aktivnosti praćenja koje provode države članice, sadržaja i kvalitete provjera te daljnjih aktivnosti povezanih s njima.

Sustav bi trebalo preispitati nakon tri godine njegove pune primjene kako bi se utvrdili problemi i moguća poboljšanja te svakih pet godina nakon toga. Člankom 32. izričito se predviđa da bi prvo preispitivanje trebalo uključivati procjenu potrebe i izvedivosti proširenja područja primjene ove Uredbe na druge ekosustave. Osim toga, Komisija će najkasnije dvije godine nakon stupanja na snagu provesti prvo preispitivanje Priloga I. na temelju naznaka iz znanstvenih dokaza.

- **Detaljno obrazloženje posebnih odredaba prijedloga**

- *Članak 1.: Predmet i područje primjene*

Člankom 1. stavkom 1. utvrđuje se područje primjene ove Uredbe *rationae materiae* definiranjem „relevantne robe” (npr. goveda meso, kakao, kava, palmino ulje, soja i drvo) i relevantnih proizvoda (tj. onih navedenih u Prilogu I. koji sadržavaju relevantne proizvode, bili su hranjeni njima ili su proizvedeni od njih) na koje će se primjenjivati ova Uredba. Osim toga, pojašnjava se da će se ova Uredba jednako primjenjivati na stavljanje na tržište Unije i stavljanje na raspolaganje na tržištu Unije, kao i na izvoz iz Unije.

U stavku 2. pojašnjava se primjena *rationae temporis* ove Uredbe te se utvrđuje da se neće primjenjivati na relevantnu robu i proizvode stavljene na tržište Unije ili izvezene s tog tržišta koji su proizvedeni prije datuma stupanja na snagu, kako je predviđeno člankom 36.

- *Članak 2.: Definicije*

Člankom 2. utvrđuju se definicije koje se upotrebljavaju u ostatku izvršnog dijela ove Uredbe. Uključuju definicije (stavci od 1. do 8.) koje su potrebne kako bi se operacionalizirao glavni cilj instrumenta, npr. krčenje šuma, šuma, plantaže, nulta stopa krčenja šuma i proizvedeno. Definicije se u najvećoj mogućoj mjeri oslanjaju na koncepte razvijene na međunarodnoj razini, posebno u okviru FAO-a.

Utvrđivanje definicije nulte stope krčenja šuma jedna je od glavnih novosti predložene Uredbe u odnosu na Uredbu EU-a o drvu. Rezultati procjene učinka pokazuju da se očekuje da će se utvrđivanjem zajedničkog zahtjeva u pogledu proizvoda i robe, neovisno o njihovoj zemlji proizvodnje, povećati djelotvornost intervencije politike tako što će se spriječiti nedostaci povezani sa zakonitim krčenjem šuma i olakšati provedba s pomoću daljinskog praćenja. Osim toga, očekuje se da će se definicijom nulte stope krčenja šuma spriječiti stvaranje pogrešnih poticaja za partnerske zemlje, koje bi inače mogle biti u iskušenju da smanje ekološke standarde kako bi olakšale pristup svojih proizvoda EU-u u slučaju da su prijedlogom utvrđene samo provjere zakonitosti.

U okviru definicije nulte stope krčenja šuma kao krajnji datum utvrđen je 31. prosinca 2020. To znači da se roba i proizvodima obuhvaćenima područjem primjene ove Uredbe ne bi dopustio ulazak na tržište EU-a ili izlazak s njega ako su proizvedeni na zemljištu koje je pogođeno krčenjem ili propadanjem šuma nakon tog datuma. Predloženim datumom maksimalno se smanjuju poremećaji u lancima opskrbe i mogući negativni učinci u partnerskim zemljama. To je u skladu s međunarodnim obvezama za zaustavljanje krčenja šuma, kao npr. onima uključenima u ciljeve održivog razvoja (cilj br. 15.2).

Ostale definicije (stavci od 9. do 30.) odnose se na nositelje obveza i regulirane djelatnosti, kao što su gospodarski subjekt, trgovac, stavljanje na tržište, stavljanje na raspolaganje na

tržištu itd. U mjeri u kojoj je to moguće, temelje se na pojmovima koji već postoje u pravu EU-a u relevantnom zakonodavstvu o unutarnjem tržištu i carinskom zakonodavstvu te se bave i posebnim pitanjima koja su se pojavila u provedbi EUTR-a. Definicije su neznatno izmijenjene s obzirom na procjenu učinka u cilju povećanja pravne preciznosti i prilagodbe novim kretanjima u povezanom zakonodavstvu EU-a.

- *Članak 3.: Zabrana*

Članak 3. služi kao temelj ove Uredbe jer se u njemu jasno navodi zabrana stavljanja na tržište Unije, stavljanja na raspolaganje na tržištu Unije ili izvoza s tržišta Unije relevantne robe i proizvoda obuhvaćenih područjem primjene koji nisu u skladu s ovom Uredbom, uz pojašnjenje da je izjava o postupanju s dužnom pažnjom uvijek potrebna pri obavljanju takvih poslovnih djelatnosti. Upućivanje na krčenje šuma (točka (a)) i zakonitost (točka (b)) potrebno je kako bi se glavni ciljevi ove Uredbe mogli sveobuhvatno uzeti u obzir.

Zabrana iz točke (c) dopunjuje ostale točke uvođenjem opće obveze podnošenja izjava o postupanju s dužnom pažnjom pri stavljanju relevantne robe i proizvoda na tržište. Tom se zabranom osigurava da gospodarski subjekti postanu svjesni svojih obveza postupanja s dužnom pažnjom i da ih se obeshrabri od izbjegavanja postupanja s dužnom pažnjom. Na temelju iskustva iz EUTR-a, taj će zahtjev olakšati provedbu i, prema potrebi, pravne mjere za ispravljanje ili sankcioniranje takvih povreda.

- *Članak 4.: Obveze gospodarskih subjekata*

Člankom 4. utvrđuju se obveze gospodarskih subjekata u skladu s ovom Uredbom. U njemu se opisuje postupak dužne pažnje i stoga služi kao opće pravilo o obvezama gospodarskih subjekata. U stavku 1. utvrđuje se obveza gospodarskih subjekata da postupaju s dužnom pažnjom sa svom relevantnom robom i proizvodima kako bi osigurali njihovu sukladnost sa zabranom iz članka 3. točaka (a) i (b) te da podnesu izjavu o postupanju s dužnom pažnjom prije njihova stavljanja na tržište Unije ili izvoza s tog tržišta. Potrebne informacije koje se zahtijevaju u izjavi o postupanju s dužnom pažnjom navedene su u Prilogu II.

U stavku 2. opisuje se poseban postupak za podnošenje izjava o postupanju s dužnom pažnjom. Nakon što zaključi da su relevantna roba ili proizvod u skladu s ovom Uredbom, gospodarski subjekt mora, prije stavljanja robe ili proizvoda na tržište, unijeti izjavu o postupanju s dužnom pažnjom u informacijski sustav (vidjeti članak 31.). Za relevantnu robu i proizvode koji su podvrgnuti postupku puštanja u slobodni promet ili izvoz, u carinskoj deklaraciji mora se navesti upućivanje na izjavu o postupanju s dužnom pažnjom, što će omogućiti potrebnu blisku suradnju između carinskih tijela i nadležnih tijela. U skladu sa stavkom 3., gospodarski subjekti preuzimaju odgovornost za sukladnost proizvoda sastavljanjem izjave o postupanju s dužnom pažnjom. U stavku 4. od gospodarskih subjekata izričito se zahtijeva da se suzdrže od stavljanja na tržište ili izvoza bez prethodnog podnošenja izjave o postupanju s dužnom pažnjom. U stavku 5. utvrđuje se ista obveza ako 1. relevantni proizvodi ili roba ne ispunjavaju zahtjeve za „nultom stopom krčenja šuma” ili „zakonitosti” ili 2. ako je na temelju postupanja s dužnom pažnjom zaključeno da rizik od nesukladnosti nije zanemariv ili 3. ako nije dovršen postupak dužne pažnje. U skladu sa stavkom 6., gospodarski subjekti obvezni su poduzeti mjere i obavijestiti nadležna tijela ako nakon završetka postupka dužne pažnje i podnošenja izjave postanu dostupne nove informacije.

- *Članak 6.: Obveze trgovaca*

Za potrebe ove Uredbe, kao i u EUTR-u, trgovac se može definirati kao „svaka fizička ili pravna osoba koja u okviru poslovne djelatnosti stavlja na raspolaganje relevantnu robu i proizvode na tržište Unije” (članak 2. točka (j)). Općenito, trgovci podliježu blažim obvezama od gospodarskih subjekata jer su relevantna roba ili proizvodi već stavljeni na tržište do

trenutka u kojem trgovac njima može raspolagati. Međutim, trgovci, osobito veliki trgovci, imaju znatan utjecaj na lance opskrbe i imaju važnu ulogu u osiguravanju da relevantna roba i proizvodi nisu povezani s krčenjem šuma.

Zbog toga se u ovom članku pravi razlika između obveze koja se primjenjuje na velike trgovce koji nisu MSP-ovi i obveza koje se primjenjuju na trgovce koji jesu MSP-ovi. U skladu sa stavcima 2. i 3., trgovci koji su MSP-ovi moraju prikupiti evidenciju svojih dobavljača i kupaca, čuvati te informacije najmanje pet godina te ih na zahtjev staviti na raspolaganje nadležnim tijelima. Procjenjuje se da taj zahtjev uzrokuje samo zanemarive troškove jer se može očekivati da će te informacije biti dio redovnog poslovanja. Od trgovaca koji su MSP-ovi očekuje se i da poduzmu mjere i obavijeste nadležna tijela ako postanu dostupne nove informacije o nesukladnosti njihove robe i proizvoda (stavak 4.).

Nasuprot tome, veliki trgovci koji nisu MSP-ovi podliježu istim obvezama kao gospodarski subjekti (stavak 5.). Stoga veliki trgovci moraju podnijeti izjavu o postupanju s dužnom pažnjom u skladu s člankom 4., čime postaju odgovorni za sukladnost relevantne robe ili proizvoda s ovom Uredbom. Nadalje, podliježu istom postupku dužne pažnje kao i gospodarski subjekti: osim prikupljanja informacija, provode procjenu rizika i, prema potrebi, mjere smanjenja rizika u skladu s člankom 10. Trgovci koji su MSP-ovi oslobođeni su tih obveza. Isto tako, veliki trgovci podliježu istim provjerama kao i gospodarski subjekti kako je predviđeno u članku 15., dok trgovci koji su MSP-ovi podliježu provjerama iz članka 16.

- *Članak 8.: Dužna pažnja*

U članku 8. opisuje se postupak dužne pažnje koji čini obvezu gospodarskih subjekata u skladu s člankom 4. stavkom 1. i trgovaca koji nisu MSP-ovi u skladu s člankom 6. stavkom 5. Svakim postupkom dužne pažnje trebalo bi osigurati da rizik od stavljanja nesukladne relevantne robe ili proizvoda na tržište EU-a ili od njihova izvoza s tog tržišta bude zanemariv. Kako bi to učinili, gospodarski subjekti i trgovci koji nisu MSP-ovi prikupljaju sve relevantne informacije (kako je navedeno u članku 9.) – prvi korak postupka dužne pažnje. Na temelju tih informacija utvrđuju i procjenjuju rizik moguće neusklađenosti relevantne robe i proizvoda sa zahtjevima iz ove Uredbe (članak 10. stavci od 1. do 4. i članak 10. stavak 6.) – drugi korak postupka dužne pažnje. Prema potrebi, primjereno ublažavaju takve rizike svodeći ih na zanemarivu razinu (članak 10. stavak 5.) – treći korak postupka dužne pažnje.

Postupak dužne pažnje mora se provesti prije stavljanja relevantne robe i proizvoda na tržište EU-a ili prije njihova izvoza s tržišta EU-a. Ako je zaključak procjene rizika da rizik od nesukladne robe ili proizvoda koji ulaze na tržište EU-a nije zanemariv, gospodarski subjekt mora poduzeti odgovarajuće mjere za smanjenje rizika na zanemarivu razinu. Ako nema pristupa primjenjivom zakonodavstvu ili drugim relevantnim informacijama, rizik se ne može u potpunosti procijeniti i stoga se ne može smanjiti na zanemarivu razinu. Ako se rizik ne može smanjiti na zanemarivu razinu, gospodarski subjekt ne smije stavljati relevantnu robu ili proizvode na tržište EU-a (članak 10. stavak 1.).

- *Članak 9.: Zahtjev u pogledu pružanja informacija*

Važna novost u usporedbi s EUTR-om jest obveza u pogledu geografskih informacija iz članka 9. kojom se od gospodarskih subjekata zahtijeva da prikupljaju geografske koordinate (ili geolokacije s pomoću geografske širine i dužine) svih zemljišnih čestica na kojima su proizvedeni relevantna roba i proizvodi. Budući da je krčenje šuma povezano s prenamjenom zemljišta, za praćenje krčenja šuma potrebna je precizna veza između robe ili proizvoda koji se stavljaju na tržište EU-a ili se izvoze s njega i zemljišne čestice na kojoj su uzgojeni.

Zahtjev za informaciju o zemljišnoj čestici ili poljoprivrednom gospodarstvu na kojem je roba proizvedena podrazumijeva upotrebu satelitskih snimaka i određivanja položaja – široko dostupnih i besplatnih digitalnih alata, kako bi se provjerilo jesu li proizvod ili roba sukladni ili nisu. Geografske informacije o zemljišnoj čestici i satelitsko praćenje čine kombinaciju koja je provjerena na terenu i koja se u prošlosti pokazala prikladnom za smanjenje krčenja šuma u određenom području te se očekuje da će se njome povećati djelotvornost intervencije politika, a istodobno otežati i lakše otkriti prijevare u lancima opskrbe. Unija je razvila vlastitu tehnologiju za satelitsko određivanje položaja, navigaciju i određivanje vremena (PNT), EGNOS/Galileo, i svoj vlastiti sustav za promatranje i praćenje Zemlje (Copernicus). I EGNOS/Galileo i Copernicus nude napredne usluge kojima se stvaraju znatne gospodarske koristi javnim i privatnim korisnicima. Stoga satelitske snimke i određivanje položaja koji proizlaze iz upotrebe EGNOS-a/Galilea i Copernicusa mogu biti dio informacija koje se upotrebljavaju za provjeru sukladnosti.

Industrija i organizacije za certificiranje te relevantno zakonodavstvo EU-a već upotrebljavaju geografske informacije koje povezuju proizvode sa zemljišnom česticom. Direktivom (EU) 2018/2001 zahtijevaju se informacije o „području nabave” za problematične zemlje. Nizom pravila EU-a osigurava se sljedivost goveđeg mesa „od rođenja do smrti”, među ostalim, sredstvima kao što su ušne markice, putni listovi za goveda i računalna baza podataka.

- *Članak 10.: Procjena i smanjenje rizika*

U članku 10. navode se koraci koje treba poduzeti kako bi se procijenio i ublažio rizik od stavljanja na tržište relevantne robe i proizvoda povezanih s krčenjem i propadanjem šuma. U tom se članku detaljno opisuju kriteriji i načini provedbe procjene i smanjenja rizika – 2. i 3. korak postupka dužne pažnje kako je uveden u članku 8. U članku 10. stavku 1. pojašnjava se svrha procjene rizika, a to je utvrđivanje moguće nesukladnosti relevantne robe i proizvoda s ovom Uredbom, te se utvrđuje glavna obveza gospodarskih subjekata da ne stavljaju relevantnu robu ili proizvod na tržište ako ne mogu dokazati da je rizik od nesukladnosti zanemariv. Pojam zanemarivog rizika definiran je u članku 2. stavku 18. kao situacija u kojoj potpuna procjena informacija specifičnih za proizvod i općih informacija o sukladnosti relevantnih roba ili proizvoda s člankom 3. točkama (a) i (b) ne pokazuje razlog za zabrinutost.

Nadovezujući se na kriterije za procjenu rizika utvrđene u EUTR-u, u stavku 2. dodatno ih se opisuje, a gospodarskim subjektima se pružaju dodatni pokazatelji o elementima koje treba uzeti u obzir, odražavajući činjenicu da je ova Uredba usmjerena na zakonitost i održivost (tj. nultu stopu krčenja šuma). Osim razine rizika utvrđene ocjenjivanjem prema referentnim vrijednostima za pojedinu zemlju, popis uključuje informacije o zemlji/području proizvodnje, značajkama relevantne robe i proizvoda te lancu opskrbe, kao i druge relevantne dodatne informacije kao što su certificiranje ili drugi alati trećih strana za provjeru, pod uvjetom da ispunjavaju zahtjeve u pogledu pružanja informacija utvrđene u članku 9.

- *Članak 12.: Pojednostavnjena dužna pažnja*

U članku 12. opisuju se obveze koje proizlaze iz nabave relevantne robe i proizvoda iz zemlje ili njezinih dijelova koji su ocijenjeni kao niskorizični u okviru ocjenjivanja prema referentnim vrijednostima za pojedinu zemlju koje je navedeno u poglavlju 4. Ako su zemlja proizvodnje ili njezini dijelovi ocijenjeni kao niskorizični u okviru ocjenjivanja prema referentnim vrijednostima, gospodarski subjekti i dalje podliježu obvezi predviđenoj u članku 9. – 1. korak postupka dužne pažnje, tj. da prikupljaju informacije, dokumente i podatke kojima se dokazuje da su relevantna roba i proizvodi u skladu s člankom 3. ove Uredbe. Međutim, ne moraju provoditi 2. i 3. korak postupka dužne pažnje, tj. procjenu rizika

i smanjenje rizika kako je opisano u članku 10. Stoga u ovom slučaju gospodarski subjekti u načelu ne moraju dokazati da je rizik od nesukladnosti zanemariv.

Međutim, ako gospodarski subjekt dobije ikakve informacije o posebnom riziku od nesukladnosti, primjerice prikupljanjem informacija, moraju biti ispunjene sve obveze iz članka 8., uključujući sva tri koraka postupka dužne pažnje (članak 12. stavak 2.).

- *Članak 14.: Obveze obavljanja provjera*

U članku 14. utvrđuju se opće obveze nadležnih tijela u skladu s ovom Uredbom. U stavcima 1. i 2. utvrđuje se glavna obveza nadležnih tijela da provode provjere gospodarskih subjekata i trgovaca kako bi procijenili njihovu sukladnost sa zahtjevima u pogledu dužne pažnje te da utvrde jesu li relevantna roba i proizvodi koji se stavljaju na tržište Unije ili se stavljaju na raspolaganje na tržištu Unije ili se s njega izvoze, u skladu s ovom Uredbom. Stavak 3. odnosi se na plan koji se temelji na riziku, koji je ključni alat kojim bi se trebale usmjeravati provjere koje provodi nadležno tijelo. Planovi provjera trebali bi uključivati kriterije rizika za provedbu analize rizika povezane s izjavama o postupanju s dužnom pažnjom. Planove bi trebalo redovito preispitivati s obzirom na rezultate njihove provedbe. Gospodarske subjekte i trgovce koji pokazuju dosljedne rezultate u pogledu sukladnosti trebalo bi rjeđe podvrgavati provjerama.

Stavkom 4. od nadležnih se tijela zahtijeva da provode analizu rizika povezanu s izjavama o postupanju s dužnom pažnjom s pomoću tehnika elektroničke obrade podataka integriranih u informacijski sustav iz članka 31.

U stavku 5. navodi se da bi analiza rizika trebala omogućiti nadležnim tijelima da utvrde gospodarske subjekte ili trgovce ili relevantnu robu i proizvode koje treba provjeriti.

U stavku 6. od nadležnih se tijela zahtijeva da poduzmu hitne mjere u slučaju da se analizom rizika otkrije da određena roba i proizvodi predstavljaju visok rizik nesukladnosti. Takve mjere mogu uključivati privremene mjere za obustavu stavljanja roba i proizvoda na tržište ili obustavu njihova stavljanja na raspolaganje na tržištu. U slučaju robe koja ulazi na tržište Unije ili izlazi s njega te nakon uspostave elektroničkog sučelja iz članka 26. stavka 1., nadležna tijela mogu od carinskih tijela zatražiti obustavu puštanja u slobodni promet ili izvoza visokorizične robe.

Privremene obustave koje se odnose na visokorizičnu robu i proizvode trebale bi nadležnim tijelima omogućiti provedbu potrebnih provjera sukladnosti robe i proizvoda. U stavku 7. utvrđuje se početno razdoblje obustave od tri radna dana, koje se može produljiti ako je nadležnim tijelima potrebno dodatno vrijeme.

U stavku 8. zahtijeva se da nadležna tijela razmjenjuju informacije i koordiniraju izradu kriterija rizika uključenih u planove provjera. Time bi se trebala potaknuti ujednačena primjena ove Uredbe i poboljšati njezina učinkovitost.

U stavku 9. utvrđuje se važna obveza država članica da kroz svoja nadležna tijela osiguraju učinkovite provjere. Ta dva parametra koja se primjenjuju jamče provjeru određenog broja gospodarskih subjekata i trgovaca, pri čemu se zahtijeva i određeni postotak tržišne vrijednosti u svakoj kategoriji robe i proizvoda. Jednodimenzionalni pristupi kao što je provjera malog broja gospodarskih subjekata i trgovaca s velikim tržišnim udjelom ili provjera većeg broja malih gospodarskih subjekata i trgovaca sa zanemarivim tržišnim udjelom ne bi omogućili potrebnu učinkovitost ovoj Uredbi te se stoga isključuju stavkom 5. Postoci pokrivenosti potrebni su kako bi se omogućila sveobuhvatna kontrola tržišta koja odvraća od mogućih povreda.

Stavak 10. odnosi se na sustav ocjenjivanja prema referentnim vrijednostima te se njime utvrđuje potreba za pojačanim nadzorom (članak 20.) koju provode nadležna tijela u pogledu robe i proizvoda proizvedenih u zemljama visokog rizika ili u dijelovima takvih zemalja. Tako se povezuju obveze nadležnih tijela s trirazinskim sustavom ocjenjivanja prema referentnim vrijednostima (kako je opisano u članku 27.).

Bez obzira na važnost provjera koje se provode u skladu s njihovim planovima koji se temelje na procjeni rizika, u stavku 11. pojašnjava se da nadležna tijela moraju provoditi i provjere izvan područja primjene tih planova ako zaprime dokaze ili druge relevantne informacije o mogućoj neusklađenosti s ovom Uredbom.

- *Članak 15.: Provjere gospodarskih subjekata*

Ovim se člankom utvrđuje obveza nadležnih tijela u pogledu provjera gospodarskih subjekata. Temelji se na članku 10. stavku 3. EUTR-a, ali pruža dodatnu jasnoću i smjernice o posebnim kriterijima za provjere koje provodi nadležno tijelo kako bi se bolje analizirala relevantna dokumentacija o sustavu dužne pažnje koji se primjenjuje te kako bi se bolje procijenio rizik od nesukladnosti. Jasni standardi za provjere sukladnosti koje provode nadležna tijela ključan su element za osiguravanje učinkovite i ujednačene primjene ove Uredbe u cijeloj Uniji.

U stavku 2. utvrđuje se razlika između obveznih i fakultativnih mjera. Obvezne mjere iz točaka od (a) do (d) uključuju provjere dokumentacije i postupaka dužne pažnje za koje nadležna tijela ne zahtijevaju tehničke analize proizvoda ili druge aktivnosti na licu mjesta. Fakultativne mjere navedene u točkama od (e) do (h) uključuju provjere na terenu te tehničke i znanstvene provjere prikladne za utvrđivanje točnog mjesta proizvodnje relevantne robe ili proizvoda te je li ta proizvodnja uključivala krčenje šuma.

- *Članak 19.: Izvješćivanje*

U članku 19. navode se obveze država članica u pogledu izvješćivanja o provedbi predložene Uredbe. Ovaj se članak temelji na članku 20. EUTR-a (Izvješćivanje), kako je naknadno izmijenjen Uredbom 2019/1010 kojom su usklađene obveze izvješćivanja u području zakonodavstva povezanoga s okolišem¹². Stoga se člankom 19. potvrđuje da države članice svake godine izvješćuju o primjeni ove Uredbe (stavak 1.) te da će službe Komisije svake godine staviti javnosti na raspolaganje pregled na razini Unije na temelju podataka koje dostavljaju države članice (stavak 3.).

U stavku 2. dodatno se opisuju informacije koje države članice moraju dostaviti kako bi se ojačale obveze izvješćivanja i kako bi se Komisiji omogućilo da točnije analizira kvalitetu aktivnosti praćenja koje provode države članice. To je u skladu s nalazima tematskog izvješća Europskog revizorskog suda br. 21/2021 u kojem su istaknuti nedostaci sustava izvješćivanja u okviru EUTR-a¹³ te kojim će se Komisiji omogućiti da učinkovito djeluje u skladu s preporukom Suda za jačanje preispitivanja provjera koje provode države članice¹⁴.

¹² Uredba (EU) 2019/1010 Europskog parlamenta i Vijeća od 5. lipnja 2019. o usklađivanju obveza izvješćivanja u području zakonodavstva povezanoga s okolišem te o izmjeni uredaba (EZ) br. 166/2006 i (EU) br. 995/2010 Europskog parlamenta i Vijeća, direktiva 2002/49/EZ, 2004/35/EZ, 2007/2/EZ, 2009/147/EZ i 2010/63/EU Europskog parlamenta i Vijeća, uredaba Vijeća (EZ) br. 338/97 i (EZ) br. 2173/2005 te Direktive Vijeća 86/278/EEZ (SL L 170/126 od 25.6.2019.).

¹³ Europski revizorski sud (ECA), Tematsko izvješće 21/2021: „Financijska sredstva EU-a za bioraznolikost i klimatske promjene u šumama EU-a: pozitivni, ali ograničeni rezultati”. Vidjeti posebno odlomak 36., u kojem Sud navodi: „Izvješća koja se podnose na temelju Uredbe o drvnj sировini ne sadržavaju informacije s pomoću kojih bi Komisija mogla analizirati kvalitetu aktivnosti država članica u vezi s praćenjem, nacionalnih pravila koja definiraju nezakonitu sječu ili postupaka za provjere. Isto tako, Komisija od država članica ne traži da potkrijepe svoje odgovore popratnim dokumentima koji bi joj omogućili da provjeri točnost ili cjelovitost informacija.”.

¹⁴ Vidjeti 2. preporuku, točku (a): „Komisija bi trebala: (a) procijeniti potencijal za iznošenje zakonodavnih prijedloga u svrhu jačanja svojeg pregleda provjera koje države članice provode u vezi s Uredbom o drvnj sировini.”.

- *Članak 20.: Pojačani nadzor*

Ako relevantna roba i proizvodi potječu iz zemlje ili njezinih dijelova koji su ocijenjeni kao visokorizični u skladu sa sustavom ocjenjivanja prema referentnim vrijednostima za pojedinu zemlju iz poglavlja 5., podliježu pojačanom nadzoru relevantnih nadležnih tijela. Za razliku od članka 12., u članku 20. ne utvrđuje se drugačiji skup obveza postupanja s dužnom pažnjom za gospodarske subjekte ili trgovce.

Nadležna tijela osiguravaju da provjere koje provode na godišnjoj osnovi obuhvaćaju najmanje 15 % gospodarskih subjekata te 15 % količine relevantne robe i proizvoda proizvedenih u zemljama visokog rizika ili njihovim dijelovima.

Potrebno je naglasiti da će, u skladu s člankom 27., pri stupanju na snagu ove Uredbe svim zemljama biti dodijeljena srednja razina rizika. Stoga će navedene obveze za nadležna tijela nastati čim zemlja visokog rizika ili njezini dijelovi budu uvršteni na popis koji Komisija objavljuje u skladu s člankom 27. stavkom 1. i sve dok se relevantna roba i proizvodi proizvedeni u zemlji visokog rizika ili njezinim dijelovima stavljaju na njihovo tržište ili stavljaju na raspolaganje na tom tržištu.

- *Članak 22.: Mjere za nadzor tržišta*

U članku 22. utvrđuje se obveza nadležnih tijela da djeluju bez odgode nakon što utvrde da relevantna roba ili proizvod nisu u skladu s ovom Uredbom. U tom slučaju nadležna tijela zahtijevaju da relevantni gospodarski subjekt ili trgovac poduzmu odgovarajuće i razmjerne korektivne mjere radi uklanjanja nesukladnosti.

U stavku 2. navode se moguće korektivne mjere čija se provedba može zahtijevati od gospodarskog subjekta ili trgovca. Ta odredba posebno proizlazi iz članka 16. Uredbe o nadzoru tržišta i sukladnosti proizvoda¹⁵; u skladu s člankom 3. te uredbe, „opoziv” znači „bilo koja mjera čiji je cilj postići povrat proizvoda koji je već bio stavljen na raspolaganje krajnjem korisniku”; dok „povlačenje” znači „bilo koja mjera usmjerena na sprečavanje da proizvod u opskrbnom lancu bude stavljen na raspolaganje na tržištu”.

- *Članak 23.: Kazne*

Člankom 23. utvrđuje se obveza država članica da utvrde pravila o kaznama koje se primjenjuju na povrede ove Uredbe. Postojanje i primjena učinkovitih proporcionalnih i odvraćajućih kazni u nacionalnim sustavima ključan je element za učinkovitu i ujednačenu provedbu ove Uredbe u cijeloj Uniji.

Stoga se u stavku 2. navodi popis kazni koje treba utvrditi u nacionalnim pravnim sustavima. Taj popis uključuje novčane kazne, oduzimanje relevantne robe i proizvoda te zapljenu prihoda, obustavu ili zabranu relevantnih gospodarskih djelatnosti i isključenje iz postupaka javne nabave za gospodarske subjekte i trgovce koji krše ovu Uredbu. Zakonodavstvom država članica mora se predvidjeti promjenjivi iznos novčanih kazni ovisno o godišnjem prometu gospodarskog subjekta ili trgovca koji je prekršio ovu Uredbu. To je posebno važno kao destimulirajuća mjera kojom se veliki subjekti i trgovci koji nisu MSP-ovi odvraćaju od kršenja ove Uredbe. Stoga služi za utvrđivanje učinkovitih, proporcionalnih i odvraćajućih sankcija.

- *Članak 24.: Kontrole*

¹⁵ Uredba (EU) 2019/1020 Europskog parlamenta i Vijeća od 20. lipnja 2019. o nadzoru tržišta i sukladnosti proizvoda i o izmjeni Direktive 2004/42/EZ i uredbi (EZ) br. 765/2008 i (EU) br. 305/2011 (SL L 169 od 25.6.2019.).

U članku 24. predviđaju se pravila za kontrole relevantne robe i proizvoda podvrgnutih carinskom postupku „puštanja u slobodni promet” ili „izvoz”.

U stavku 2. utvrđuje se da su nadležna tijela odgovorna za provjeru usklađenosti s ovom Uredbom, među ostalim za robu ili proizvode koji ulaze u Uniju ili izlaze iz nje. Pojašnjava se i interakcija s odredbama Uredbe (EU) 952/2013 i Uredbe (EU) 2019/1020. U stavku 3. utvrđuje se ključna uloga carine koja se sastoji od kontroliranja ispravnosti deklaracije relevantne robe i proizvoda koji ulaze na tržište Unije ili izlaze s njega.

Izjava o postupanju s dužnom pažnjom u vezi s relevantnom robom ili proizvodom koji ulaze u Uniju ili izlaze iz nje mora se registrirati u informacijskom sustavu iz članka 31. U skladu sa stavkom 4., navedenim informacijskim sustavom dodijelit će se referentni broj izjavi o postupanju s dužnom pažnjom, koja se stavlja na raspolaganje carini pri podnošenju carinske deklaracije za puštanje u slobodni promet ili izvoz te relevantne robe ili proizvoda, ako se izjava o postupanju s dužnom pažnjom ne podnosi u skladu s člankom 26. stavkom 2.

U stavku 5. zahtijeva se da carinska tijela pri podnošenju carinske deklaracije za puštanje u slobodni promet ili izvoz relevantne robe ili proizvoda koji ulaze na tržište Unije ili izlaze s njega provjeravaju status izjave o postupanju s dužnom pažnjom koja se odnosi na tu relevantnu robu ili proizvod korištenjem elektroničkog sučelja iz članka 26. stavka 1.

U stavku 6. utvrđeno je da ako se analizom rizika koju provode nadležna tijela u skladu s člankom 14. stavkom 4. utvrdi da postoji visok rizik da relevantna roba ili proizvod nisu u skladu sa zahtjevima iz ove Uredbe, status izjave o postupanju s dužnom pažnjom koja se odnosi na tu relevantnu robu ili proizvod mijenja se u skladu s tim u informacijskom sustavu. U takvim okolnostima carinska tijela trebala bi obustaviti puštanje u slobodni promet ili izvoz te relevantne robe ili proizvoda.

U stavku 7. navode se uvjeti pod kojima bi carinska tijela trebala dopustiti puštanje relevantne robe ili proizvoda u slobodni promet ili izvoz.

U stavku 8. utvrđuje se način djelovanja u slučaju da nadležna tijela zaključe da relevantna roba ili proizvod koji ulaze na tržište Unije ili izlaze s njega nisu u skladu s ovom Uredbom. U tom bi slučaju nadležna tijela trebala u skladu s tim promijeniti status odgovarajuće izjave o postupanju s dužnom pažnjom u informacijskom sustavu te u njemu navesti da se protive stavljanju predmetne robe ili proizvoda u druge carinske postupke.

Nakon obavijesti o tom statusu, carinska tijela ne bi trebala dopustiti puštanje u slobodni promet ili izvoz te relevantne robe ili proizvoda te bi trebala staviti napomenu u carinski sustav obrade podataka i, ako je moguće, u svaki dokument koji prati relevantnu robu ili proizvod.

Ako se relevantna roba ili proizvod naknadno deklariraju za druge carinske postupke i pod uvjetom da nadležna tijela nisu uložila prigovor na takvo stavljanje u postupak, napomena se uključuje u carinske deklaracije gospodarskih subjekata i pod istim uvjetima registrira u sustavu za obradu carinskih podataka te, ako je to moguće, u popratne dokumente koji se upotrebljavaju u vezi s takvim postupcima.

U skladu sa stavkom 10., carinska tijela mogu uništiti ili na drugi način učiniti neupotrebljivima relevantnu robu ili proizvode koji nisu u skladu s ovom Uredbom, na zahtjev nadležnih tijela ili ako to smatraju potrebnim i razmjernim. Trošak takvih mjera snosi posjednik relevantne robe ili proizvoda.

- *Članak 25.: Razmjena informacija i suradnja među tijelima*

U tom se članku utvrđuje obveza nadležnih tijela, carinskih tijela i Komisije da surađuju u provedbi Uredbe (stavak 1.).

Stavcima 2. i 3. uspostavlja se poveznica s mehanizmima suradnje i razmjene informacija u skladu s Uredbom (EU) br. 952/2013.

- *Članak 26.: Elektronička sučelja*

U stavku 1. od Komisije se zahtijeva da uspostavi elektroničko sučelje za povezivanje okružja jedinstvenog sučelja EU-a s informacijskim sustavom uspostavljenim u skladu s člankom 31. Stavkom 2. utvrđuje se osnovna funkcionalnost takvog sučelja, a stavkom 3. Komisiju se ovlašćuje za donošenje provedbenih akata radi definiranja detaljnih podataka i funkcioniranja sučelja.

- *Članak 27.: Ocjenjivanje zemalja*

Člankom 27. uvodi se sustav ocjenjivanja prema referentnim vrijednostima za pojedinu zemlju, što je ključna značajka ove Uredbe. Cilj je ocjenjivanja potaknuti zemlje da osiguraju bolju zaštitu šuma i upravljanje njima, da olakšaju trgovinu i bolje prilagode provedbene aktivnosti pomažući nadležnim tijelima da usmjere resurse tamo gdje su najpotrebniji te da smanje troškove usklađivanja za poduzeća.

S pomoću sustava ocjenjivanja prema referentnim vrijednostima Komisija će procijeniti rizik da zemlje ili njihovi dijelovi proizvode relevantnu robu i proizvode koji su povezani s krčenjem šuma. Sustavom ocjenjivanja prema referentnim vrijednostima svakoj zemlji ili njezinim dijelovima dodijelit će se jedna od triju mogućih razina rizika: niska, srednja i visoka. U trenutku stupanja na snagu ove Uredbe svim će se zemljama dodijeliti srednja razina rizika. Ocjenjivanje će se temeljiti na kriterijima navedenima u stavku 2.

U stavku 3. opisuje se postupak koji Komisija treba provesti prije promjene postojeće kategorije rizika za zemlju ili njezine dijelove. To će uključivati poziv određenoj zemlji da pravodobno odgovori i dostavi informacije koje se smatraju korisnima, uključujući informacije o mjerama koje je ta zemlja poduzela kako bi popravila situaciju.

Komisija će kategorizaciju rizika po zemljama učiniti dostupnom javnosti donošenjem provedbenih akata Komisije te će ažurirati popis kada to bude potrebno zbog pojave novih znanstvenih dokaza. Obveze za gospodarske subjekte i nadležna tijela država članica razlikuju se ovisno o razini rizika zemlje proizvodnje ili njezinih dijelova, uz pojednostavnjene obveze postupanja s dužnom pažnjom za gospodarske subjekte koji nabavu obavljaju u zemlji niskog rizika ili njihovim dijelovima (članak 12.) te pojačan nadzor za nadležna tijela koja obavljaju provjere relevantne robe i proizvoda proizvedenih u zemljama visokog rizika ili njihovim dijelovima (članak 20.).

- *Članak 29.: Potkrijepljene sumnje fizičkih ili pravnih osoba*

U skladu s člancima 15. i 16., nadležno tijelo može obavljati provjere gospodarskih subjekata i trgovaca ako posjeduje relevantne informacije, među ostalim na temelju potkrijepljenih sumnji trećih osoba. U skladu s člankom 2. stavkom 21., „potkrijepljena sumnja” znači „osnovana tvrdnja koja se temelji na objektivnim i provjerljivim informacijama o neusklađenosti s ovom Uredbom, a koja može zahtijevati intervenciju nadležnih tijela”.

Potkrijepljene sumnje mogu se odnositi na određene pošiljke, dobavljače, gospodarske subjekte, trgovce ili na svaku situaciju u određenim zemljama proizvodnje koja stvara rizik od stavljanja relevantne robe ili proizvoda na tržište te koja zbog toga može zahtijevati intervenciju nadležnih tijela. Potkrijepljene sumnje bile su i dio sustava uspostavljenog EUTR-om (članak 10. stavak 2.). Članak 29. temelji se na tom iskustvu i razjašnjava obveze nadležnog tijela da procijeni potkrijepljene sumnje i poduzme potrebne operativne mjere koje bi mogle biti potrebne za otkrivanje kršenja i sprečavanje daljnjeg stavljanja na unutarnje tržište i puštanja u slobodan promet na tom tržištu.

Potkrijepljene sumnje važne su i za gospodarske subjekte i trgovce. U članku 4. stavku 6. ove Uredbe navodi se obveza gospodarskog subjekta koji je na temelju potkrijepljene sumnje saznao za nesukladnost relevantne robe ili proizvoda da odmah obavijesti relevantno nadležno tijelo zemlje u kojoj je proizvod stavljen na tržište ili izvezen s njega. Ista se obveza primjenjuje na trgovce, bez obzira na njihovu veličinu (članak 6. stavci 4. i 5.). Usto, u članku 10. stavku 2. točki (i) zahtijeva se da se postojanje potkrijepljene sumnje uzme u obzir kao kriterij za procjenu rizika.

- *Članak 31.: Informacijski sustav „Registriraj”*

U članku 31. od Komisije se zahtijeva da uspostavi informacijski sustav s pomoću kojeg se izjave o postupanju s dužnom pažnjom predviđene člankom 4. stavkom 2. moraju stavljati na raspolaganje nadležnim tijelima.

U stavku 2. utvrđuju se minimalne potrebne funkcije sustava, uključujući, među ostalim, njegovu povezanost s carinom putem okružja jedinstvenog sučelja EU-a za carinu. U stavku 3. Komisiji se dodjeljuje zadaća da provedbenim aktom utvrdi pravila o funkcioniranju sustava.

Stavci 4. i 5. odnose se na pristup informacijskom sustavu. Budući da je riječ o središnjoj bazi podataka za provedbu ove Uredbe, pristup moraju imati gospodarski subjekti i trgovci te nadležna tijela, a pojediniosti u pogledu tog pristupa ovisit će o njihovim obvezama. Šira javnost isto tako mora imati pristup podacima, na anonimiziran način.

- *Članak 32.: Preispitivanje*

U članku 32. utvrđuju se pravila za preispitivanje ove Uredbe. Stavkom 1. predviđa se prvi postupak preispitivanja koji se provodi najkasnije dvije godine nakon stupanja na snagu i koji rezultira izvješćem i mogućim zakonodavnim prijedlozima za izmjenu ove Uredbe. U prvom preispitivanju naglasak će biti na potrebi i izvedivosti proširenja područja primjene Uredbe na druge ekosustave, osim šuma, i na druge proizvode.

Opće preispitivanje predviđeno u stavku 2. provest će se pet godina nakon datuma predviđenog u članku 32. stavku 2., tj. 12 mjeseci od stupanja na snagu. Tom se odredbom isto tako predviđa sadržaj prvog općeg preispitivanja koje će uključivati procjenu mogućnosti uvođenja dodatnih instrumenata za olakšavanje trgovine i učinka ove Uredbe na poljoprivrednike tijekom prvih godina primjene.

Naposljetku, stavak 3. usmjeren je na preispitivanje relevantnih proizvoda navedenih u Prilogu 1. To će se preispitivanje provesti dvije godine od stupanja na snagu ove Uredbe, a nakon toga u redovitim vremenskim razmacima, čime će se omogućiti progresivni opseg proizvoda. Izmjena popisa proizvoda iz Priloga 1. provest će se delegiranim aktom (stavak 4.).

- *Članak 36.: Stupanje na snagu i datum primjene*

Ova se Uredba primjenjuje od datuma stupanja na snagu. Međutim, u stavku 2. utvrđuje se da se članci od 3. do 12., od 14. do 22., 24., 29. i 30. primjenjuju 12 mjeseci od stupanja na snagu ove Uredbe. Međutim, u stavku 3. propisuje se da se ti članci 24 mjeseca od stupanja na snagu ove Uredbe primjenjuju na gospodarske subjekte koji su mikropoduzeća osnovana prije 31. prosinca 2020., osim za proizvode obuhvaćene Prilogom Uredbi EU-a 995/2010 (EUTR).

Ta odgođena primjena stvara prijelazno razdoblje u kojem se ne primjenjuju obveze gospodarskih subjekata i trgovaca te nadležnih tijela da provode provjere. Takvim prijelaznim razdobljem, koje je dulje u slučaju mikropoduzeća, gospodarskim subjektima i trgovcima dat će se dovoljno vremena da se prilagode svojim obvezama u skladu s ovom Uredbom.

Prijedlog

UREDBE EUROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA**o stavljanju na raspolaganje na tržištu Unije i izvozu iz Unije određenih roba i proizvoda povezanih s krčenjem i propadanjem šuma te o stavljanju izvan snage Uredbe (EU) br. 995/2010**

(Tekst značajan za EGP)

EUROPSKI PARLAMENT I VIJEĆE EUROPSKE UNIJE,

uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije, a posebno njegov članak 192.,

uzimajući u obzir prijedlog Europske komisije,

nakon prosljeđivanja nacрта zakonodavnog akta nacionalnim parlamentima,

uzimajući u obzir mišljenje Europskoga gospodarskog i socijalnog odbora¹,uzimajući u obzir mišljenje Odbora regija²,

u skladu s redovnim zakonodavnim postupkom,

budući da:

- (1) Šume osiguravaju širok spektar okolišnih, gospodarskih i društvenih koristi, uključujući drvne i nedrvne proizvode šuma i funkcije u službi okoliša nužne za čovječanstvo, s obzirom na to da čuvaju najveći dio kopnene bioraznolikosti Zemlje. Održavaju funkcije ekosustava, pomažu u zaštiti klimatskog sustava, osiguravaju čisti zrak i imaju ključnu ulogu u pročišćavanju voda i tla te u zadržavanju vode. Osim toga, šume osiguravaju egzistenciju i prihode za otprilike jednu trećinu svjetskog stanovništva, a njihovo uništenje ima ozbiljne posljedice na život najranjivijih osoba, uključujući autohtone narode i lokalne zajednice koje uvelike ovise o šumskim ekosustavima³. Nadalje, krčenjem i propadanjem šuma smanjuju se ključni ponori ugljika i povećava vjerojatnost širenja novih bolesti sa životinja na ljude.
- (2) Krčenje i propadanje šuma odvija se alarmantnom brzinom. Organizacija za hranu i poljoprivredu Ujedinjenih naroda procjenjuje da je u razdoblju 1990.–2020. diljem svijeta izgubljeno 420 milijuna hektara šuma, što je oko 10 % preostalih svjetskih šuma i područje veće od Europske unije⁴. S druge strane, krčenje i propadanje šuma važni su pokretači globalnog zagrijavanja i gubitka bioraznolikosti, što su dva najvažnija okolišna izazova našeg doba. Međutim, svijet svake godine i dalje gubi 10 milijuna hektara šuma.

¹ SL L, , str.² SL L, , str.³ Komunikacija Komisije od 27. srpnja 2019. „Pojačanje djelovanja EU-a za zaštitu i obnovu svjetskih šuma”, COM(2019) 352 final.⁴ FAO, Globalna procjena šumskih resursa za 2020., str. XII., <https://www.fao.org/documents/card/en/c/ca9825en>

- (3) Krčenje i propadanje šuma višestruko pridonose globalnoj klimatskoj krizi. Najvažnije, njima se povećavaju emisije stakleničkih plinova zbog povezanih šumskih požara, trajno uklanjaju kapaciteti ponora ugljika, smanjuje otpornost pogođenog područja na klimatske promjene i znatno smanjuje njegova bioraznolikost. Samo krčenje šuma uzrokuje 11 % emisija stakleničkih plinova⁵.
- (4) Poremećaj klime uzrokuje gubitak bioraznolikosti na svjetskoj razini, a gubitak bioraznolikosti pogoršava klimatske promjene; neraskidivo su povezani, kao što su potvrdila nedavna istraživanja. Bioraznolikost pomaže u ublažavanju klimatskih promjena. Kukci, ptice i sisavci djeluju kao oprašivači i raspršivači sjemena te mogu, izravno ili neizravno, pomoći u učinkovitijem skladištenju ugljika. Šume usto osiguravaju stalno obnavljanje vodnih resursa te sprečavaju suše i njihove štetne učinke na lokalne zajednice, uključujući autohtone narode. Drastično smanjenje krčenja i propadanja šuma te sustavna obnova šuma i drugih ekosustava najveća je prilika za ublažavanje klimatskih promjena koja se temelji na prirodi.
- (5) Bioraznolikost ključna je za otpornost ekosustava i njihovih usluga na lokalnoj i globalnoj razini. Više od polovine svjetskog bruto domaćeg proizvoda ovisi o prirodi i uslugama koje pruža. Tri glavna gospodarska sektora – građevinarstvo, poljoprivreda, hrana i piće – u velikoj mjeri ovise o prirodi. Gubitak bioraznolikosti ugrožava održive vodne cikluse i naše prehrambene sustave, narušavajući našu sigurnost opskrbe hranom i prehranu. Više od 75 % prehrambenih kultura na svijetu oprašuju životinje. Nadalje, nekoliko industrijskih sektora oslanja se na genetsku raznolikost i usluge ekosustava kao ključne sirovine za proizvodnju, posebno kad je riječ o lijekovima.
- (6) Klimatske promjene, gubitak bioraznolikosti i krčenje šuma pitanja su od najveće globalne važnosti koja utječu na opstanak čovječanstva i trajne uvjete života na Zemlji. Ubrzanje klimatskih promjena, gubitak bioraznolikosti i uništavanje okoliša, zajedno s konkretnim primjerima njihovih razornih učinaka na prirodu, uvjete života ljudi te lokalna gospodarstva, doveli su do prepoznavanja zelene tranzicije kao ključnog cilja našeg vremena i pitanja međugeneracijske jednakosti.
- (7) Potrošnja u Uniji znatan je uzrok krčenja i propadanja šuma na globalnoj razini. U procjeni učinka ove inicijative procijenjeno je da će bez odgovarajuće regulatorne intervencije potrošnja i proizvodnja u EU-u šest proizvoda obuhvaćenih područjem primjene (drvo, goveda, soja, palmino ulje, kakao i kava) do 2030. narasti do razine krčenja šuma od otprilike 248 000 hektara godišnje.
- (8) Kad je riječ o stanju šuma u EU-u, u izvješću o stanju europskih šuma za 2020.⁶ navodi se da se u razdoblju 1990.–2020. površina šuma u Europi povećala za 9 %, ugljik koji se skladišti u biomasi povećao se za 50 %, a opskrba drvom za 40 %. Međutim, prema izvješću Europske agencije za okoliš o stanju okoliša 2020., manje od 5 % europskih šumskih područja smatra se nenarušenima ili prirodnima⁷.

⁵ Međuvladin panel za klimatske promjene (IPCC), *Climate Change and Land: an IPCC special report on climate change, desertification, land degradation, sustainable land management, food security, and greenhouse gas fluxes in terrestrial ecosystems* (Klimatske promjene i kopno: posebno izvješće IPCC-a o klimatskim promjenama, dezertifikaciji, propadanju zemljišta, održivom upravljanju zemljištem, sigurnosti opskrbe hranom te kretanjima stakleničkih plinova u kopnenim ekosustavima), <https://www.ipcc.ch/srccl/>

⁶ Forest Europe – Ministarska konferencija o zaštiti šuma u Europi, Stanje europskih šuma 2020., <https://foresteurope.org/state-europes-forests-2020/>

⁷ Europska agencija za okoliš, Europsko izvješće o okolišu – stanje i izgledi, 2020., <https://www.eea.europa.eu/soer/publications/soer-2020>

- (9) Komisija je 2019. donijela nekoliko inicijativa za rješavanje globalnih ekoloških kriza, uključujući posebne mjere za krčenje šuma. U svojoj Komunikaciji „Pojačanje djelovanja EU-a za zaštitu i obnovu svjetskih šuma”⁸ Komisija je kao prioritet utvrdila smanjenje učinka potrošačkog otiska Unije na zemljište i poticanje potrošnje proizvoda iz lanaca opskrbe koji nisu povezani s krčenjem šuma. Komisija je Komunikacijom od 11. prosinca 2019. pod nazivom „Europski zeleni plan”⁹ uspostavila novu strategiju rasta kojom se EU nastoji preobraziti u pravedno i prosperitetno društvo s modernim, resursno učinkovitim i konkurentnim gospodarstvom u kojem 2050. neće biti neto emisija stakleničkih plinova i u kojem gospodarski rast nije povezan s upotrebom resursa, a nijedna osoba ni mjesto nije zaboravljeno. Njome se nastoji zaštititi, očuvati i povećati prirodni kapital Unije te zaštititi zdravlje i dobrobit građana i budućih generacija od rizika i učinaka povezanih s okolišem. Osim toga, cilj je europskog zelenog plana građanima i budućim generacijama osigurati, među ostalim, svjež zrak, čistu vodu, zdravo tlo i bioraznolikost. U tu se svrhu u Strategiji EU-a za bioraznolikost do 2030.¹⁰, strategiji „od polja do stola”¹¹, strategiji EU-a za šume¹², akcijskom planu EU-a za nultu stopu onečišćenja¹³ i drugim relevantnim strategijama¹⁴ razvijenima u okviru europskog zelenog plana dodatno naglašava važnost djelovanja u pogledu zaštite i otpornosti šuma. Strategijom EU-a za bioraznolikost osobito se nastoji zaštititi prirodu i preokrenuti trend propadanja ekosustava. Naposljetku, strategijom EU-a za biogospodarstvo¹⁵ poboljšava se zaštita okoliša i ekosustava te se istodobno rješava problem sve veće potražnje za hranom, hranom za životinje, energijom, materijalima i proizvodima traženjem novih načina proizvodnje i potrošnje.
- (10) Države članice u više su navrata izrazile zabrinutost zbog kontinuiranog krčenja šuma. Istaknule su da je, s obzirom na to da trenutačne politike i djelovanje na globalnoj razini u pogledu očuvanja, obnove i održivog gospodarenja šumama nisu dostatni za zaustavljanje krčenja i propadanja šuma, potrebno pojačano djelovanje Unije kako bi se učinkovitije pridonijelo postizanju ciljeva održivog razvoja u okviru Programa održivog razvoja do 2030. koji su 2015. usvojile sve države članice Ujedinjenih naroda. Vijeće je posebno podržalo najavu Komisije iz Komunikacije „Pojačanje

⁸ COM(2019) 352 final.

⁹ Komunikacija Komisije Europskom parlamentu, Vijeću, Europskom gospodarskom i socijalnom odboru i Odboru regija, Europski zeleni plan, COM(2019) 640 final.

¹⁰ Komunikacija Komisije Europskom parlamentu, Vijeću, Europskom gospodarskom i socijalnom odboru i Odboru regija, Strategija EU-a za bioraznolikost do 2030. Vraćanje prirode u naše živote, COM(2020) 380 final.

¹¹ Komunikacija Komisije Europskom parlamentu, Vijeću, Europskom gospodarskom i socijalnom odboru i Odboru regija, Strategija „od polja do stola” za pravedan, zdrav i ekološki prihvatljiv prehrambeni sustav, COM(2020) 381 final.

¹² Komunikacija Komisije Europskom parlamentu, Vijeću, Europskom gospodarskom i socijalnom odboru i Odboru regija, Nova Strategija EU-a za šume: za šume i sektor koji se temelji na šumama, COM(2013) 659 final.

¹³ Komunikacija Komisije Europskom parlamentu, Vijeću, Europskom gospodarskom i socijalnom odboru i Odboru regija, Put prema zdravom planetu za sve, Akcijski plan EU-a:

Prema postizanju nulte stope onečišćenja zraka, vode i tla, COM(2021) 400 final.

¹⁴ npr. Komunikacija Komisije Europskom parlamentu, Vijeću, Europskom gospodarskom i socijalnom odboru i Odboru regija, Dugoročna vizija za ruralna područja EU-a – Do 2040. ostvariti jača, povezana, otporna i prosperitetna ruralna područja, COM(2021) 345 final.

¹⁵ Komunikacija Komisije Europskom parlamentu, Vijeću, Europskom gospodarskom i socijalnom odboru i Odboru regija, Održivo biogospodarstvo za Europu: Jačanje veze gospodarstva, društva i okoliša: ažurirana strategija za biogospodarstvo, COM(2018) 273 final.

djelovanja EU-a za zaštitu i obnovu svjetskih šuma” da će procijeniti dodatne regulatorne i neregulatorne mjere te da će predstaviti odgovarajuće prijedloge¹⁶.

- (11) Europski parlament naglasio je da je uništavanje svjetskih šuma koje je u tijeku u velikoj mjeri povezano sa širenjem poljoprivredne proizvodnje, osobito prenamjenom šuma u poljoprivredna zemljišta namijenjena za proizvodnju niza proizvoda i robe za kojima postoji velika potražnja. Parlament je 22. listopada 2020. donio rezoluciju¹⁷ u skladu s člankom 225. Ugovora o funkcioniranju Europske unije (UFEU) kojom se od Komisije traži da na temelju članka 192. stavka 1. UFEU-a podnese prijedlog „pravnog okvira EU-a za zaustavljanje i poništavanje globalnog krčenja šuma koje je uzrokovao EU”.
- (12) Borba protiv krčenja i propadanja šuma važan je dio paketa mjera potrebnih za smanjenje emisija stakleničkih plinova i ispunjavanje obveza Unije u skladu s europskim zelenim planom te Pariškim sporazumom o klimatskim promjenama iz 2015.¹⁸ te u skladu s pravno obvezujućom obvezom iz Europskog zakona o klimi da se do 2050. postigne klimatska neutralnost i da se do 2030. smanje emisije stakleničkih plinova za najmanje 55 % u odnosu na razine iz 1990.
- (13) Širenje poljoprivrede uzrokuje gotovo 90 % globalnog krčenja šuma, od čega je više od polovine šuma izgubljeno zbog prenamjene šume u zemljište pod usjevima, a gotovo 40 % zbog stočne ispaše¹⁹.
- (14) Unija je u razdoblju 1990.–2008. uvezla i potrošila jednu trećinu poljoprivrednih proizvoda kojima se globalno trgovalo, a koji su povezani s krčenjem šuma. Tijekom tog razdoblja potrošnja u Uniji uzrokovala je 10 % krčenja šuma diljem svijeta povezanog s proizvodnjom robe ili pružanjem usluga. Iako se relativni udio potrošnje u EU-u smanjuje, potrošnja u EU-u nerazmjerno je velik pokretač krčenja šuma. Unija bi stoga trebala poduzeti mjere za smanjenje globalnog krčenja i propadanja šuma uzrokovanog njezinom potrošnjom određene robe i proizvoda te time nastojati smanjiti svoj doprinos emisijama stakleničkih plinova i globalnom gubitku bioraznolikosti te promicati održive obrasce proizvodnje i potrošnje u Uniji i svijetu. Kako bi ostvarila najveći učinak, cilj njezine politike trebao bi biti utjecaj na globalno tržište, a ne samo na lance opskrbe u Uniji. Partnerstva i učinkovita međunarodna suradnja sa zemljama proizvođačima i zemljama potrošačima ključni su u tom pogledu.
- (15) Zaustavljanje krčenja i propadanja šuma ključan je dio ciljeva održivog razvoja. Ovom bi se Uredbom posebno trebalo doprinijeti postizanju ciljeva u pogledu života na kopnu (cilj održivog razvoja br. 15), djelovanja u području klime (cilj održivog razvoja br. 13), odgovorne potrošnje i proizvodnje (cilj održivog razvoja br. 12), iskorjenjivanja gladi (cilj održivog razvoja br. 2) te dobrog zdravlja i dobrobiti (cilj održivog razvoja 3). Cilj br. 15.2 koji je relevantan za zaustavljanje krčenja šuma do 2020. nije ispunjen, čime se naglašava hitnost ambicioznog i učinkovitog djelovanja.
- (16) Ovom bi se Uredbom trebalo odgovoriti i na Deklaraciju iz New Yorka o šumama²⁰, pravno neobvezujuću političku deklaraciju kojom se podupire globalni vremenski

¹⁶ Zaključci Vijeća o Komunikaciji o pojačanju djelovanja EU-a za zaštitu i obnovu svjetskih šuma (16. prosinca 2019.) 15151/19. Dostupno na <https://www.consilium.europa.eu/media/41860/st15151-en19.pdf>

¹⁷ Rezolucija Europskog parlamenta od 22. listopada 2020. s preporukama Komisiji o pravnom okviru EU-a za zaustavljanje i poništavanje globalnog krčenja šuma koje je uzrokovao EU (2020/2006(INL)) dostupno na https://www.europarl.europa.eu/doceo/document/TA-9-2020-0285_HR.html

¹⁸ EU je ratificirao Sporazum 5. listopada 2016., a stupio je na snagu 4. studenoga 2016.

¹⁹ Novo Globalno daljinsko istraživanje FAO-a, 6. studenoga 2021. – daljinsko istraživanje FAO-a otkriva da se tropske prašume nalaze pod pritiskom jer širenje poljoprivrede uzrokuje krčenje šuma na svjetskoj razini.

okvir za smanjenje gubitka prirodnih šuma na pola do 2020. te za njegovo okončanje do 2030. Deklaraciju su poduprli deseci vlada, mnoga najveća svjetska poduzeća te utjecajne organizacije civilnog društva i autohtonih naroda. Njome je isto tako odaslan poziv privatnom sektoru da najkasnije do 2020. ispuni cilj da proizvodnja poljoprivrednih proizvoda kao što su palmino ulje, soja, papir i proizvodi od goveđeg mesa ne uzrokuje krčenje šuma, što nije ostvareno. Uredbom bi se trebalo pridonijeti i Strateškom planu Ujedinjenih naroda za šume za razdoblje 2017.–2030.²¹, čiji je prvi globalni cilj zaustaviti gubitak šumske površine diljem svijeta održivim gospodarenjem šumama, uključujući zaštitu, obnovu, pošumljavanje i ponovno pošumljavanje, te pojačati rad na sprečavanju propadanja šuma i povećanju doprinosa šuma borbi protiv klimatskih promjena.

- (17) Ovom bi se Uredbom trebalo odgovoriti i na Deklaraciju o korištenju šuma i zemljišta iz 2021.²² koju su donijeli čelnici u Glasgowu i u kojoj se prepoznaje da će „za ostvarenje naših ciljeva u pogledu korištenja zemljišta, klime, bioraznolikosti i održivog razvoja, na globalnoj i nacionalnoj razini, biti potrebno daljnje transformativno djelovanje u međusobno povezanim područjima održive proizvodnje i potrošnje; razvoja infrastrukture; trgovine, financija i ulaganja; te potpore malim zemljoposjednicima, autohtonim narodima i lokalnim zajednicama”. Potpisnici su u toj deklaraciji istaknuli i da će pojačati zajedničko zalaganje za olakšavanje trgovinskih i razvojnih politika, na međunarodnoj i domaćoj razini, kojima se promiču održivi razvoj i održiva proizvodnja i potrošnja robe, koje djeluju na uzajamnu korist zemalja te kojima se ne potiču krčenje šuma i propadanje zemljišta.
- (18) Kao članica Svjetske trgovinske organizacije (WTO), Unija je posvećena promicanju univerzalnog, otvorenog, transparentnog, predvidljivog, uključivog, nediskriminirajućeg i pravednog multilateralnog trgovinskog sustava koji se temelji na pravilima u okviru WTO-a, kao i otvorene, održive i odlučne trgovinske politike. Područje primjene ove Uredbe stoga će obuhvaćati robu i proizvode koji se proizvode u Uniji i robu i proizvode koji se uvoze u Uniju.
- (19) Ova se Uredba isto tako nastavlja na Komisijinu **Komunikaciju o „otvorenoj, održivoj i odlučnoj trgovinskoj politici”**²³ u kojoj se navodi da je s obzirom na nove unutarnje i vanjske izazove, a osobito na novi, održiviji model rasta kako je definiran u europskom zelenom planu i europskoj digitalnoj strategiji, Uniji je potrebna nova strategija trgovinske politike koja će joj pomoći da ostvari ciljeve unutarnje i vanjske politike i promiče povećanje održivosti u okviru svoje obveze da potpuno provede UN-ove ciljeve održivog razvoja. Trgovinska politika mora pridonijeti oporavku od krize uzrokovane pandemijom bolesti COVID-19, zelenoj i digitalnoj transformaciji gospodarstva te izgradnji otpornije Europe u svijetu.
- (20) Ovom bi se Uredbom trebale dopuniti druge mjere predložene u Komunikaciji Komisije „Pojačanje djelovanja EU-a za zaštitu i obnovu svjetskih šuma”²⁴, a osobito: 1. suradnja sa zemljama proizvođačima kako bi im se pružila potpora u rješavanju temeljnih uzroka krčenja šuma, kao što su slabo upravljanje, nedjelotvorna provedba zakona i korupcija te 2. jačanje međunarodne suradnje sa zemljama koje su veliki

²⁰ <https://unfccc.int/news/new-york-declaration-on-forests>

²¹ https://www.un.org/esa/forests/wp-content/uploads/2016/12/UNSPF_AdvUnedited.pdf

²² <https://ukcop26.org/glasgow-leaders-declaration-on-forests-and-land-use/>

²³ Komunikacija Komisije Europskom parlamentu, Vijeću, Europskom gospodarskom i socijalnom odboru i Odboru regija, Revizija trgovinske politike – otvorena, održiva i odlučna trgovinska politika, COM(2021) 66 final, 18. veljače 2021.

²⁴ COM(2019) 352 final.

potrošači u cilju donošenja sličnih mjera kako bi se izbjeglo stavljanje proizvoda iz lanaca opskrbe povezanih s krčenjem i propadanjem šuma na njihova tržišta.

- (21) Komisija bi trebala nastaviti surađivati sa zemljama proizvođačima i općenito s međunarodnim organizacijama i tijelima te bi trebala jačati svoju potporu i poticaje u pogledu zaštite šuma i prijelaza na proizvodnju bez krčenja šuma, uvažavajući ulogu autohtonih naroda, poboljšavajući upravljanje zemljištem i zaštitu posjeda, jačajući provedbu zakona i promičući održivo gospodarenje šumama, poljoprivredu otpornu na klimatske promjene, održivu intenzifikaciju i diversifikaciju, agroekologiju i agrošumarstvo. Pritom bi trebala priznati ulogu autohtonih naroda u zaštiti šuma. Na temelju iskustava stečenih u kontekstu postojećih inicijativa, Unija i države članice trebale bi, na njihov zahtjev, surađivati sa zemljama proizvođačima kako bi iskoristile multifunkcionalnosti šuma, poduprle ih u prijelazu na održivo upravljanje šumama i odgovorile na globalne izazove istodobno zadovoljavajući lokalne potrebe i obraćajući pozornost na probleme s kojima se suočavaju maloposjednici u skladu s Komunikacijom „Pojačanje djelovanja za zaštitu i obnovu svjetskih šuma”. Partnerski pristup trebao bi pomoći zemljama proizvođačima u zaštiti, obnovi i održivom korištenju šuma, čime se pridonosi cilju ove Uredbe, odnosno smanjenju krčenja i propadanja šuma.
- (22) Još jedna važna mjera najavljena u Komunikaciji jest uspostava Opservatorija EU-a za krčenje šuma, propadanje šuma, promjene u svjetskim šumskim površinama i njihove pokretače („Opservatorij EU-a”) koji je Komisija pokrenula radi boljeg praćenja promjena u svjetskim šumskim površinama i povezanih pokretača. Nadalje, na temelju postojećih alata za praćenje, uključujući proizvode programa Copernicus, Opservatorij EU-a javnim će subjektima, potrošačima i poduzećima olakšati pristup informacijama o lancima opskrbe, pružajući lako razumljive podatke i informacije s pomoću kojih se krčenje šuma, propadanje šuma i promjene u svjetskim šumskim površinama povezuju s potražnjom za robom i proizvodima u EU-u, odnosno trgovinom tom robom i proizvodima. Opservatorij EU-a stoga će izravno podupirati provedbu ove Uredbe pružanjem znanstvenih dokaza o globalnom krčenju i propadanju šuma te povezanoj trgovini. Opservatorij EU-a blisko će surađivati s relevantnim međunarodnim organizacijama, istraživačkim institutima i trećim zemljama.
- (23) Postojeći zakonodavni okvir EU-a usmjeren je na suzbijanje nezakonite sječe i povezane trgovine te se ne bavi izravno krčenjem šuma. Sastoji se od Uredbe (EU) br. 995/2010 Europskog parlamenta i Vijeća o utvrđivanju obveza gospodarskih subjekata koji stavljaju u promet drvo i proizvode od drva²⁵ i Uredbe Vijeća (EZ) br. 2173/2005 o uspostavljanju FLEGT sustava za izdavanje dozvola za uvoz drvene sirovine u Europsku zajednicu²⁶. Obje uredbe ocijenjene su u okviru provjere primjerenosti kojom je utvrđeno da, iako je zakonodavstvo pozitivno utjecalo na upravljanje šumama, nisu ispunjeni ciljevi tih dviju uredbi – suzbijanje nezakonite sječe i povezane trgovine te smanjenje potrošnje nezakonito posječenog drva u EU-u²⁷ – te je zaključeno da usmjerenost isključivo na zakonitost drvene sirovine nije dovoljna za postizanje postavljenih ciljeva.
- (24) Dostupna izvješća potvrđuju da je znatan dio krčenja šuma koje je u tijeku u skladu sa zakonima zemlje proizvodnje. U nedavnom izvješću²⁸ procjenjuje se da je od 2013. do

²⁵ SL L 295, 12.11.2010., str. 23.

²⁶ SL L 347, 30.12.2005., str. 1.

²⁷ <https://ec.europa.eu/info/law/better-regulation/have-your-say/initiatives/11630-Nezakonita-sjeca-evaluacija-propisa-EU-a-provjera-prikladnosti-hr>

²⁸ https://www.forest-trends.org/wp-content/uploads/2021/05/Illicit-Harvest-Complicit-Goods_rev.pdf

2019. oko 30 % krčenja šuma za potrebe komercijalne poljoprivrede u tropskim zemljama bilo zakonito. Dostupni podaci uglavnom su usmjereni na zemlje sa slabim upravljanjem – globalni udio nezakonitog krčenja šuma mogao bi biti manji, ali već postoje jasni podaci koji upućuju na to da se učinkovitost mjera politike narušava izostavljanjem krčenja šuma koje je zakonito u zemlji proizvodnje.

- (25) U procjeni učinka mogućih mjera politike za rješavanje problema krčenja i propadanja šuma koje je uzrokovala Unija, u zaključcima Vijeća i rezoluciji Europskog parlamenta iz 2020. jasno je utvrđena potreba za određivanjem krčenja i propadanja šuma kao smjernica za buduće mjere Unije. Stoga bi se novi pravni okvir Unije trebao baviti i zakonitošću i pitanjem je li proizvodnja relevantne robe i proizvoda povezana s krčenjem šuma.
- (26) Definicija „nulte stope krčenja šuma” trebala bi biti dovoljno široka kako bi obuhvatila i krčenje i propadanje šuma, trebala bi pružiti pravnu jasnoću te biti mjerljiva na temelju kvantitativnih, objektivnih i međunarodno priznatih podataka.
- (27) Uredbom bi trebalo obuhvatiti one proizvode čija je potrošnja u Uniji najrelevantnija kad je riječ o poticanju globalnog krčenja i propadanja šuma i za koje bi intervencija politike Unije mogla donijeti najveće koristi po jediničnoj vrijednosti trgovine. Opsežno preispitivanje znanstvene literature, odnosno primarnih izvora u kojima se procjenjuje utjecaj potrošnje u EU-u na globalno krčenje šuma i povezivanje tog otiska s određenim proizvodima, provedeno je kao dio studije koja prati procjenu učinka te je unakrsno provjereno u okviru opsežnog savjetovanja s dionicima. Taj je postupak rezultirao prvim popisom od osam proizvoda. Drvo je izravno uključeno u područje primjene jer je već bilo obuhvaćeno EUTR-om. Popis proizvoda zatim je dodatno smanjen na temelju analize učinkovitosti u okviru procjene učinka. U toj analizi učinkovitosti uspoređeni su hektari iskrcanih šuma povezani s potrošnjom u EU-u, kako je procijenjeno u nedavnom istraživačkom radu²⁹, za svaki od tih proizvoda, s prosječnom vrijednošću njihova uvoza u EU. Od ukupno osam proizvoda analiziranih u istraživačkom radu koji je upotrijebljen za analizu učinkovitosti, šest proizvoda čini najveći udio krčenja šuma koji uzrokuje EU: palmino ulje (33,95 %), soja (32,83 %), drvo (8,62 %), kakao (7,54 %), kava (7,01 %) i goveđe meso (5,01 %).
- (28) Imajući u vidu činjenicu da bi trebalo poticati upotrebu reciklirane robe i proizvoda te da bi uključivanje takve robe i proizvoda u područje primjene ove Uredbe predstavljalo nerazmjerno opterećenje za gospodarske subjekte, uporabljenu robu i proizvode čiji je životni ciklus završen i koji bi se inače zbrinuli kao otpad trebalo bi isključiti iz područja primjene ove Uredbe.
- (29) Ovom bi Uredbom trebalo utvrditi obveze koje se odnose na relevantnu robu i proizvode kako bi se učinkovito suzbilo krčenje i propadanje šuma te promicali lanci opskrbe bez krčenja šuma.
- (30) Mnoge međunarodne organizacije i tijela (npr. Organizacija za hranu i poljoprivredu Ujedinjenih naroda, Međuvladino tijelo za klimatske promjene, Program Ujedinjenih naroda za okoliš, Pariški sporazum, Međunarodni savez za očuvanje prirode, Konvencija o biološkoj raznolikosti) rade na pitanjima iz područja krčenja i propadanja šuma, a definicije u ovoj Uredbi temelje se na tom radu.
- (31) Trebalo bi utvrditi krajnji datum kao osnovu za procjenu je li na predmetnom zemljištu došlo do krčenja ili propadanja šuma, što znači da roba i proizvodi obuhvaćeni područjem primjene ove Uredbe ne bi smjeli ući na tržište Unije ili se

²⁹ Pendrill F., Persson U. M., Kastner, T. 2020.

izvoziti s njega ako su proizvedeni na zemljištu na kojem je nakon tog datuma došlo do krčenja ili propadanja šuma. Uredbom bi trebalo omogućiti odgovarajuću provjeru i praćenje te bi trebala biti u skladu s postojećim međunarodnim obvezama, kao što su ciljevi održivog razvoja i Deklaracija iz New Yorka o šumama, čime bi se iznenadni poremećaji u lancima opskrbe sveli na najmanju moguću mjeru te, s obzirom na stupanje na snagu ove Uredbe, uklonili svi poticaji za ubrzanje aktivnosti koje dovode do krčenja i propadanja šuma.

- (32) Kako bi se ojačao doprinos Unije zaustavljanju krčenja i propadanja šuma te kako bi se osiguralo da se roba i proizvodi iz lanaca opskrbe povezanih s krčenjem i propadanjem šuma ne stavljaju na tržište Unije, relevantna roba i proizvodi ne bi se trebali stavljati na tržište Unije ili stavljati na raspolaganje na tržištu Unije ni izvoziti s tog tržišta ako nisu proizvedeni bez krčenja šuma i u skladu s relevantnim zakonodavstvom zemlje proizvodnje. Kako bi se to potvrdilo, uz njih bi uvijek trebalo prilagati izjavu o postupanju s dužnom pažnjom.
- (33) Gospodarski subjekti trebali bi na temelju sustavnog pristupa poduzeti odgovarajuće korake kako bi utvrdili jesu li relevantna roba i proizvodi koje namjeravaju staviti na tržište Unije u skladu sa zahtjevima ove Uredbe koji se odnose na sprečavanje krčenja šuma i zakonitost. U tu svrhu gospodarski subjekti trebali bi uspostaviti i provoditi postupke dužne pažnje. Postupak dužne pažnje koji se zahtijeva ovom Uredbom trebao bi uključivati tri elementa: zahtjeve u pogledu pružanja informacija, procjenu rizika i mjere za smanjenje rizika. Postupci dužne pažnje trebali bi biti osmišljeni tako da omoguće pristup informacijama o izvorima i dobavljačima robe i proizvoda koji se stavljaju na tržište Unije, uključujući informacije kojima se dokazuje da su ispunjeni zahtjevi u pogledu krčenja i propadanja šuma te zakonitosti, među ostalim utvrđivanjem zemlje i područja proizvodnje, uključujući geolokacijske koordinate relevantnih zemljišnih čestica. Pri određivanju geolokacijskih koordinata koje se oslanjaju na određivanje vremena i položaja i/ili promatranje Zemlje mogli bi se iskoristiti svemirski podaci i usluge koje se pružaju u okviru svemirskog programa Unije (EGNOS/Galileo i Copernicus). Na temelju tih informacija gospodarski subjekti trebali bi provesti procjenu rizika. Ako se utvrdi rizik, gospodarski subjekti trebali bi raditi na smanjenju takvog rizika kako bi ga uklonili ili učinili zanemarivim. Gospodarski subjekt može predmetnu robu ili proizvod staviti na tržište Unije ili izvoziti tek nakon što je dovršio potrebne korake postupka dužne pažnje i zaključio da ne postoji rizik da relevantna roba ili proizvod nisu u skladu s ovom Uredbom ili da je taj rizik zanemariv.
- (34) Gospodarski subjekti trebali bi formalno preuzeti odgovornost za sukladnost relevantne robe ili proizvoda koje namjeravaju staviti na tržište Unije ili izvoziti stavljanjem na raspolaganje izjava o postupanju s dužnom pažnjom. Ovom Uredbom trebalo bi predvidjeti predložak za takve izjave. Očekuje se da će se time olakšati njezina provedba preko nadležnih tijela i sudova te povećati usklađenost gospodarskih subjekata s ovom Uredbom.
- (35) Kako bi se prepoznala dobra praksa, u postupku procjene rizika moglo bi se upotrebljavati certificiranje ili drugi programi trećih strana za provjeru, no ne bi trebali biti zamjena za odgovornost gospodarskog subjekta u pogledu dužne pažnje.
- (36) Trgovci bi trebali biti odgovorni za prikupljanje i čuvanje informacija kojima se osigurava transparentnost lanca opskrbe relevantnom robom i proizvodima koje stavljaju na raspolaganje na tržištu. Veliki trgovci koji nisu mala i srednja poduzeća (MSP-ovi) imaju znatan utjecaj na opskrbne lance i važnu ulogu u osiguravanju da ti

lanci ne uzrokuju krčenje šuma te bi stoga trebali imati iste obveze kao i gospodarski subjekti.

- (37) Kako bi se potaknula transparentnost i olakšala provedba, gospodarski subjekti koji nisu MSP-ovi trebali bi svake godine javno izvješćivati o svojem sustavu dužne pažnje, među ostalim o koracima koje su poduzeli kako bi ispunili svoje obveze.
- (38) Drugi zakonodavni instrumenti EU-a kojima se utvrđuju zahtjevi u pogledu dužne pažnje u lancu vrijednosti koji se odnose na negativne učinke na ljudska prava ili okoliš trebali bi se primjenjivati ako u ovoj Uredbi ne postoje posebne odredbe s istim ciljem, prirodom i učinkom koje bi se mogle prilagoditi s obzirom na buduće zakonodavne izmjene. Postojanje ove Uredbe ne bi trebalo isključiti primjenu drugih zakonodavnih instrumenata EU-a kojima se utvrđuju zahtjevi u pogledu dužne pažnje u lancu vrijednosti. Ako se takvim drugim zakonodavnim instrumentima EU-a predviđaju konkretnije odredbe ili se njima uvode zahtjevi za odredbe utvrđene u ovoj Uredbi, takve bi se odredbe trebale primjenjivati zajedno s odredbama ove Uredbe. Nadalje, ako ova Uredba sadržava konkretnije odredbe, one se ne bi trebale tumačiti na način kojim se ugrožava učinkovita primjena drugih zakonodavnih instrumenata EU-a u pogledu dužne pažnje ili postizanja njihova općeg cilja.
- (39) Gospodarski subjekti obuhvaćeni područjem primjene drugih zakonodavnih instrumenata EU-a kojima se utvrđuju zahtjevi u pogledu dužne pažnje u lancu vrijednosti u odnosu na negativne učinke na ljudska prava ili okoliš trebali bi moći ispuniti obveze izvještavanja u skladu s ovom Uredbom uključivanjem potrebnih informacija pri izvještavanju na temelju drugog zakonodavnog instrumenta EU-a.
- (40) Odgovornost za provedbu ove Uredbe trebale bi snositi države članice, a od njihovih nadležnih tijela trebalo bi zahtijevati da osiguraju potpunu usklađenost s ovom Uredbom. Ujednačena provedba ove Uredbe u pogledu relevantne robe i proizvoda koji ulaze na tržište Unije ili izlaze s njega može se postići samo sustavnom razmjenom informacija i suradnjom među nadležnim tijelima, carinskim tijelima i Komisijom.
- (41) Djelotvorna i učinkovita primjena i provedba ove Uredbe ključne su za postizanje njezinih ciljeva. U tu svrhu Komisija bi trebala uspostaviti informacijski sustav i upravljati njime kako bi se gospodarskim subjektima i nadležnim tijelima pružila potpora u iznošenju potrebnih informacija o relevantnoj robi i proizvodima stavljenima na tržište i pristupu tim informacijama. Gospodarski subjekti trebali bi unijeti izjave o postupanju s dužnom pažnjom u informacijski sustav. Informacijski sustav trebao bi biti dostupan nadležnim tijelima i carinskim tijelima kako bi se olakšalo ispunjavanje njihovih obveza na temelju ove Uredbe. Informacijski sustav trebao bi biti dostupan i široj javnosti, a anonimizirani podaci trebali bi biti dostupni u otvorenom i strojno čitljivom formatu u skladu s Unijinom politikom otvorenih podataka.
- (42) Kad je riječ o relevantnoj robi koja ulazi na tržište Unije ili izlazi s njega, nadležna tijela zadužena su za provjeru sukladnosti relevantne robe i proizvoda s obvezama iz ove Uredbe, dok je uloga carine osigurati da se upućivanje na izjavu o postupanju s dužnom pažnjom nalazi u carinskoj deklaraciji, ako je to primjenjivo, te, osim toga, od trenutka uspostave elektroničkog sučelja za razmjenu informacija između carinskih tijela i nadležnih tijela, provjeriti u informacijskom sustavu status izjave o postupanju s dužnom pažnjom nakon početne analize rizika koju su provela nadležna tijela i postupati u skladu s tim statusom (tj. obustaviti ili odbiti stavljanje robe ili proizvoda na tržište ako se to zahtijeva statusom u informacijskom sustavu). Tom se posebnom

organizacijom kontrola odbija primjena poglavlja VII. Uredbe (EU) 2019/1020 u pogledu primjene i provedbe ove Uredbe.

- (43) Države članice trebale bi osigurati dostupnost primjerenih financijskih resursa radi zapošljavanja odgovarajućeg osoblja i nabave primjerene opreme za nadležna tijela. Učinkovite provjere zahtijevaju mnogo resursa pa je potrebno osigurati stabilnu opskrbu resursima u svakom trenutku i u skladu s potrebama. Države članice trebale bi imati mogućnost dopunjavanja javnog financiranja traženjem od relevantnih gospodarskih subjekata povrata troškova nastalih zbog provedbe provjera relevantne robe i proizvoda za koje je utvrđeno da su nesukladni.
- (44) Ovom Uredbom ne dovodi se u pitanje ostalo zakonodavstvo Unije o robi i proizvodima koji ulaze na tržište Unije ili izlaze s njega, a osobito odredbe Carinskog zakonika Unije u pogledu ovlasti carinskih tijela i carinskih provjera. Uvoznike bi trebalo podsjetiti na to da je člancima 220., 254., 256., 257. i 258. Uredbe (EU) br. 952/2013 Europskog parlamenta i Vijeća predviđeno da proizvodi koji ulaze na tržište Unije i zahtijevaju daljnju obradu podliježu odgovarajućem carinskom postupku kojim se dopušta takva obrada. Općenito, puštanje u slobodni promet ili izvoz ne bi se trebali smatrati dokazom usklađenosti s pravom Unije jer nužno ne uključuju sveobuhvatnu provjeru sukladnosti.
- (45) Kako bi se optimizirao i pojednostavnio postupak kontrole relevantne robe i proizvoda koji ulaze na tržište Unije ili izlaze s njega, potrebno je uspostaviti elektronička sučelja kojima se omogućuje automatski prijenos podataka između carinskih sustava i informacijskog sustava nadležnih tijela. Okruže jedinstvenog sučelja EU-a za carinu prirodni je kandidat za omogućavanje takvih prijenosa podataka. Sučelja bi trebala biti visokoautomatizirana i jednostavna za uporabu, a dodatno opterećenje za carinska tijela trebalo bi ograničiti. Nadalje, s obzirom na male razlike između podataka koji se prijavljuju u carinskoj deklaraciji i u izjavi o postupanju s dužnom pažnjom, primjereno je predložiti i pristup „poduzeće tijelima javne vlasti” prema kojem trgovci i gospodarski subjekti stavljaju na raspolaganje izjavu o postupanju s dužnom pažnjom za relevantnu robu ili proizvod putem nacionalnog okružja jedinstvenog sučelja za carinu, a ta se izjava automatski prenosi u informacijski sustav kojim se koriste nadležna tijela. Carinska tijela i nadležna tijela trebala bi pridonijeti utvrđivanju podataka koji se šalju i svih drugih tehničkih zahtjeva.
- (46) Rizik od stavljanja nesukladnih roba i proizvoda na tržište Unije razlikuje se ovisno o robi i proizvodu te zemlji podrijetla i proizvodnje. Gospodarski subjekti koji nabavljaju robu i proizvode iz zemalja ili njihovih dijelova s niskim rizikom od uzgoja, sječe ili proizvodnje relevantnih proizvoda kojima se krši ova Uredba trebali bi podlijeći manjem broju obveza, čime bi se smanjili troškovi usklađivanja i administrativno opterećenje. Roba i proizvodi iz zemalja visokog rizika ili njihovih dijelova trebali bi podlijeći pojačanom nadzoru nadležnih tijela.
- (47) Zbog toga bi Komisija trebala procijeniti rizik od krčenja i propadanja šuma na razini zemlje ili njezinih dijelova na temelju niza kriterija kojima se obuhvaćaju kvantitativni, objektivni i međunarodno priznati podaci te pokazatelji da su zemlje aktivno uključene u borbu protiv krčenja i propadanja šuma. Tim bi se informacijama koje se temelje na ocjenjivanju prema referentnim vrijednostima gospodarskim subjektima u Uniji trebalo olakšati postupanje s dužnom pažnjom, a nadležnim tijelima praćenje i osiguravanje usklađenosti, uz istodobno poticanje zemalja proizvođača da povećaju održivost svojih sustava poljoprivredne proizvodnje i smanje učinak krčenja šuma. Time bi se trebalo pridonijeti povećanju transparentnosti i

održivosti lanaca opskrbe. Taj sustav ocjenjivanja prema referentnim vrijednostima trebao bi se temeljiti na trirazinskoj klasifikaciji zemalja kojom ih se svrstava u zemlje niskog, srednjeg ili visokog rizika. Kako bi se osigurala odgovarajuća transparentnost i jasnoća, Komisija bi osobito trebala objaviti podatke koji se upotrebljavaju za ocjenjivanje prema referentnim vrijednostima, razloge za predloženu promjenu klasifikacije i odgovor predmetne zemlje. Kad je riječ o relevantnoj robi i proizvodima iz zemalja niskog rizika ili dijelova zemalja za koje je utvrđeno da su niskog rizika, gospodarskim subjektima trebalo bi dopustiti primjenu pojednostavnjenog postupka dužne pažnje, dok bi se od nadležnih tijela trebalo zahtijevati da primjenjuju pojačani nadzor relevantne robe i proizvoda iz zemalja visokog rizika ili dijelova zemalja za koje je utvrđeno da su visokog rizika. Komisija bi trebala biti ovlaštena za donošenje provedbenih mjera za utvrđivanje zemalja ili njihovih dijelova u kojima postoji nizak ili visok rizik od proizvodnje relevantne robe i proizvoda koji nisu u skladu s ovom Uredbom.

- (48) Nadležna tijela trebala bi u redovitim razmacima provjeravati gospodarske subjekte i trgovce kako bi utvrdila da učinkovito ispunjavaju obveze utvrđene ovom Uredbom. Povrh toga, nadležna tijela trebala bi obavljati provjere i kada raspolazu relevantnim informacijama te na temelju tih informacija, uključujući potkrijepljene sumnje trećih osoba. Kad je riječ o sveobuhvatnoj pokrivenosti relevantne robe i proizvoda, odgovarajućih gospodarskih subjekata i trgovaca te količine njihova udjela robe i proizvoda, trebalo bi primijeniti dvojak pristup. Tako bi nadležna tijela trebala imati obvezu da provjere određeni postotak gospodarskih subjekata i trgovaca, istodobno obuhvaćajući određeni postotak relevantne robe i proizvoda. Takvi bi postoci trebali biti viši za relevantnu robu i proizvode iz zemalja visokog rizika ili njihovih dijelova.
- (49) Provjere gospodarskih subjekata i trgovaca koje provode nadležna tijela trebale bi obuhvaćati sustave dužne pažnje i sukladnost relevantne robe i proizvoda s odredbama ove Uredbe. Provjere bi se trebale temeljiti na planu provjera koji se temelji na riziku. Plan bi trebao sadržavati kriterije rizika koji nadležnim tijelima omogućuju provedbu analize rizika izjava o postupanju s dužnom pažnjom koje podnose gospodarski subjekti i trgovci. Kriteriji rizika trebali bi uključivati rizik od krčenja šuma povezan s relevantnom robom i proizvodima u zemlji proizvodnje, povijest usklađenosti gospodarskih subjekata i trgovaca s obvezama iz ove Uredbe te sve druge relevantne informacije dostupne nadležnim tijelima. Analiza rizika izjava o postupanju s dužnom pažnjom trebala bi omogućiti nadležnim tijelima da utvrde gospodarske subjekte, trgovce i relevantnu robu i proizvode koje treba provjeriti te bi se trebala provoditi s pomoću tehnika elektroničke obrade podataka u informacijskom sustavu u kojem se prikupljaju izjave o postupanju s dužnom pažnjom.
- (50) Ako se analizom rizika izjava o postupanju s dužnom pažnjom otkrije visok rizik nesukladnosti određene relevantne robe i proizvoda, nadležna tijela trebala bi moći poduzeti hitne privremene mjere kako bi spriječila njihovo stavljanje na tržište Unije ili njihovo stavljanje na raspolaganje na tržištu Unije. U slučaju da su te relevantne robe i proizvodi ulazili na tržište Unije ili izlazili s njega, nadležna tijela trebala bi od carinskih tijela zatražiti obustavu njihova puštanja u slobodni promet ili izvoza kako bi se nadležnim tijelima omogućilo obavljanje potrebnih provjera. Takav zahtjev trebalo bi priopćiti putem sustava sučelja između carinskih i nadležnih tijela. Obustava stavljanja na tržište Unije ili stavljanja na raspolaganje na tržištu Unije, puštanja u slobodni promet ili izvoza trebala bi biti ograničena na tri radna dana, osim u slučaju da je nadležnim tijelima potrebno dodatno vrijeme za ocjenjivanje sukladnosti relevantne robe i proizvoda s ovom Uredbom. U tom slučaju, ako relevantna roba i

proizvodi ulaze na tržište Unije ili izlaze s njega, nadležna tijela trebala bi poduzeti dodatne privremene mjere kako bi produžila razdoblje obustave ili zatražila takvo produljenje od carinskih tijela.

- (51) Plan provjera trebalo bi redovito ažurirati na temelju rezultata njegove provedbe. Gospodarske subjekte koji pokazuju dosljedne rezultate u pogledu sukladnosti trebalo bi rjeđe podvrgavati provjerama.
- (52) Kako bi se osigurala primjena i učinkovita provedba ove Uredbe, države članice trebale bi imati ovlast za povlačenje i opoziv nesukladne relevantne robe i proizvoda te poduzimanje odgovarajućih korektivnih mjera. Trebale bi osigurati i da se povrede ove Uredbe koje su počinili gospodarski subjekti i trgovci kazne učinkovitim, primjerenim i odvraćajućim kaznama.
- (53) Uzimajući u obzir međunarodni karakter krčenja i propadanja šuma i povezane trgovine, nadležna tijela trebala bi surađivati međusobno, s carinskim tijelima država članica, s Komisijom te s upravnim tijelima trećih zemalja. Nadležna tijela trebala bi surađivati i s nadležnim tijelima za nadzor i provedbu drugih zakonodavnih instrumenata EU-a kojima se utvrđuju zahtjevi u pogledu dužne pažnje u lancu vrijednosti u odnosu na štetne učinke na ljudska prava ili okoliš.
- (54) Iako se ova Uredba bavi krčenjem i propadanjem šuma, kako je predviđeno u Komunikaciji iz 2019. „Pojačanje djelovanja EU-a za zaštitu i obnovu svjetskih šuma”, zaštita šuma ne bi trebala dovesti do prenamjene ili propadanja drugih prirodnih ekosustava. Ekosustavi kao što su močvare, savane i tresetišta vrlo su važni za globalne napore u borbi protiv klimatskih promjena, kao i za druge ciljeve održivog razvoja te je potrebno posvetiti posebnu pozornost njihovoj prenamjeni ili propadanju. Kako bi riješila taj problem, Komisija bi dvije godine nakon stupanja na snagu trebala procijeniti potrebu i izvedivost proširenja područja primjene na druge ekosustave i proizvode. Komisija bi istodobno delegiranim aktom trebala preispitati relevantne proizvode navedene u Prilogu I. ovoj Uredbi.
- (55) Kako bi se osiguralo da su zahtjevi u pogledu pružanja informacija koje gospodarski subjekti moraju poštovati i koji su utvrđeni u ovoj Uredbi i dalje relevantni te u skladu sa znanstvenim i tehnološkim dostignućima, Komisiji bi trebalo delegirati ovlast za donošenje akata u skladu s člankom 290. Ugovora o funkcioniranju Europske unije radi dopunjavanja zahtjeva u pogledu pružanja informacija potrebnih za postupak dužne pažnje, informacija i kriterija procjene rizika i smanjenja rizika koje gospodarski subjekti moraju poštovati, a utvrđeni su u ovoj Uredbi, i popisa proizvoda utvrđenog u Prilogu I. ovoj Uredbi. Posebno je važno da Komisija tijekom svojeg pripremnog rada provede odgovarajuća savjetovanja, među ostalim sa stručnjacima, te da se ta savjetovanja provedu u skladu s načelima utvrđenima u Međuinstitucijskom sporazumu o boljoj izradi zakonodavstva od 13. travnja 2016. Osobito, u cilju osiguravanja ravnopravnog sudjelovanja u pripremi delegiranih akata, Europski parlament i Vijeće trebali bi primiti sve dokumente istodobno kada i stručnjaci iz država članica te bi njihovi stručnjaci sustavno trebali imati pristup sastancima stručnih skupina Komisije koji se odnose na pripremu delegiranih akata.
- (56) Uredbom (EU) br. 995/2010 zabranjuje se stavljanje na tržište Unije nezakonito posječenog drva i proizvoda od drva. Njome se utvrđuju obveze gospodarskih subjekata koji prvi put stavljaju drvo na tržište da postupaju s dužnom pažnjom te da trgovci vode sljedivu evidenciju svojih dobavljača i kupaca. Ovom bi Uredbom trebalo zadržati obvezu osiguravanja zakonitosti relevantne robe i proizvoda, uključujući drvo i drvne proizvode, stavljenih na tržište Unije te je dopuniti zahtjevom o održivosti. Ta

uredba i povezana Provedbena uredba Komisije (EU) br. 607/2012 stoga ovom Uredbom postaju suvišne i trebalo bi ih staviti izvan snage.

- (57) Uredbom (EZ) br. 2173/2005 utvrđuju se postupci Unije za provedbu FLEGT sustava za izdavanje dozvola putem bilateralnih dobrovoljnih sporazuma o partnerstvu sa zemljama proizvođačima drvene sirovine. Kako bi se poštovale bilateralne obveze koje je Europska unija preuzela te kako bi se očuvao napredak postignut s partnerskim zemljama koje imaju uspostavljen operativni sustav (faza izdavanja dozvola FLEGT), ova bi Uredba trebala sadržavati odredbu na temelju koje se drvo i proizvodi na osnovi drva obuhvaćeni valjanom dozvolom FLEGT deklariraju kao proizvodi koji ispunjavaju zahtjev zakonitosti na temelju ove Uredbe.
- (58) Iako se ova Uredba bavi krčenjem i propadanjem šuma, kako je predviđeno u Komunikaciji iz 2019. „Pojačanje djelovanja EU-a za zaštitu i obnovu svjetskih šuma”, zaštita šuma ne bi trebala dovesti do prenamjene ili propadanja drugih prirodnih ekosustava. Ekosustavi kao što su močvare, savane i tresetišta vrlo su važni za globalna nastojanja u borbi protiv klimatskih promjena, kao i za druge ciljeve održivog razvoja te je potrebno posvetiti posebnu pozornost njihovoj prenamjeni ili propadanju. Stoga bi u roku od dvije godine od stupanja na snagu ove Uredbe trebalo provesti ocjenu potrebe i izvedivosti proširenja područja njezine primjene na druge ekosustave osim šuma.
- (59) Ako je u svrhu ove Uredbe nužno obrađivati osobne podatke, s njima treba postupati u skladu sa zakonodavstvom Unije o zaštiti osobnih podataka. Svaka obrada osobnih podataka u skladu s ovom Uredbom podliježe Uredbi (EU) 2016/679 Europskog parlamenta i Vijeća³⁰ i Uredbi (EU) 2018/1725 Europskog parlamenta i Vijeća³¹, kako je primjenjivo.
- (60) Budući da cilj ove Uredbe, a to je borba protiv krčenja i propadanja šuma smanjenjem doprinosa potrošnje u Uniji, države članice ne mogu ostvariti pojedinačno, nego se zbog njegove opsežnosti taj cilj može na bolji način ostvariti na razini Unije, Unija može donijeti mjere u skladu s načelom supsidijarnosti utvrđenim u članku 5. Ugovora o Europskoj uniji. U skladu s načelom proporcionalnosti utvrđenim u tom članku, ova Uredba ne prelazi ono što je potrebno za ostvarivanje tih ciljeva.
- (61) Gospodarskim subjektima, trgovcima i nadležnim tijelima trebalo bi dati primjereni rok da se pripreme za ispunjavanje zahtjeva ove Uredbe,

DONIJELI SU OVU UREDBU:

Poglavlje 1. Opće odredbe

Članak 1.

Predmet i područje primjene

³⁰ Uredba (EU) 2016/679 Europskog parlamenta i Vijeća od 27. travnja 2016. o zaštiti pojedinaca u vezi s obradom osobnih podataka i o slobodnom kretanju takvih podataka te o stavljanju izvan snage Direktive 95/46/EZ (Opća uredba o zaštiti podataka) (SL L 119, 4.5.2016., str. 1.).

³¹ Uredba (EU) 2018/1725 Europskog parlamenta i Vijeća od 23. listopada 2018. o zaštiti pojedinaca u vezi s obradom osobnih podataka u institucijama, tijelima, uredima i agencijama Unije i o slobodnom kretanju takvih podataka te o stavljanju izvan snage Uredbe (EZ) br. 45/2001 i Odluke br. 1247/2002/EZ (SL L 295, 21.11.2018, str. 39.).

Ovom se Uredbom utvrđuju pravila o stavljanju goveda, kakaa, kave, palmina ulja, soje i drva („relevantna roba”) i proizvoda navedenih u Prilogu I. koji sadržavaju relevantnu robu ili su bili hranjeni relevantnom robom ili su od nje izrađeni („relevantni proizvodi”) na tržište ili na raspolaganje na tržištu Unije te njihovu izvozu s tržišta Unije, u cilju da se

- (a) doprinos Unije krčenju i propadanju šuma u svijetu smanji na najmanju moguću mjeru;
- (b) smanji doprinos Europske unije emisijama stakleničkih plinova i globalnom gubitku bioraznolikosti.

Uredba se ne primjenjuje na relevantnu robu i proizvode stavljene na tržište Unije koji su proizvedeni prije datuma utvrđenog u članku 36. stavku 1.

Članak 2.

Definicije

Za potrebe ove Uredbe primjenjuju se sljedeće definicije:

- (1) „krčenje šuma” znači prenamjena šume u poljoprivredno zemljište, bez obzira na to je li uzrokovana ljudskim djelovanjem ili ne;
- (2) „šuma” znači zemljište koje obuhvaća više od 0,5 hektara sa stablima višima od pet metara i krošnjama koje pokrivaju više od 10 % površine, ili stablima koja mogu dosegnuti te vrijednosti *in situ*, isključujući poljoprivredne nasade i zemljište koje se u prvom redu koristi kao poljoprivredno ili urbano zemljište;
- (3) „poljoprivredni nasadi” znači sastojine stabala u sustavima poljoprivredne proizvodnje, kao što su nasadi voćaka, plantaže palmi uljarica, maslinici i poljoprivredno-šumarski sustavi kada se usjevi uzgajaju pod pokrovom stabala. Uključuje sve nasade proizvoda iz Priloga I. osim drva;
- (4) „plantažna šuma” znači zasađena šuma kojom se intenzivno upravlja i koja u odnosu na sadnju i zrelost sastojine ispunjava sve sljedeće kriterije: jedna ili dvije vrste, isti dobni razred i pravilan razmak. Uključuje plantaže kulture kratkih ophodnji za drvo, vlakna i energiju, a isključuje šume zasađene radi zaštite ili obnove ekosustava te šume nastale sadnjom ili sijanjem kod kojih su zrele sastojine slične ili će biti slične šumama koje se prirodno obnavljaju;
- (5) „zasađena šuma” znači šuma koja se pretežno sastoji od stabala uzgojenih sadnjom i/ili planskim sijanjem pod uvjetom da posađena ili posijana stabla čine više od pedeset posto drvne zalihe u fazi zrelosti; uključuje izdanačke sastojine prvotno posađenih ili posijanih stabala;
- (6) „propadanje šuma” znači sječa koja nije održiva i uzrokuje smanjenje ili gubitak biološke ili gospodarske produktivnosti i složenosti šumskih ekosustava, što dovodi do dugoročnog smanjenja ukupnih koristi od šume, što uključuje drvo, bioraznolikost i druge proizvode ili usluge;
- (7) „održiva sječa” znači sječa koja se provodi uzimajući u obzir očuvanje kvalitete tla i bioraznolikosti u cilju smanjenja negativnih učinaka na način kojim se izbjegava eksploatacija panjeva i korijenja, propadanje primarnih šuma ili njihova prenamjena u plantažne šume te sječa na osjetljivim tlima; smanjuje velike gole sječe na minimum i osigurava lokalno primjerene granične vrijednosti za vađenje mrtvog drva i zahtjeve za uporabu sustava sječe koji u najvećoj mogućoj mjeri smanjuju

utjecaje na kvalitetu tla, uključujući zbijanje tla, te na obilježja bioraznolikosti i staništa;

- (8) „nulta stopa krčenja šuma” znači
 - (a) da su relevantna roba i proizvodi, uključujući one koji se upotrebljavaju za relevantne proizvode ili su sadržani u njima, proizvedeni na zemljištu na kojem nije bilo krčenja šuma nakon 31. prosinca 2020.; i
 - (b) da je drvo posječeno iz šume a da nije došlo do njezina propadanja nakon 31. prosinca 2020.;
- (9) „proizvedeno” znači uzgojeno, požnjeveno, hranjeno ili dobiveno na odgovarajućoj zemljišnoj čestici;
- (10) „stavljanje na tržište” znači prvo stavljanje relevantne robe ili proizvoda na raspolaganje na tržištu Unije;
- (11) „stavljanje na raspolaganje na tržištu” znači svaka isporuka relevantne robe ili proizvoda za distribuciju, potrošnju ili upotrebu na tržištu Unije u okviru trgovačke djelatnosti uz naknadu ili besplatno;
- (12) „gospodarski subjekt” znači svaka fizička ili pravna osoba koja u okviru trgovačke djelatnosti stavlja relevantnu robu i proizvode na tržište Unije ili ih izvozi s tržišta Unije;
- (13) „trgovac” znači svaka fizička ili pravna osoba u lancu opskrbe, osim gospodarskog subjekta, koja u okviru trgovačke djelatnosti stavlja na raspolaganje na tržištu Unije relevantnu robu i proizvode;
- (14) „zemlja podrijetla” znači zemlja ili područje kako je definirano u članku 60. točki (d) Uredbe (EU) br. 952/2013 Europskog parlamenta i Vijeća³²;
- (15) „zemlja proizvodnje” znači zemlja ili područje na kojem je proizvedena relevantna roba ili relevantna roba koja se upotrebljava u proizvodnji ili je sadržana u proizvodu;
- (16) „zanemarivi rizik” znači potpuna procjena informacija o konkretnom proizvodu i općih informacija o sukladnosti relevantne robe ili proizvoda s člankom 3. točkama (a) i (b) koja pokazuje da nema razloga za zabrinutost;
- (17) „ovlašteni zastupnik” znači svaka fizička ili pravna osoba s poslovnim nastanom unutar Unije koja je dobila pisano ovlaštenje od gospodarskog subjekta da djeluje u njegovo ime s obzirom na posebne zadatke u pogledu obveza gospodarskog subjekta na temelju ove Uredbe;
- (18) „nesukladni proizvodi” znači relevantna roba i proizvodi koji nisu proizvedeni uz „nultu stopu krčenja šuma” ili koji nisu proizvedeni u skladu s relevantnim zakonodavstvom zemlje proizvodnje ili oboje;
- (19) „zemljišna čestica” znači dio zemljišta unutar jedne nekretnine, kako je priznato zakonima zemlje proizvodnje, i koja ima dovoljno homogene uvjete kako bi se na agregatnoj razini mogao procijeniti rizik od krčenja i propadanja šuma povezan s robom proizvedenom na tom dijelu zemljišta;

³² Uredba (EU) br. 952/2013 Europskog parlamenta i Vijeća od 9. listopada 2013. o Carinskom zakoniku Unije (SL L 269, 10.10.2013., str. 1.).

- (20) „MSP-ovi” znači mikropoduzeća te mala i srednja poduzeća kako su definirana u Direktivi 2013/34/EU³³;
- (21) „potkrijepljena sumnja” znači utemeljena tvrdnja koja se temelji na objektivnim i provjerljivim informacijama o neusklađenosti s ovom Uredbom i koja može zahtijevati posredovanje nadležnih tijela;
- (22) „nadležna tijela” znači tijela koja su određena u skladu s člankom 13. stavkom 1.;
- (23) „carinska tijela” znači carinska tijela kako su definirana u članku 5. točki 1. Uredbe (EU) br. 952/2013;
- (24) „puštanje u slobodni promet” znači postupak utvrđen člankom 201. Uredbe (EU) br. 952/2013;
- (25) „izvoz” znači postupak utvrđen člankom 269. Uredbe (EU) br. 952/2013;
- (26) „relevantna roba i proizvodi koji ulaze na tržište Unije” znači relevantna roba i proizvodi iz trećih zemalja podvrgnuti carinskom postupku „puštanja u slobodni promet” i namijenjeni stavljanju na tržište Unije ili namijenjeni komercijalnoj uporabi ili potrošnji koja nije privatna na carinskom području Unije;
- (27) „relevantna roba i proizvodi koji napuštaju tržište Unije” znači relevantna roba i proizvodi podvrgnuti carinskom postupku „izvoza”;
- (28) „relevantno zakonodavstvo zemlje proizvodnje” znači pravila koja se primjenjuju u zemlji proizvodnje u pogledu pravnog statusa područja proizvodnje u smislu prava na upotrebu zemljišta, zaštite okoliša, prava trećih strana i relevantnih trgovinskih i carinskih propisa na temelju zakonodavnog okvira primjenjivog u zemlji proizvodnje.

Članak 3.

Zabrana

Relevantna roba i proizvodi mogu se stavljati na tržište Unije ili stavljati na raspolaganje na tržištu Unije ili izvoziti s tržišta Unije samo ako su ispunjeni svi sljedeći uvjeti:

- (a) proizvedeni su bez krčenja šuma;
- (b) proizvedeni su u skladu s odgovarajućim zakonodavstvom zemlje proizvodnje;
- (c) obuhvaćeni su izjavom o postupanju s dužnom pažnjom kako je utvrđeno u članku 4. stavku 2.

Poglavlje 2.

Obveze gospodarskih subjekata i trgovaca

Članak 4.

Obveze gospodarskih subjekata

³³ Direktiva 2013/34/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 26. lipnja 2013. o godišnjim financijskim izvještajima, konsolidiranim financijskim izvještajima i povezanim izvješćima za određene vrste poduzeća, o izmjeni Direktive 2006/43/EZ Europskog parlamenta i Vijeća i o stavljanju izvan snage direktiva Vijeća 78/660/EEZ i 83/349/EEZ (Tekst značajan za EGP) (SL L 182, 29.6.2013., str. 19.–76.).

1. Gospodarski subjekti postupaju s dužnom pažnjom prije stavljanja relevantne robe i proizvoda na tržište Unije ili prije njihova izvoza s tržišta Unije kako bi osigurali njihovu sukladnost s člankom 3. točkama (a) i (b). U tu se svrhu koriste okvirom postupaka i mjera, dalje u tekstu „dužna pažnja”, kako je određeno u članku 8.
2. Gospodarski subjekti koji su postupajući s dužnom pažnjom iz članka 8. zaključili da su relevantna roba i proizvodi u skladu sa zahtjevima ove Uredbe nadležnim tijelima stavljaju na raspolaganje putem informacijskog sustava iz članka 31. izjavu o postupanju s dužnom pažnjom prije stavljanja relevantne robe i proizvoda na tržište Unije ili njihova izvoza. Tom se izjavom potvrđuje da se postupalo s dužnom pažnjom i da nije utvrđen nikakav ili samo zanemariv rizik te sadržava informacije navedene u Prilogu II. za relevantnu robu i proizvode.
3. Stavljanjem na raspolaganje izjave o postupanju s dužnom pažnjom gospodarski subjekt preuzima odgovornost za sukladnost relevantne robe ili proizvoda sa zahtjevima ove Uredbe. Gospodarski subjekti vode evidenciju o izjavama o postupanju s dužnom pažnjom pet godina od datuma njihova stavljanja na raspolaganje putem informacijskog sustava iz članka 31.
4. Gospodarski subjekti ne smiju stavljati relevantnu robu i proizvode na tržište Unije niti ih izvoziti bez prethodnog podnošenja izjave o postupanju s dužnom pažnjom.
5. Gospodarski subjekt ne stavlja relevantnu robu i proizvode na tržište niti ih izvozi ako se primjenjuje jedan ili više sljedećih slučajeva:
 - (a) relevantna roba i proizvodi nisu sukladni s člankom 3. točkama (a) ili (b);
 - (b) postupanjem s dužnom pažnjom otkriven je nezanemariv rizik da relevantna roba i proizvodi nisu sukladni s člankom 3. točkama (a) ili (b);
 - (c) gospodarski subjekt nije mogao dovršiti postupak dužne pažnje u skladu sa stavcima 1. i 2.
6. Gospodarski subjekti koji su primili nove informacije, uključujući potkrijepljene sumnje da relevantna roba ili proizvod koji su već stavili na tržište nisu sukladni sa zahtjevima ove Uredbe, odmah o tome obavješćuju nadležna tijela država članica u kojima su relevantnu robu ili proizvod stavili na tržište. U slučaju izvoza s tržišta Unije, gospodarski subjekti obavješćuju nadležno tijelo države članice koja je zemlja proizvodnje.
7. Gospodarski subjekti pružaju svu potrebnu pomoć kako bi nadležnim tijelima olakšali provođenje provjera iz članka 15., među ostalim u pogledu pristupa prostorijama i dostave dokumentacije ili evidencija.

Članak 5.

Ovlašteni predstavnici

1. Gospodarski subjekti ili trgovci mogu ovlastiti ovlaštenog predstavnika da u njihovo ime stavi na raspolaganje izjavu o postupanju s dužnom pažnjom u skladu s člankom 4. stavkom 2. Gospodarski subjekt ili trgovac u tom slučaju zadržavaju odgovornost za sukladnost relevantne robe ili proizvoda sa zahtjevima iz ove Uredbe.
2. Ovlašteni predstavnik na zahtjev nadležnih tijela dostavlja primjerak ovlaštenja na službenom jeziku Europske unije.

Članak 6.

Obveze trgovaca

1. Trgovci koji su MSP-ovi mogu relevantnu robu i proizvode staviti na raspolaganje na tržištu samo ako posjeduju informacije koje se zahtijevaju u skladu sa stavkom 2.
2. Trgovci koji su MSP-ovi prikupljaju i čuvaju sljedeće informacije o relevantnoj robi i proizvodima koje namjeravaju staviti na raspolaganje na tržištu:
 - (a) naziv, registrirani trgovački naziv ili registriranu trgovačku oznaku, poštansku adresu, e-poštu i, ako postoji, internetsku adresu gospodarskih subjekata ili trgovaca koji su im isporučili relevantnu robu i proizvode;
 - (b) naziv, registrirani trgovački naziv ili registriranu trgovačku oznaku, poštansku adresu, e-poštu i, ako postoji, internetsku adresu trgovaca kojima su isporučili relevantnu robu i proizvode.
3. Trgovci koji su MSP-ovi čuvaju informacije iz ovog članka najmanje pet godina i te informacije na zahtjev dostavljaju nadležnim tijelima.
4. Trgovci koji su MSP-ovi koji su primili nove informacije, uključujući potkrijepljene sumnje da relevantna roba ili proizvod koji su već stavili na raspolaganje na tržištu nisu sukladni sa zahtjevima ove Uredbe, odmah o tome obavješćuju nadležna tijela država članica u kojima su relevantnu robu ili proizvod stavili na raspolaganje na tržištu.
5. Trgovci koji nisu MSP-ovi smatraju se gospodarskim subjektima i podliježu obvezama i odredbama iz članaka 3., 4., 5., od 8. do 12., članka 14. stavka 9. te članka 15. i 20. ove Uredbe u pogledu relevantne robe i proizvoda koje stavljaju na raspolaganje na tržištu Unije.
6. Trgovci pružaju svu potrebnu pomoć kako bi nadležnim tijelima olakšali provođenje provjera iz članka 16., među ostalim u pogledu pristupa prostorijama i dostave dokumentacije ili evidencija.

Članak 7.

Stavljanje na tržište koje obavljaju gospodarski subjekti s poslovnim nastanom u trećim zemljama

U slučaju da fizička ili pravna osoba s poslovnim nastanom izvan Unije stavi na tržište Unije relevantnu robu i proizvode, prva fizička ili pravna osoba s poslovnim nastanom u Uniji koja kupuje ili uzima u posjed takvu relevantnu robu i proizvode smatra se gospodarskim subjektom u smislu ove Uredbe.

Članak 8.

Dužna pažnja

1. Prije stavljanja relevantne robe i proizvoda na tržište ili prije njihova izvoza, gospodarski subjekti postupaju s dužnom pažnjom u pogledu svih relevantnih proizvoda i proizvoda koje isporučuje svaki pojedini dobavljač.
2. Za potrebe ove Uredbe, postupanje s dužnom pažnjom uključuje:
 - (a) prikupljanje informacija i dokumenata potrebnih za ispunjavanje zahtjeva iz članka 9.;

- (b) mjere za procjenu rizika iz članka 10.;
- (c) mjere za smanjenje rizika iz članka 10.

Članak 9.

Zahtjevi u pogledu pružanja informacija

1. Gospodarski subjekti prikupljaju informacije, dokumente i podatke kojima se dokazuje da su relevantna roba i proizvodi sukladni s člankom 3. U tu svrhu subjekt prikuplja, organizira i pet godina čuva sljedeće informacije koje se odnose na relevantnu robu ili proizvode, potkrijepljene dokazima:
 - (a) opis, uključujući trgovački naziv i vrstu relevantne robe i proizvoda te, prema potrebi, uobičajeni naziv vrste i njezin puni znanstveni naziv;
 - (b) količinu (izraženo u neto masi i volumenu ili broju jedinica) relevantne robe i proizvoda;
 - (c) oznaku zemlje proizvodnje;
 - (d) koordinate za geolokalizaciju, zemljopisna širinu i dužinu svih zemljišnih čestica na kojima su proizvedeni relevantna roba i proizvodi, kao i datum ili vremenski raspon proizvodnje;
 - (e) naziv, e-pošta i adresa svakog poduzeća ili osobe koji su im isporučili relevantnu robu ili proizvode;
 - (f) naziv, e-pošta i adresa svakog poduzeća ili osobe kojima su isporučeni relevantna roba ili proizvodi;
 - (g) odgovarajuće i provjerljive informacije o tome da relevantna roba i proizvodi nisu povezani s krčenjem šuma;
 - (h) odgovarajuće i provjerljive informacije o tome da je proizvodnja provedena u skladu s relevantnim zakonodavstvom zemlje proizvodnje, uključujući sve dogovore kojima se daje pravo na korištenje predmetnog područja za potrebe proizvodnje relevantne robe.
2. Gospodarski subjekt na zahtjev nadležnih tijela stavlja na raspolaganje informacije, dokumente i podatke prikupljene u skladu s ovim člankom.
3. Komisija može donijeti delegirane akte u skladu s člankom 33. radi dopune stavka 1. u vezi s dodatnim relevantnim informacijama koje treba pribaviti, a koje mogu biti potrebne kako bi se osigurala učinkovitost sustava dužne pažnje.

Članak 10.

Procjena i ublažavanje rizika

1. Gospodarski subjekti provjeravaju i analiziraju informacije prikupljene u skladu s člankom 9. i svu drugu relevantnu dokumentaciju te na temelju toga provode procjenu rizika kako bi utvrdili postoji li rizik da relevantna roba i proizvodi namijenjeni stavljanju na tržište Unije ili izvozu s njega nisu u skladu sa zahtjevima ove Uredbe. Ako gospodarski subjekti ne mogu dokazati da je rizik od nesukladnosti zanemariv, ne smiju staviti relevantnu robu ili proizvod na tržište Unije niti ih izvoziti.
2. U procjeni rizika posebno se uzimaju u obzir sljedeći kriteriji procjene rizika:

- (a) kategorija rizika dodijeljena odgovarajućoj zemlji ili njezinim dijelovima u skladu s člankom 27.;
 - (b) prisutnost šuma u zemlji i području proizvodnje relevantne robe ili proizvoda;
 - (c) učestalost krčenja ili propadanja šuma u zemlji, regiji i području proizvodnje relevantne robe ili proizvoda;
 - (d) izvor, pouzdanost, valjanost druge dostupne dokumentacije s informacijama iz članka 9. stavka 1. te poveznice na takvu dokumentaciju;
 - (e) problemi u vezi sa zemljom proizvodnje i podrijetla, kao što su razina korupcije, učestalost krivotvorenja dokumentacije i podataka, nedostaci u provedbi zakona, oružani sukob ili sankcije koje su nametnuli Vijeće sigurnosti Ujedinjenih naroda ili Vijeće Europske unije;
 - (f) složenost relevantnog lanca opskrbe, posebno poteškoće u povezivanju robe i/ili proizvoda sa zemljišnom česticom na kojoj su proizvedeni;
 - (g) rizik od miješanja s proizvodima nepoznatog podrijetla ili proizvedenih u područjima u kojima je došlo ili još uvijek dolazi do krčenja ili propadanja šuma;
 - (h) zaključci relevantnih sastanaka stručnih skupina Komisije objavljeni u registru stručnih skupina Komisije;
 - (i) potkrijepljene sumnje dostavljene u skladu s člankom 29.;
 - (j) dopunske informacije o usklađenosti s ovom Uredbom, koje mogu uključivati informacije dobivene putem sustava certificiranja ili drugih sustava provjere trećih strana, uključujući dobrovoljne sustave koje je Komisija priznala u skladu s člankom 30. stavkom 5. Direktive (EU)2018/2001³⁴, pod uvjetom da te informacije ispunjavaju zahtjeve iz članka 9.
3. Smatra se da su drveni proizvodi obuhvaćeni područjem primjene Uredbe Vijeća (EZ) br. 2173/2005 koji su obuhvaćeni valjanom dozvolom FLEGT iz operativnog sustava za izdavanje dozvola sukladni s člankom 3. točkom (b) ove Uredbe.
 4. Ako analiza provedena u skladu sa stavkom 1. gospodarskom subjektu ne omogućuje da utvrdi da ne postoji rizik ili da postoji zanemariv rizik da relevantna roba ili proizvodi nisu u skladu sa zahtjevima ove Uredbe, gospodarski subjekt prije stavljanja relevantne robe i proizvoda na tržište Unije ili prije njihova izvoza donosi postupke ublažavanja rizika i prikladne mjere kojima bi se rizik eliminirao ili postao zanemariv. To može uključivati traženje dodatnih informacija, podataka ili dokumenata, provođenje neovisnih istraživanja ili revizija ili drugih mjera koje se odnose na zahtjeve povezane s informacijama iz članka 9.
 5. Gospodarski subjekti moraju moći dokazati da su prikupljene informacije provjerene u odnosu na kriterije za procjenu rizika utvrđene u stavku 2., da je donesena odluka o mjerama za smanjenje rizika i da je gospodarski subjekt utvrdio stupanj rizika.
 6. Gospodarski subjekti imaju uspostavljene odgovarajuće i razmjerne politike, kontrole i postupke za učinkovito ublažavanje rizika nesukladnosti utvrđene relevantne robe i proizvoda i upravljanje tim rizicima. Njima su obuhvaćeni:

³⁴ Direktiva (EU) 2018/2001 Europskog parlamenta i Vijeća od 11. prosinca 2018. o promicanju uporabe energije iz obnovljivih izvora (SL L 328, 21.12.2018., str. 82.–209.).

- (a) model praksi upravljanja rizikom, izvješćivanje, vođenje evidencije, unutarnja kontrola i upravljanje usklađenošću, među ostalim za subjekte koji nisu MSP-ovi, imenovanje službenika za praćenje usklađenosti na razini uprave;
 - (b) neovisna revizorska funkcija za provjeru unutarnjih politika, kontrola i postupaka iz točke (a) za sve gospodarske subjekte koji nisu MSP-ovi.
7. Procjene rizika dokumentiraju se, preispituju najmanje jednom godišnje i stavljaju na raspolaganje nadležnim tijelima na njihov zahtjev.
8. Komisija može donijeti delegirane akte u skladu s člankom 33. radi dopune stavaka 2., 4. i 6. u pogledu relevantnih informacija koje treba pribaviti, kriterija za procjenu rizika i mjera za smanjenje rizika koje mogu biti potrebne za dopunu mjera iz ovog članka kako bi se osigurala učinkovitost sustava dužne pažnje.

Članak 11.

Održavanje sustava dužne pažnje i vođenje evidencije

1. Kako bi postupali s dužnom pažnjom u skladu s člankom 8., gospodarski subjekti uspostavljaju i ažuriraju sustav dužne pažnje kako bi osigurali da mogu jamčiti usklađenost sa zahtjevima iz članka 3. točaka (a) i (b). Sustav dužne pažnje preispituje se najmanje jednom godišnje i, prema potrebi, prilagođava novim kretanjima koja mogu utjecati na postupanje s dužnom pažnjom te ih uzima u obzir. Gospodarski subjekti pet godina čuvaju evidenciju o ažuriranjima sustava dužne pažnje.
2. Ako nije drukčije predviđeno drugim zakonodavnim instrumentima EU-a kojima se utvrđuju zahtjevi u pogledu održivosti te postupanja s dužnom pažnjom u lancu vrijednosti, gospodarski subjekti koji nisu MSP-ovi jednom godišnje javno izvješćuju što je šire moguće, među ostalim na internetu, o svojem sustavu dužne pažnje, među ostalim o koracima koje su poduzeli kako bi ispunili svoje obveze iz članka 8. Gospodarski subjekti koji su obuhvaćeni područjem primjene drugih zakonodavnih instrumenata EU-a kojima se utvrđuju zahtjevi u pogledu dužne pažnje u lancu vrijednosti mogu ispuniti svoje obveze izvješćivanja u skladu s ovim stavkom uključivanjem potrebnih informacija pri izvješćivanju u kontekstu drugih zakonodavnih instrumenata EU-a.
3. Gospodarski subjekti najmanje pet godina čuvaju svu dokumentaciju koja se odnosi na postupanje s dužnom pažnjom, kao što su sve relevantne evidencije, mjere i postupci u skladu s člankom 8. Stavljaju ih na raspolaganje nadležnim tijelima na njihov zahtjev.

Članak 12.

Pojednostavnjena dužna pažnja

1. Kada stavljaju relevantnu robu ili proizvode na tržište Unije ili ih s njega izvoze, gospodarski subjekti ne moraju ispuniti obveze iz članka 10. ako mogu utvrditi da su sva relevantna roba i proizvodi proizvedeni u zemljama ili njihovim dijelovima za koje je utvrđeno da su niskog rizika u skladu s člankom 27.
2. Međutim, ako gospodarski subjekt dobije ili je upoznat s bilo kojom informacijom koja bi ukazala na rizik da relevantna roba i proizvodi možda neće ispuniti zahtjeve ove Uredbe, moraju se ispuniti sve obveze iz članaka 9. i 10.

Poglavlje 3.

Obveze država članica i njihovih nadležnih tijela

Članak 13.

Nadležno tijelo

1. Države članice određuju jedno ili više nadležnih tijela zaduženih za provođenje obveza proizašlih iz ove Uredbe.
2. Do **[tri mjeseca od datuma stupanja na snagu ove Uredbe]** države članice obavješćuju Komisiju o imenima, adresama i kontaktnim podacima nadležnih tijela određenih u skladu sa stavkom 1. Države članice bez nepotrebne odgode obavješćuju Komisiju o svim promjenama tih informacija.
3. Komisija objavljuje popis nadležnih tijela na svojim internetskim stranicama. Komisija redovito ažurira popis na temelju relevantnih ažuriranja dobivenih od država članica.
4. Države članice osiguravaju da nadležna tijela imaju odgovarajuće ovlasti i sredstva za izvršavanje obveza utvrđenih u poglavlju 3. ove Uredbe.
5. Ne dovodeći u pitanje obvezu gospodarskih subjekata da postupaju s dužnom pažnjom kako je utvrđeno u članku 8., države članice mogu pružiti tehničku i drugu pomoć i smjernice gospodarskim subjektima, uzimajući u obzir položaj malih i srednjih poduzeća, kako bi se olakšalo ispunjavanje zahtjeva ove Uredbe.
6. Države članice mogu olakšati razmjenu i širenje relevantnih informacija, posebno kako bi pomogle gospodarskim subjektima u procjenjivanju rizika kako je određeno u članku 9. te o primjerima najbolje prakse povezanim s provedbom ove Uredbe.
7. Pomoć se pruža na način kojim se ne ugrožava neovisnost, pravne obveze i odgovornosti nadležnih tijela u provedbi ove Uredbe.

Članak 14.

Obveza provođenja provjera

1. Nadležna tijela provode provjere kako bi utvrdila postupaju li gospodarski subjekti i trgovci u skladu sa svojim obvezama na temelju ove Uredbe te jesu li relevantna roba i proizvodi koji su stavljeni na tržište Unije ili stavljeni na raspolaganje na tržištu Unije ili s njega izvezeni u skladu sa zahtjevima ove Uredbe.
2. Provjere iz stavka 1. provode se u skladu s člancima 15. i 16.
3. Za provedbu provjera iz stavka 1. nadležna tijela uspostavljaju plan na osnovi pristupa koji se temelji na riziku. Plan mora sadržavati barem kriterije rizika za provedbu analize rizika iz stavka 4., čime će se osigurati informacije za donošenje odluka o provjerama. Pri utvrđivanju i preispitivanju kriterija rizika nadležna tijela posebno uzimaju u obzir raspodjelu rizika po zemljama ili njihovim dijelovima u skladu s člankom 27., povijest usklađenosti gospodarskog subjekta ili trgovca s ovom Uredbom i sve druge relevantne informacije. Na temelju rezultata provjera i iskustva u provedbi planova nadležna tijela redovito preispituju te planove i kriterije rizika

kako bi se poboljšala njihova učinkovitost. Pri preispitivanju planova nadležna tijela utvrđuju da gospodarski subjekti i trgovci koji su dosljedno dokazali da su u cijelosti usklađeni sa zahtjevima iz ove Uredbe podliježu manjem broju provjera.

4. Kako bi provela planove provjera koji se temelje na riziku utvrđene u skladu sa stavkom 3., nadležna tijela provode analizu rizika informacija sadržanih u izjavama o postupanju s dužnom pažnjom koje su im stavljene na raspolaganje u skladu s člankom 4. stavkom 2. U analizi rizika upotrebljavaju se kriteriji rizika uključeni u planove utvrđene u skladu sa stavkom 3., a analiza se provodi s pomoću tehnika elektroničke obrade podataka integriranih u informacijski sustav iz članka 31.
5. Na temelju analize rizika iz stavka 4. i svih drugih relevantnih informacija nadležna tijela utvrđuju subjekte i trgovce koje treba provjeriti u skladu s člancima 15. i 16.
6. Na temelju analize rizika iz stavka 4. nadležna tijela utvrđuju i relevantnu robu i proizvode koji zahtijevaju hitno djelovanje jer predstavljaju tako visok rizik od neusklađenosti s odredbama ove Uredbe da ih je potrebno provjeriti prije nego što se stave na tržište Unije ili na raspolaganje na tržištu Unije ili prije izvoza. Takvo utvrđivanje označava se u informacijskom sustavu uspostavljenom u skladu s člankom 31. i dovodi do toga da nadležna tijela poduzimaju hitne privremene mjere u skladu s člankom 21. kako bi obustavila stavljanje na tržište Unije ili stavljanje na raspolaganje na tržištu Unije relevantne robe i proizvoda ili, u slučaju relevantne robe ili proizvoda koji ulaze na tržište Unije ili izlaze s njega te, nakon što se uspostavi elektroničko sučelje iz članka 26. stavka 1., u zahtjevu carinskim tijelima za obustavu njihova puštanja u slobodni promet ili izvoz u skladu s člankom 24. stavkom 6.
7. Obustave iz stavka 6. prestaju u roku od tri radna dana osim u slučaju da nadležna tijela, na temelju rezultata provjera provedenih u tom razdoblju, zaključče da im je potrebno dodatno vrijeme kako bi utvrdila jesu li relevantna roba i proizvodi u skladu sa zahtjevima ove Uredbe. U tom slučaju nadležna tijela produljuju razdoblje obustave dodatnim privremenim mjerama poduzetima u skladu s člankom 21. ili, u slučaju relevantne robe ili proizvoda koji ulaze na tržište Unije ili izlaze s njega, obavješćivanjem carinskih tijela o potrebi daljnje obustave u skladu s člankom 24. stavkom 6.
8. Nadležna tijela razmjenjuju informacije i koordiniraju izradu i primjenu kriterija rizika iz stavka 3. s nadležnim tijelima drugih država članica i s Komisijom kako bi se poboljšala učinkovitost provedbe ove Uredbe.
9. Svaka država članica osigurava da godišnje provjere koje provode njezina nadležna tijela obuhvaćaju najmanje 5 % gospodarskih subjekata koji stavljaju na tržište Unije, stavljaju na raspolaganje na tržištu Unije ili izvoze s njega te 5 % količine svake relevantne robe koja je stavljena na tržište ili je stavljena na raspolaganje na njezinom tržištu ili je izvezena s njega.
10. Za relevantnu robu i proizvode proizvedene u zemlji ili dijelovima zemlje koji su navedeni kao visokorizični u skladu s člankom 27. ili ako postoji rizik da relevantna roba ili proizvodi proizvedeni u tim zemljama ili dijelovima zemlje uđu u relevantni lanac opskrbe, nadležno tijelo provodi pojačani nadzor iz članka 20.
11. Ne dovodeći u pitanje provjere iz stavaka 5. i 6., nadležna tijela provode provjere iz stavka 1. kad posjeduju dokaze ili druge relevantne informacije, među ostalim i utemeljene na potkrijepljenim sumnjama trećih strana u skladu s člankom 29., u vezi s mogućom neusklađenošću s ovom Uredbom.

12. Provjere se provode bez prethodnog upozorenja gospodarskog subjekta ili trgovca, osim kad je radi osiguranja učinkovitosti provjere potrebno prethodno obavijestiti gospodarskog subjekta ili trgovca.
13. Nadležna tijela vode evidenciju o provjerama, posebno navodeći njihovu prirodu i rezultate, kao i o mjerama koje su poduzete u slučaju neusklađenosti. Evidencije o provjerama čuvaju se najmanje pet godina.

Članak 15.

Provjere gospodarskih subjekata

1. Provjere gospodarskih subjekata uključuju:
 - (a) ispitivanje sustava dužne pažnje, uključujući postupke procjenjivanja i ublažavanja rizika;
 - (b) pregled dokumentacije i evidencije kojima se dokazuje pravilno funkcioniranje sustava dužne pažnje;
 - (c) pregled dokumentacije i evidencije kojima se dokazuje sukladnost određenog proizvoda ili robe koje je subjekt stavio, namjerava staviti na tržište Unije ili izvoziti s njega sa zahtjevima ove Uredbe;
 - (d) pregled izjava o postupanju s dužnom pažnjom;i, ako je potrebno,
 - (e) pregled relevantne robe i proizvoda na terenu u cilju utvrđivanja njihove sukladnosti s dokumentacijom koja se upotrebljava u okviru postupanja s dužnom pažnjom;
 - (f) sva tehnička i znanstvena sredstva prikladna za utvrđivanje točnog mjesta proizvodnje relevantne robe ili proizvoda, uključujući testiranje izotopa;
 - (g) sva tehnička i znanstvena sredstva prikladna za utvrđivanje jesu li relevantna roba ili proizvod proizvedeni bez krčenja šuma, uključujući podatke o promatranju Zemlje kao što su podaci iz programa i alata Copernicus; i
 - (h) provjere na licu mjesta, uključujući revizije na terenu, među ostalim, prema potrebi, u trećim zemljama putem suradnje s upravnim tijelima trećih zemalja.

Članak 16.

Provjere trgovaca

1. Provjere trgovaca uključuju:
 - (a) pregled dokumentacije i evidencije kojima se dokazuje usklađenost s člankom 6. stavkom 2.;
 - (b) prema potrebi, nasumične provjere, uključujući revizije na licu mjesta.

Članak 17.

Povrat troškova nadležnih tijela

1. Države članice mogu ovlastiti svoja nadležna tijela da od gospodarskih subjekata ili trgovaca zatraže povrat ukupnih troškova svojih aktivnosti povezanih sa slučajevima neusklađenosti.
2. Troškovi iz stavka 1. ovog članka mogu uključivati troškove provođenja ispitivanja, troškove pohranjivanja i troškove aktivnosti povezanih s proizvodima za koje se utvrdi da su nesukladni i koji podliježu korektivnim mjerama prije puštanja u slobodni promet, stavljanja na tržište ili izvoza s tržišta Unije.

Članak 18.

Suradnja i razmjena informacija

1. Nadležna tijela surađuju međusobno, s tijelima iz drugih država članica, s Komisijom i, prema potrebi, s upravnim tijelima trećih zemalja kako bi se osigurala usklađenost s ovom Uredbom.
2. Za primjenu i provedbu ove Uredbe nadležna tijela uspostavljaju administrativne dogovore s Komisijom o prijenosu informacija i provođenju istraga.
3. Nadležna tijela razmjenjuju informacije potrebne za provedbu ove Uredbe. To uključuje omogućavanje pristupa i razmjenu podataka o gospodarskim subjektima i trgovcima, uključujući razmjenu izjava o postupanju s dužnom pažnjom s nadležnim tijelima drugih država članica kako bi se olakšala provedba ove Uredbe.
4. Nadležna tijela odmah upozoravaju nadležna tijela drugih država članica i Komisiju kada otkriju kršenje ove Uredbe i ozbiljne nedostatke koji mogu utjecati na više od jedne države članice. Nadležna tijela posebno obavješćuju nadležna tijela drugih država članica kada na tržištu otkriju relevantnu robu ili proizvod koji nisu u skladu s ovom Uredbom, kako bi se omogućilo povlačenje ili opoziv takve robe ili proizvoda iz prodaje u svim državama članicama.
5. Na zahtjev nadležnog tijela, države članice dostavljaju potrebne informacije kako bi se osigurala usklađenost s ovom Uredbom.

Članak 19.

Izvješćivanje

1. Države članice svake godine najkasnije do 30. travnja stavljaju na raspolaganje javnosti i Komisiji informacije o primjeni ove Uredbe tijekom prethodne kalendarske godine. Te informacije uključuju njihove planove provjera, broj i rezultate provedenih kontrola gospodarskih subjekata i trgovaca, uključujući sadržaj tih provjera, količinu relevantne robe i proizvoda provjerenih u odnosu na ukupnu količinu relevantne robe i proizvoda stavljenih na tržište, zemlje podrijetla i proizvodnje relevantne robe i proizvoda, kao i mjere poduzete u slučaju nesukladnosti i naplaćene troškove kontrola.
2. Službe Komisije svake godine objavljuju pregled primjene ove Uredbe na razini Unije na temelju podataka koje su dostavile države članice u skladu sa stavkom 1.

Članak 20.

Pojačani nadzor

Ako su relevantna roba ili proizvodi proizvedeni u zemlji ili njezinu dijelu koji su navedeni kao visokorizični u skladu s člankom 27. ili postoji rizik da relevantna roba ili proizvodi proizvedeni u tim zemljama ili njihovim dijelovima uđu u relevantni lanac opskrbe, svaka država članica osigurava da godišnje provjere koje provode njihova nadležna tijela obuhvaćaju najmanje 15 % gospodarskih subjekata koji stavljaju na tržište Unije, stavljaju na raspolaganje na tržište Unije ili s njega izvoze sve vrste relevantne robe na svojem tržištu te 15 % količine svih vrsta relevantne robe stavljenih na tržište ili stavljenih na raspolaganje na tržištu ili izvezenih s njihova tržišta koje dolaze iz zemalja visokog rizika ili njihovih dijelova.

Članak 21.

Privremene mjere

Ako su nakon provjera iz članaka 15. i 16. otkriveni mogući ozbiljni nedostaci ili su utvrđeni rizici u skladu s člankom 14. stavkom 6., nadležna tijela mogu poduzeti hitne privremene mjere, uključujući zapljenu ili obustavu stavljanja relevantne robe i proizvoda na tržište, stavljanja na raspolaganje na tržište Unije i izvoza s njega.

Članak 22.

Mjere za nadzor tržišta

1. Ne dovodeći u pitanje članak 23., ako nadležna tijela utvrde da gospodarski subjekt ili trgovac nisu ispunili svoje obveze u skladu s ovom Uredbom ili da relevantna roba ili proizvod nisu u skladu s ovom Uredbom, bez odgode zahtijevaju od relevantnog gospodarskog subjekta ili trgovca da poduzme odgovarajuće i razmjerne korektivne mjere kako bi otklonio nesukladnost.
2. Za potrebe stavka 1., korektivne mjere koje subjekt ili trgovac moraju poduzeti uključuju najmanje jedno ili više od sljedećeg:
 - (a) ispravljanje svih formalnih neusklađenosti, posebno sa zahtjevima iz poglavlja 2. ove Uredbe;
 - (b) sprečavanje stavljanja relevantne robe ili proizvoda na tržište, stavljanja na raspolaganje na tržištu Unije ili izvoza s njega;
 - (c) povlačenje ili opoziv relevantne robe ili proizvoda bez odgode;
 - (d) uništavanje relevantne robe ili proizvoda ili njihovo doniranje u dobrotvorne svrhe ili u svrhe od javnog interesa.
3. Ako subjekt ili trgovac ne poduzmu korektivne mjere iz stavka 2. ili ako nesukladnost iz stavka 1. i dalje postoji, nadležna tijela osiguravaju da se proizvod povuče ili opozove ili da se zabrani ili ograniči njegovo stavljanje na raspolaganje na tržištu Unije ili njegov izvoz s tržišta Unije.

Članak 23.

Kazne

1. Države članice utvrđuju pravila o kaznama koje se primjenjuju na gospodarske subjekte i trgovce koji krše odredbe ove Uredbe i poduzimaju sve potrebne mjere radi osiguranja njihove provedbe. Države članice obavješćuju Komisiju o tim odredbama te bez odgode i o svim naknadnim izmjenama koje utječu na njih.

2. Predviđene kazne moraju biti učinkovite, proporcionalne i odvraćajuće. Kazne uključuju najmanje:
- (a) novčane kazne razmjerne šteti po okoliš i vrijednosti relevantne robe ili predmetnih proizvoda, pri čemu se visina novčane kazne izračunava tako da se oni koji su odgovorni za štetu liše ekonomske koristi do koje su došli počinjenim povredama, postupno povećavajući visinu novčane kazne kod ponovljenih povreda; najviši iznos takvih novčanih kazni iznosi najmanje 4 % godišnjeg prometa gospodarskog subjekta ili trgovca u predmetnoj državi članici ili predmetnim državama članicama;
 - (b) oduzimanje relevantne robe i proizvoda gospodarskom subjektu i/ili trgovcu;
 - (c) zapljenu prihoda koje je subjekt i/ili trgovac stekao transakcijom koja uključuje relevantnu robu i proizvode;
 - (d) privremeno isključenje iz postupaka javne nabave.

Poglavlje 4.

Postupci za relevantnu robu i proizvode koji ulaze na tržište Unije ili izlaze s njega

Članak 24.

Kontrole

1. Relevantna roba i proizvodi podvrgnuti carinskom postupku „puštanja u slobodni promet” ili „izvoza” podliježu kontrolama i mjerama utvrđenima u ovom poglavlju. Primjenom ovog poglavlja ne dovodi se u pitanje nijedna druga odredba ove Uredbe ni drugo zakonodavstvo Unije kojim se uređuje puštanje robe u slobodni promet ili izvoz robe, posebno Carinski zakonik Unije i njegovi članci 46., 47., 134. i 267. Međutim, poglavlje VII. Uredbe (EU) 2019/1020 Europskog parlamenta i Vijeća³⁵ ne primjenjuje se na kontrole relevantne robe i proizvoda koji ulaze na tržište Unije u pogledu primjene i provedbe ove Uredbe.
2. Nadležna tijela odgovorna su za cjelokupnu provedbu ove Uredbe u pogledu relevantne robe i proizvoda koji ulaze na tržište Unije ili izlaze s njega. Nadležna tijela posebno su odgovorna za utvrđivanje, putem provjera iz članka 14. stavka 1., ispunjavaju li takva relevantna roba ili proizvod zahtjeve ove Uredbe. Nadležna tijela obavljaju te dužnosti u skladu s odgovarajućim odredbama poglavlja 3. ove Uredbe.
3. Carinska tijela provjeravaju ispravnost deklaracije relevantne robe i proizvoda koji ulaze na tržište Unije ili izlaze s njega. Takve se kontrole prvenstveno temelje na analizi rizika u svrhu utvrđivanja i procjene rizika i izrade potrebnih protumjera, a provode se unutar okvira zajedničkog upravljanja rizikom na razini Unije.
4. Referentni broj izjave o postupanju s dužnom pažnjom koji se dodjeljuje u informacijskom sustavu iz članka 31. u odnosu na relevantnu robu ili proizvod koji ulazi u Uniju ili izlazi iz Unije stavlja se na raspolaganje carinskim tijelima pri

³⁵ Uredba (EU) 2019/1020 Europskog parlamenta i Vijeća od 20. lipnja 2019. o nadzoru tržišta i sukladnosti proizvoda i o izmjeni Direktive 2004/42/EZ i uredbi (EZ) br. 765/2008 i (EU) br. 305/2011.

podnošenju carinske deklaracije za puštanje u slobodni promet ili izvoz te relevantne robe ili proizvoda, osim u slučaju da je izjava o postupanju s dužnom pažnjom podnesena u skladu s člankom 26. stavkom 2.

5. Po primitku carinske deklaracije za puštanje u slobodni promet ili izvoz relevantne robe ili proizvoda koji ulaze na tržište Unije ili izlaze s njega, carinska tijela provjeravaju status izjave o postupanju s dužnom pažnjom upotrebom elektroničkog sučelja iz članka 26. stavka 1. O svakoj promjeni statusa u informacijskom sustavu iz članka 31. do koje dođe prije puštanja u slobodni promet ili izvoza relevantne robe ili proizvoda automatski se obavješćuju carinska tijela koja nadziru tu relevantnu robu ili proizvod.
6. Ako nakon analize rizika u skladu s člankom 14. stavkom 4. status odgovarajuće izjave o postupanju s dužnom pažnjom u informacijskom sustavu uspostavljenom u skladu s člankom 31. pokaže da relevantnu robu ili proizvod treba provjeriti prije stavljanja na tržište EU-a ili stavljanja na raspolaganje na tržištu EU-a ili izvoza s njega, carinska tijela obustavljaju puštanje te relevantne robe ili proizvoda u slobodni promet ili izvoz.
7. Ako su ispunjeni svi drugi zahtjevi i formalnosti na temelju prava Unije ili nacionalnog prava koji se odnose na puštanje u slobodni promet ili izvoz, carinska tijela dopuštaju da se relevantna roba ili proizvod puste u slobodni promet ili izvezu u bilo kojem od sljedećih slučajeva:
 - (a) nakon analize rizika u skladu s člankom 14. stavkom 4., nadležna tijela nisu u informacijskom sustavu uspostavljenom u skladu s člankom 31. navela da se za relevantnu robu ili proizvod zahtijeva obustava puštanja u slobodni promet ili obustava izvoza u skladu sa stavkom 6.;
 - (b) ako je puštanje u slobodni promet ili izvoz obustavljeno u skladu sa stavkom 6., a nadležna tijela nisu, u roku od tri radna dana navedena u članku 14. stavku 7., utvrdila potrebu za daljnjom obustavom puštanja u slobodni promet ili obustavom izvoza te relevantne robe ili proizvoda;
 - (c) ako su nadležna tijela obavijestila carinska tijela putem informacijskog sustava uspostavljenog u skladu s člankom 31. da se može ukinuti obustava puštanja u slobodni promet ili izvoza relevantne robe i proizvoda.

Puštanje u slobodni promet ili izvoz ne smatra se dokazom usklađenosti s pravom Unije, a posebno s ovom Uredbom.

8. Ako nadležna tijela zaključe da relevantna roba ili proizvod koji ulaze na tržište Unije ili izlaze s njega nisu u skladu s ovom Uredbom, o tome obavješćuju carinska tijela putem informacijskog sustava uspostavljenog u skladu s člankom 31. Nadležna tijela mogu u informacijskom sustavu navesti i da se protive podvrgavanju relevantne robe ili proizvoda drugim posebnim carinskim postupcima.

Nakon zaprimanja obavijesti o tom statusu, carinska tijela ne dopuštaju puštanje u slobodni promet ili izvoz te relevantne robe ili proizvoda. Osim toga, upisuju sljedeću napomenu u carinski sustav obrade podataka te, ako je to moguće, i na trgovački račun koji prati relevantnu robu ili proizvod te svaki drugi relevantni popratni dokument: „Nesukladna roba ili proizvod – nije odobreno puštanje u slobodni promet/nije odobren izvoz – Uredba (EU) 2021/XXXX.” *[OP navesti upućivanje na ovu Uredbu]*

Ako se relevantna roba ili proizvod naknadno deklariraju za druge carinske postupke i pod uvjetom da nadležna tijela nisu uložila prigovor na podvrgavanje takvim postupcima, gospodarski subjekt tu obavijest unosi u carinske deklaracije i registrira pod istim uvjetima u sustavu za obradu carinskih podataka i, ako je to moguće, unosi na prateće isprave koje se upotrebljavaju u vezi s takvim postupcima.

9. Obavijesti i zahtjevi iz stavaka od 5. do 8. ovog članka dostavljaju se s pomoću elektroničkog sučelja iz članka 26. stavka 1. Stavci od 5. do 8. primjenjuju se nakon uspostave elektroničkog sučelja iz članka 26. stavka 1.
10. Carinska tijela mogu uništiti nesukladnu relevantnu robu ili proizvod na zahtjev nadležnih tijela ili ako to smatraju potrebnim i proporcionalnim. Trošak te mjere snosi fizička ili pravna osoba koja je u posjedu relevantne robe ili proizvoda. Na odgovarajući se način primjenjuju članci 197. i 198. Uredbe (EU) br. 952/2013. Na zahtjev nadležnih tijela, carinska tijela mogu oduzeti nesukladnu relevantnu robu i proizvode te ih staviti na raspolaganje nadležnim tijelima.

Članak 25.

Razmjena informacija i suradnja među tijelima

1. Kako bi se omogućio pristup utemeljen na riziku iz članka 14. stavka 3. za relevantnu robu i proizvode koji ulaze na tržište Unije ili izlaze s njega te kako bi se osiguralo da su provjere učinkovite i da se provode u skladu sa zahtjevima ove Uredbe, Komisija, nadležna tijela i carinska tijela blisko surađuju i razmjenjuju informacije.
2. Carinska tijela i nadležna tijela surađuju u skladu s člankom 47. stavkom 2. Uredbe (EU) br. 952/2013 i razmjenjuju informacije potrebne za izvršavanje svojih funkcija na temelju ove Uredbe, među ostalim elektroničkim putem.
3. Informacije povezane s rizikom razmjenjuju se:
 - (a) među carinskim tijelima u skladu s člankom 46. stavkom 5. Uredbe (EU) br. 952/2013; i
 - (b) između carinskih tijela i Komisije u skladu s člankom 16. stavkom 1. Uredbe (EU) br. 952/2013.
4. Kad je riječ o relevantnoj robi i proizvodima koji podliježu ovoj Uredbi, a koji su u privremenom smještaju ili su podvrgnuti carinskom postupku koji nije „puštanje u slobodni promet”, ako carinska tijela na prvoj točki ulaska imaju razloga vjerovati da ta relevantna roba i proizvodi nisu u skladu s ovom Uredbom, prenose sve relevantne informacije nadležnom odredišnom carinskom uredu.

Članak 26.

Elektronička sučelja

1. Komisija razvija elektroničko sučelje koje se temelji na okružju jedinstvenog sučelja EU-a za carinu kako bi se omogućio prijenos podataka, posebno obavijesti i zahtjeva iz članka 24. stavaka od 5. do 8. između nacionalnih carinskih sustava i informacijskog sustava iz članka 31. To će elektroničko sučelje biti uspostavljeno najkasnije četiri godine od datuma donošenja relevantnog provedbenog akta iz stavka 3.

2. Komisija može razviti elektroničko sučelje koje se temelji na okružju jedinstvenog sučelja EU-a za carinu kako bi se omogućilo:
 - (a) da trgovci i gospodarski subjekti stave na raspolaganje izjavu o postupanju s dužnom pažnjom za relevantnu robu ili proizvod s pomoću nacionalnog okružja jedinstvenog sučelja za carinu iz **članka 8. Uredbe [PO provjeriti referentni broj i broj članka nakon donošenja prijedloga]** te od nadležnih tijela dobiju povratne informacije o tome; i
 - (b) da se omogući prijenos te izjave o postupanju s dužnom pažnjom u informacijski sustav iz članka 31. ove Uredbe.
3. Komisija donosi provedbene akte kojima se utvrđuju pojedinosti provedbenih mehanizama za stavke 1. i 2., a posebno utvrđuju podaci, uključujući njihov format, koji se šalju u skladu sa stavcima 1. i 2. Provedbenim aktima može se utvrditi i da se određeni posebni podaci koji su dostupni u izjavi o postupanju s dužnom pažnjom i potrebni za aktivnosti carinskih tijela, uključujući nadzor i borbu protiv prijevara, prenose u carinske sustave EU-a i nacionalne carinske sustave i registriraju u njima. Ti se provedbeni akti donose u skladu s postupkom ispitivanja iz članka 34. stavka 2.

Poglavlje 5.

Sustav ocjenjivanja prema referentnim vrijednostima za pojedinu zemlju i suradnja s trećim zemljama

Članak 27.

Ocjenjivanje zemalja

1. Ovom se Uredbom uspostavlja trirazinski sustav za ocjenjivanje zemalja ili njihovih dijelova. Ako u skladu s ovim člankom nije utvrđeno da se zemlje kategoriziraju kao zemlje niskog ili visokog rizika, smatraju se zemljama srednjeg rizika. Komisija može utvrditi zemlje ili njihove dijelove koji predstavljaju nizak ili visok rizik proizvodnje relevantne robe ili proizvoda koji nisu u skladu s člankom 3. točkom (a). Popis zemalja ili njihovih dijelova koji predstavljaju nizak ili visok rizik objavljuje se provedbenim aktima koji se donose u skladu s postupkom ispitivanja iz članka 34. stavka 2. Taj se popis prema potrebi ažurira s obzirom na nove dokaze.
2. Pri utvrđivanju zemalja niskog i visokog rizika ili njihovih dijelova u skladu sa stavkom 1. uzimaju se u obzir informacije koje je dostavila predmetna zemlja i temelje se na sljedećim kriterijima ocjenjivanja:
 - (a) stopa krčenja i propadanja šuma;
 - (b) stopa proširenja poljoprivrednog zemljišta za relevantnu robu;
 - (c) trendovi proizvodnje relevantne robe i proizvoda;
 - (d) pokriva li nacionalno utvrđeni doprinos (NDC) za Okvirnu konvenciju Ujedinjenih naroda o promjeni klime emisije i uklanjanja iz poljoprivrede, šumarstva i upotrebe zemljišta, čime se osigurava da se emisije od krčenja i propadanja šuma obračunavaju u okviru obveze zemlje u pogledu smanjenja ili ograničenja emisija stakleničkih plinova kako je utvrđeno u NDC-u;

- (e) sporazumi i drugi instrumenti sklopljeni između predmetne zemlje i Unije koji se odnose na krčenje ili propadanje šuma i olakšavaju sukladnost relevantne robe i proizvoda sa zahtjevima ove Uredbe i njihova učinkovita provedba;
 - (f) ima li predmetna zemlja nacionalne ili podnacionalne zakone, među ostalim u skladu s člankom 5. Pariškog sporazuma, te poduzima li djelotvorne provedbene mjere kako bi izbjegla i sankcionirala aktivnosti koje dovode do krčenja i propadanja šuma, a posebno primjenjuju li se dovoljno stroge sankcije kako bi se oduzele koristi koje proizlaze iz krčenja ili propadanja šuma.
3. Komisija obavješćuje predmetne zemlje o svojoj namjeri da izvrši izmjenu trenutačne kategorije rizika i poziva ih da dostave sve informacije koje smatra korisnima u tom pogledu. Komisija državama članicama daje dovoljno vremena za odgovor, koji može uključivati informacije o mjerama koje je zemlja poduzela kako bi ispravila situaciju u slučaju da se njezin status ili status njezinih dijelova promijene u višu kategoriju rizika.
- U toj obavijesti navodi sljedeće podatke:
- (a) razlog ili razloge za namjeru promjene oznake rizika zemlje ili njezinih dijelova;
 - (b) poziv da se Komisiji uputi pisani odgovor u vezi s namjerom promjene statusa rizika zemlje ili njezinih dijelova;
 - (c) posljedice njezine kategorizacije kao zemlje visokog ili niskog rizika.
4. Komisija bez odgode obavješćuje nadležna tijela o uvrštavanju ili uklanjanju zemlje s popisa iz stavka 1.

Članak 28.

Suradnja s trećim zemljama

1. Komisija surađuje sa zemljama proizvođačima obuhvaćenima ovom Uredbom radi razvoja partnerstava i suradnje u cilju zajedničkog rješavanja problema krčenja i propadanja šuma. Takva partnerstva i mehanizmi suradnje usredotočit će se na očuvanje, obnovu i održivu upotrebu šuma, krčenje šuma, propadanje šuma i prijelaz na održivu proizvodnju robe, potrošnju, preradu i metode trgovine. Partnerstva i mehanizmi suradnje mogu uključivati strukturirane dijaloge, programe potpore i djelovanja, administrativne dogovore i odredbe u postojećim sporazumima ili sporazumima kojima se zemljama proizvođačima omogućuje prijelaz na poljoprivrednu proizvodnju koja olakšava sukladnost relevantne robe i proizvoda sa zahtjevima ove Uredbe. Takvi sporazumi i njihova učinkovita provedba uzet će se u obzir kao dio ocjenjivanja prema referentnim vrijednostima iz članka 27. ove Uredbe.
2. Partnerstva i suradnja trebali bi omogućiti potpuno sudjelovanje svih dionika, uključujući civilno društvo, autohtone narode, lokalne zajednice i privatni sektor, uključujući MSP-ove i maloposjednike.
3. Partnerstvima i suradnjom promiče se razvoj integriranih procesa planiranja uporabe zemljišta, relevantnog zakonodavstva, fiskalnih poticaja i drugih relevantnih alata za poboljšanje očuvanja šuma i bioraznolikosti, održivo upravljanje šumama i njihovo obnavljanje, rješavanje problema prenamjene šuma i osjetljivih ekosustava za druge namjene, optimizacija poboljšanja krajobraza, zaštita posjeda, poljoprivredna

produktivnost i konkurentnost, transparentni opskrbni lanci, jačanje prava zajednica ovisnih o šumama, uključujući maloposjednike, autohtone narode i lokalne zajednice, te osiguravanje pristupa javnosti dokumentima o upravljanju šumama i drugim relevantnim informacijama.

4. Komisija sudjeluje u međunarodnim bilateralnim i multilateralnim raspravama o politikama i mjerama za zaustavljanje krčenja i propadanja šuma, među ostalim u multilateralnim forumima kao što su Konvencija o biološkoj raznolikosti, Organizacija Ujedinjenih naroda za hranu i poljoprivredu, Konvencija Ujedinjenih naroda o suzbijanju dezertifikacije, Skupština Ujedinjenih naroda za okoliš, Forum Ujedinjenih naroda o šumama, Okvirna konvencija Ujedinjenih naroda o promjeni klime, Svjetska trgovinska organizacija, G7 i G20. Takav angažman uključuje promicanje prijelaza na održivu poljoprivrednu proizvodnju i održivo gospodarenje šumama te razvoj transparentnih i održivih lanaca opskrbe, kao i daljnja nastojanja povezana s utvrđivanjem i dogovaranjem čvrstih standarda i definicija kojima se osigurava visoka razina zaštite šumskih ekosustava.

Poglavlje 6.

Potkrijepljene sumnje

Članak 29.

Potkrijepljene sumnje fizičkih ili pravnih osoba

1. Fizičke ili pravne osobe imaju pravo nadležnim tijelima dostaviti potkrijepljene sumnje ako na temelju objektivnih okolnosti smatraju da jedan ili više gospodarskih subjekata ili trgovaca ne poštuju odredbe ove Uredbe.
2. Nadležna tijela pažljivo i nepristrano procjenjuju potkrijepljene sumnje i poduzimaju potrebne korake, uključujući provjere i saslušanja gospodarskih subjekata i trgovaca, u cilju otkrivanja mogućih kršenja odredaba ove Uredbe i, prema potrebi, privremenih mjera u skladu s člankom 21. kako bi se spriječilo stavljanje na tržište, stavljanje na raspolaganje na tržištu Unije i izvoz s njega relevantne robe i proizvoda podvrgnutih istrazi.
3. Nadležno tijelo što prije i u skladu s relevantnim odredbama nacionalnog prava obavješćuje fizičke ili pravne osobe iz stavka 1. koje su tom tijelu dostavile primjedbe o svojoj odluci o prihvatanju ili odbijanju zahtjeva za djelovanje uz obrazloženje.

Članak 30.

Pristup pravosuđu

1. Svaka fizička ili pravna osoba s dovoljnim interesom, uključujući one koje su dostavile potkrijepljenu sumnju u skladu s člankom 29., ima pristup sudu ili drugom neovisnom i nepristranom javnom tijelu nadležnom za preispitivanje postupovne i materijalne zakonitosti odluka, radnji ili propuštanja djelovanja nadležnog tijela u skladu s ovom Uredbom.

2. Ovom Uredbom ne dovode se u pitanje odredbe nacionalnog prava kojima se zahtijeva da se prije pokretanja sudskog postupka iscrpe upravni postupci preispitivanja.

Poglavlje 7.

Informacijski sustav

Članak 31.

Informacijski sustav „Registriraj”

1. Komisija do datuma utvrđenog u članku 36. stavku 2. uspostavlja i održava informacijski sustav („Registriraj”) koji sadržava izjave o postupanju s dužnom pažnjom koje su stavljene na raspolaganje u skladu s člankom 4. stavkom 2.
2. Informacijskim se sustavom osiguravaju najmanje sljedeće funkcionalnosti:
 - (a) registracija gospodarskih subjekata i trgovaca te njihovih ovlaštenih predstavnika u EU-u; za gospodarske subjekte koji predmetnu robu i proizvode podvrgavaju carinskom postupku, „puštanju u slobodni promet” ili „izvozu”, registracijski i identifikacijski broj gospodarskog subjekta (EORI) utvrđen u skladu s člankom 9. Uredbe (EU) br. 952/2013 uključuje se u njihov registracijski profil;
 - (b) registriranje izjava o postupanju s dužnom pažnjom, uključujući dostavu predmetnom gospodarskom subjektu ili predmetnom trgovcu referentnog broja za svaku izjavu o postupanju s dužnom pažnjom;
 - (c) registriranje rezultata kontrola izjava o postupanju s dužnom pažnjom;
 - (d) međupovezanost s carinom putem okružja jedinstvenog sučelja EU-a za carinu* [pri donošenju uredbe izravno se upućuje na nju], u skladu s člankom 26., među ostalim kako bi se omogućile obavijesti i zahtjevi iz članka 24. stavaka od 5. do 8.;
 - (e) omogućavanje profiliranja rizika za gospodarske subjekte, trgovce te relevantnu robu i proizvode u svrhu utvrđivanja pošiljki visokog rizika u skladu s analizom rizika iz članka 14. stavka 4.;
 - (f) omogućavanje administrativne pomoći i suradnje između nadležnih tijela i Komisije u pogledu razmjene informacija i podataka;
 - (g) omogućavanje komunikacije između nadležnih tijela i gospodarskih subjekata i trgovaca za potrebe provedbe ove Uredbe.
3. Komisija provedbenim aktima utvrđuje pravila za funkcioniranje informacijskog sustava, uključujući pravila za zaštitu osobnih podataka i razmjenu podataka s drugim informacijskim sustavima. Ti se provedbeni akti donose u skladu s postupkom ispitivanja iz članka 33. stavka 2. ove Uredbe.
4. Komisija omogućuje pristup tom informacijskom sustavu carinskim tijelima, nadležnim tijelima, gospodarskim subjektima i trgovcima u skladu s njihovim obvezama na temelju ove Uredbe.

5. U skladu s politikom otvorenih podataka EU-a, a posebno Direktivom (EU) 2019/1024³⁶, Komisija široj javnosti omogućuje pristup potpuno anonimiziranim skupovima podataka informacijskog sustava u otvorenom formatu koji može biti strojno čitljiv i kojim se osiguravaju interoperabilnost, ponovna uporaba i dostupnost.

Poglavlje 8.

Preispitivanje

Članak 32.

Preispitivanje

1. Najkasnije dvije godine nakon stupanja na snagu Komisija obavlja opće preispitivanje ove Uredbe te Europskom parlamentu i Vijeću podnosi izvješće kojem prema potrebi prilaže zakonodavni prijedlog. Izvješće je posebno usmjereno na ocjenu potrebe i izvedivosti proširenja područja primjene ove Uredbe na druge ekosustave, uključujući zemljište s velikim zalihama ugljika i zemljište visoke vrijednosti u pogledu bioraznolikosti, kao što su travnjaci, tresetišta, močvarna zemljišta i na drugu robu.
2. Najkasnije pet godina nakon stupanja na snagu Komisija obavlja opće preispitivanje ove Uredbe i Europskom parlamentu i Vijeću podnosi izvješće kojem prema potrebi prilaže zakonodavni prijedlog. Prvo izvješće posebno uključuje, na temelju posebnih studija, ocjenu:
 - (a) potrebe i izvedivosti dodatnih instrumenata za olakšavanje trgovine kako bi se poduprlo postizanje ciljeva Uredbe, među ostalim priznavanjem programa certificiranja;
 - (b) učinka Uredbe na poljoprivrednike, posebno male poljoprivrednike, autohtone narode i lokalne zajednice te moguće potrebe za dodatnom potporom za prijelaz na održive lance opskrbe.
3. Ne dovodeći u pitanje opće preispitivanje iz stavka 1., Komisija provodi prvo preispitivanje Priloga I. najkasnije dvije godine nakon stupanja na snagu ove Uredbe, a nakon toga u redovitim vremenskim razmacima kako bi se procijenilo je li primjereno izmijeniti ili produljiti popis relevantnih proizvoda navedenih u Prilogu I. kako bi se osiguralo da su svi proizvodi koji sadržavaju relevantnu robu, koji su hranjeni ili proizvedeni upotrebom relevantne robe uvršteni na taj popis, osim u slučaju da potražnja za tim proizvodima ima zanemariv učinak na krčenje šuma. Preispitivanja se temelje na procjeni učinka relevantne robe i proizvoda na krčenje i propadanje šuma te uzimaju u obzir promjene u potrošnji, na što upućuju znanstveni dokazi.
4. Nakon preispitivanja iz stavka 3. Komisija može donijeti delegirane akte u skladu s člankom 33. radi izmjene Priloga I. kako bi se uključili relevantni proizvodi koji sadržavaju relevantnu robu ili su izrađeni od nje.

³⁶ Direktiva (EU) 2019/1024 Europskog parlamenta i Vijeća od 20. lipnja 2019. o otvorenim podatcima i ponovnoj uporabi informacija javnog sektora (SL L 172, 26.6.2019., str. 56.–83.).

Poglavlje 9.

Završne odredbe

Članak 33.

Izvršavanje delegiranja ovlasti

1. Ovlast za donošenje delegiranih akata dodjeljuje se Komisiji podložno uvjetima utvrđenima u ovom članku.
2. Ovlast za donošenje delegiranih akata iz članka 9. stavka 3., članka 10. stavka 8. i članka 32. stavka 4. dodjeljuje se Komisiji na razdoblje od pet godina počevši od DD/MM/GG. Komisija izrađuje izvješće o delegiranju ovlasti najkasnije šest mjeseci prije isteka petogodišnjeg razdoblja. Delegiranje ovlasti prešutno se produljuje za razdoblja jednakog trajanja ako se Europski parlament ili Vijeće ne usprotive tom produljenju najkasnije tri mjeseca prije kraja svakog razdoblja.
3. Delegiranje ovlasti iz članka 9. stavka 3., članka 10. stavka 8. i članka 32. stavka 4. Europski parlament ili Vijeće mogu opozvati u svakom trenutku. Odlukom o opozivu prekida se delegiranje ovlasti koje je u njoj navedeno. Opoziv počinje proizvoditi učinke sljedećeg dana od dana objave spomenute odluke u *Službenom listu Europske unije* ili na kasniji dan naveden u spomenutoj odluci. Opoziv ne utječe na valjanost delegiranih akata koji su već na snazi.
4. Prije donošenja delegiranog akta, Komisija se savjetuje sa stručnjacima koje je imenovala svaka država članica u skladu s načelima utvrđenima u Međuinstitucijskom sporazumu o boljoj izradi zakonodavstva od 13. travnja 2016.
5. Čim donese delegirani akt, Komisija ga istodobno priopćuje Europskom parlamentu i Vijeću.
6. Delegirani akt donesen na temelju članka 9. stavka 3., članka 10. stavka 8. i članka 32. stavka 4. stupa na snagu samo ako ni Europski parlament ni Vijeće u roku od dva mjeseca od priopćenja tog akta Europskom parlamentu i Vijeću na njega ne podnesu nikakav prigovor ili ako su prije isteka tog roka i Europski parlament i Vijeće obavijestili Komisiju da neće podnijeti prigovore. Taj se rok produljuje za [dva mjeseca] na inicijativu Europskog parlamenta ili Vijeća.

Članak 34.

Postupak odbora

1. Komisiji pomaže odbor. Navedeni odbor jest odbor u smislu Uredbe (EU) br. 182/2011³⁷.
2. Pri upućivanju na ovaj stavak primjenjuje se članak 5. Uredbe (EU) br. 182/2011, uzimajući u obzir odredbe njezina članka 11.

³⁷ Uredba (EU) br. 182/2011 Europskog parlamenta i Vijeća od 16. veljače 2011. o utvrđivanju pravila i općih načela u vezi s mehanizmima nadzora država članica nad izvršavanjem provedbenih ovlasti Komisije.

Članak 35.

Stavljanje izvan snage

Uredba (EU) br. 995/2010 stavlja se izvan snage s učinkom od datuma početka primjene ove Uredbe utvrđenog u članku 36. stavku 2.

Članak 36.

Stupanje na snagu i datum primjene

1. Ova Uredba stupa na snagu dvadesetog dana od dana objave u *Službenom listu Europske unije*.
2. Članci od 3. do 12., od 14. do 22., 24., 29. i 30. primjenjuju se 12 mjeseci od stupanja na snagu ove Uredbe.
3. Članci iz stavka 2. primjenjuju se 24 mjeseca od stupanja na snagu ove Uredbe na gospodarske subjekte koji su mikropoduzeća³⁸ osnovana prije 31. prosinca 2020., osim za proizvode obuhvaćene Prilogom Uredbi (EU) br. 995/2010.

Sastavljeno u Bruxellesu,

Za Europski parlament
Predsjednik

Za Vijeće
Predsjednik

³⁸ Kao što je definirano u članku 3. stavku 1. Direktive 2013/34/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 26. lipnja 2013. o godišnjim financijskim izvještajima, konsolidiranim financijskim izvještajima i povezanim izvješćima za određene vrste poduzeća, o izmjeni Direktive 2006/43/EZ Europskog parlamenta i Vijeća i o stavljanju izvan snage direktiva Vijeća 78/660/EEZ i 83/349/EEZ.

ZAKONODAVNI FINANCIJSKI IZVJEŠTAJ

1. OKVIR PRIJEDLOGA/INICIJATIVE

1.1. Naslov prijedloga/inicijative

1.2. Predmetna područja politike

1.3. Prijedlog/inicijativa odnosi se na:

1.4. Ciljevi

1.4.1. Opći ciljevi

1.4.2. Posebni ciljevi

1.4.3. Očekivani rezultati i učinak

1.4.4. Pokazatelji uspješnosti

1.5. Osnova prijedloga/inicijative

1.5.1. Zahtjevi koje treba ispuniti u kratkoročnom ili dugoročnom razdoblju, uključujući detaljan vremenski plan provedbe inicijative

1.5.2. Dodana vrijednost sudjelovanja Unije (može proizlaziti iz različitih čimbenika, npr. prednosti koordinacije, pravne sigurnosti, veće djelotvornosti ili komplementarnosti). Za potrebe ove točke „dodana vrijednost sudjelovanja Unije” vrijednost je koja proizlazi iz intervencije Unije i predstavlja dodatnu vrijednost u odnosu na vrijednost koju bi države članice inače ostvarile same.

1.5.3. Pouke iz prijašnjih sličnih iskustava

1.5.4. Usklađenost s višegodišnjim financijskim okvirom i moguće sinergije s drugim prikladnim instrumentima

1.5.5. Ocjena različitih dostupnih mogućnosti financiranja, uključujući mogućnost preraspodjele

1.6. Trajanje i financijski učinak prijedloga/inicijative

1.7. Predviđeni načini upravljanja

2. MJERE UPRAVLJANJA

2.1. Pravila praćenja i izvješćivanja

2.2. Sustavi upravljanja i kontrole

2.2.1. Obrazloženje načina upravljanja, mehanizama provedbe financiranja, načina plaćanja i predložene strategije kontrole

2.2.2. Informacije o utvrđenim rizicima i uspostavljenim sustavima unutarnje kontrole za ublažavanje rizika

2.2.3. Procjena i obrazloženje troškovne učinkovitosti kontrola (omjer troškova kontrole i vrijednosti sredstava kojima se upravlja) i procjena očekivane razine rizika od pogreške (pri plaćanju i pri zaključenju)

2.3. Mjere za sprečavanje prijevara i nepravilnosti

3. PROCIJENJENI FINANCIJSKI UČINAK PRIJEDLOGA/INICIJATIVE

3.1. Naslovi višegodišnjeg financijskog okvira i proračunske linije rashoda na koje prijedlog/inicijativa ima učinak

3.2. Procijenjeni financijski učinak prijedloga na odobrena sredstva

3.2.1. Sažetak procijenjenog učinka na odobrena sredstva za poslovanje

3.2.2. Procijenjeni rezultati financirani odobrenim sredstvima za poslovanje

3.2.3. Sažetak procijenjenog učinka na administrativna odobrena sredstva

3.2.4. Usklađenost s aktualnim višegodišnjim financijskim okvirom

3.2.5. Doprinos trećih strana

3.3. Procijenjeni učinak na prihode

ZAKONODAVNI FINACIJSKI IZVJEŠTAJ

1. OKVIR PRIJEDLOGA/INICIJATIVE

1.1. Naslov prijedloga/inicijative

Prijedlog uredbe Europskog parlamenta i Vijeća o određenoj relevantnoj robi i proizvodima povezanim s krčenjem i propadanjem šuma

1.2. Predmetna područja politike

09 – Okoliš i klimatska politika

1.3. Prijedlog/inicijativa odnosi se na:

☒ **novo djelovanje**

☐ **novo djelovanje nakon pilot-projekta/pripremnog djelovanja¹**

☐ **produženje postojećeg djelovanja**

☒ **spajanje ili preusmjeravanje jednog ili više djelovanja u drugo/novo djelovanje**

1.4. Ciljevi

1.4.1. Opći ciljevi

Opći je cilj smanjiti krčenje i propadanje šuma potaknuto potrošnjom i proizvodnjom u EU-u. S druge strane, očekuje se da će se time smanjiti emisije stakleničkih plinova i gubitak bioraznolikosti koje je uzrokovao EU.

1.4.2. Posebni ciljevi

Posebni cilj br.

Smanjenje krčenja i propadanja šuma koje je potaknuto potrošnjom i proizvodnjom u EU-u:

- smanjiti potrošnju proizvoda koji dolaze iz lanaca opskrbe povezanih s krčenjem ili propadanjem šuma na najmanju moguću mjeru,
- povećati potražnju zakonitom robom i proizvodima koji nisu povezani s krčenjem šuma te trgovine njima u EU-u.

1.4.3. Očekivani rezultati i učinak

Naveći očekivane učinke prijedloga/inicijative na ciljane korisnike/skupine.

Predloženom uredbom spriječit će se krčenje šuma potaknuto potrošnjom i proizvodnjom u EU-u šest proizvoda obuhvaćenih područjem primjene, uz predviđenu godišnju korist do 2030. znatno veću od 71 920 hektara šuma manje pogođenih krčenjem i propadanjem koje uzrokuje EU. To bi značilo i smanjenje od najmanje 31,9 milijuna metričkih tona emisija ugljika u atmosferu svake godine kao posljedica potrošnje i proizvodnje relevantne robe u EU-u, što bi se moglo očitovati u najmanje 3,2 milijarde EUR gospodarske uštede godišnje. Osim toga, očekuje se da će se uredbom odlučno pridonijeti zaštiti bioraznolikosti, stvaranju jednakih uvjeta za poduzeća koja posluju na tržištu EU-a te postizanju posebnih ciljeva uredbe:

¹ Kako je navedeno u članku 58. stavku 2. točkama (a) ili (b) Financijske uredbe.

smanjenje potrošnje proizvoda koji dolaze iz lanaca opskrbe povezanih s krčenjem i propadanjem šuma na najmanju moguću mjeru te povećanje potražnje EU-a za zakonitom robom i proizvodima „s nultom stopom krčenja šuma” i trgovanja takvom robom i proizvodima.

1.4.4. *Pokazatelji uspješnosti*

Navesti pokazatelje za praćenje napretka i postignuća

1. Najmanje 71 920 hektara šume manje godišnje bit će pogođeno krčenjem ili propadanjem šuma zbog potrošnje ili proizvodnje u EU-u robe obuhvaćene područjem primjene.
2. Najmanje 31,9 milijuna metričkih tona ugljika godišnje neće se ispuštati u atmosferu zbog potrošnje i proizvodnje robe u EU-u obuhvaćene područjem primjene.
3. Manjem broju životinjskih i biljnih vrsta prijetit će izumiranje zbog krčenja i propadanja šuma koje je uzrokovao EU.
4. Gospodarski subjekti i trgovci koji posluju s relevantnom robom u EU-u imat će jasan i predvidljiv pravni okvir EU-a kojim će se izjednačiti uvjeti u pogledu obveza sprečavanja krčenja i propadanja šuma.
5. Smanjit će se količina proizvoda koji se prodaju u EU-u i potječu iz lanaca opskrbe povezanih s krčenjem ili propadanjem šuma.
6. Povećat će se potrošnja i proizvodnja robe i proizvoda „s nultom stopom krčenja šuma” u EU-u.

1.5. **Osnova prijedloga/inicijative**

1.5.1. *Zahtjevi koje treba ispuniti u kratkoročnom ili dugoročnom razdoblju, uključujući detaljan vremenski plan provedbe inicijative*

Predložena uredba izravno će se primjenjivati od dana njezina stupanja na snagu. Niz provedbenih/delegiranih akata, kao i administrativnih zadaća, bit će raspoređen u razdoblju od pet godina od datuma utvrđenog u članku 36. stavku 1.

Detaljan popis predviđenih djelovanja naveden je u nastavku:

1. prije datuma utvrđenog u članku 36. stavku 2.:

a) javna ponuda (ili administrativni dogovor) za ugovor o razvoju sustava ocjenjivanja prema referentnim vrijednostima za pojedinu zemlju u skladu s kriterijima navedenima u uredbi;

b) javna ponuda za procjenu učinka uključivanja dodatne robe i proizvoda te drugih osjetljivih ekosustava;

c) javna ponuda za ugovor za potporu Komisiji u obavljanju zadaća koje su propisane uredbom;

d) ugovor ili administrativni dogovor za razvoj informacijskog sustava za pohranu i razmjenu podataka o gospodarskim subjektima i samodeklaracijama;

2. u prvih pet godina nakon datuma utvrđenog u članku 36. stavku 1.:

- a) Komisija delegiranim/provedbenim aktom donosi popise zemalja niskog i visokog rizika i njihovih dijelova;
- b) Komisija donosi prilagođen opseg proizvoda delegiranim/provedbenim aktom;
- d) javna ponuda za ugovor kojim se podupire prva evaluacija uredbe;
- e) Komisija provodi i odobrava prvu evaluaciju uredbe, popraćenu, prema potrebi, zakonodavnim prijedlogom u kojem se predlažu moguće izmjene.

1.5.2. *Dodana vrijednost sudjelovanja Unije (može proizlaziti iz različitih čimbenika, npr. prednosti koordinacije, pravne sigurnosti, veće djelotvornosti ili komplementarnosti). Za potrebe ove točke „dodana vrijednost sudjelovanja Unije” vrijednost je koja proizlazi iz intervencije Unije i predstavlja dodatnu vrijednost u odnosu na vrijednost koju bi države članice inače ostvarile same.*

Razlozi za djelovanje na europskoj razini (*ex ante*)

Uzroci krčenja i propadanja šuma povezani su s trgovinom u EU-u i međunarodnom trgovinom. Djelovanje na razini EU-a ključno je kako bi se problemi međunarodne trgovine rješavali na koordiniran i usklađen način i omogućili jednaki uvjeti za poduzeća, i u pogledu uvjeta koje treba ispuniti prije stavljanja proizvoda na unutarnje tržište, stavljanja na raspolaganje na unutarnjem tržištu ili izvoza s njega. Djelovanjem na razini EU-a isto bi se tako moglo iskoristi prijašnje iskustvo EU-a u bavljenju složenim lancima opskrbe (npr. na temelju zakonodavstva povezanog s nezakonitom sječom).

Samo bi se djelovanjem na razini EU-a zajamčilo učinkovito postizanje ciljeva intervencije, odnosno smanjenje krčenja šuma koje je uzrokovao EU, a time i emisija stakleničkih plinova i gubitka bioraznolikosti uzrokovanog potrošnjom i proizvodnjom u EU-u, kao i smanjenje potrošnje robe i proizvoda povezanih s krčenjem šuma na najmanju moguću mjeru.

Očekivana dodana vrijednost Unije (*ex post*)

Intervencijom EU-a osigurat će se usklađeni zahtjevi za proizvode i robu iz područja primjene uredbe koji se stavljaju na tržište EU-a, bez obzira na to jesu li proizvedeni unutar ili izvan EU-a. Time će se osigurati poštenu uvjeti za poduzeća koja posluju u EU-u, koja će podlijevati istim obvezama, bez obzira na to u kojoj državi članici EU-a imaju sjedište. Tom će se intervencijom znatno smanjiti krčenje šuma koje je uzrokovao EU (vidjeti prethodno navedene očekivane rezultate), emisije stakleničkih plinova i gubitak bioraznolikosti.

Prijedlog treba pridonijeti i smanjivanju potrošnje proizvoda koji dolaze iz lanaca opskrbe povezanih s krčenjem ili propadanjem šuma na najmanju moguću mjeru i povećanju potražnje za robom i proizvodima koji nisu povezani s krčenjem šuma te trgovine tom robom i proizvodima u EU-u.

1.5.3. *Pouke iz prijašnjih sličnih iskustava*

Evaluacija EUTR-a i Uredbe o FLEGT-u, s naglaskom na zakonitost drva stavljenog na tržište EU-a, ukazuje na potrebu za modernizacijom zakonodavnog okvira. Trenutačno ne postoje pravila EU-a kojima bi se smanjio učinak potrošnje u EU-u na krčenje i propadanje šuma. Prijedlog se temelji na iskustvu stečenom tijekom provjere primjerenosti u pogledu poboljšanja predloženog sustava dužne pažnje (u

usporedbi s EUTR-om) i nedostatka djelotvornosti posebnih bilateralnih trgovinskih sporazuma (dobrovoljni sporazumi o partnerstvu FLEGT u sektoru drvene sirovine) u borbi protiv krčenja šuma koje je uzrokovao EU.

1.5.4. *Usklađenost s višegodišnjim financijskim okvirom i moguće sinergije s drugim prikladnim instrumentima*

Europska unija odobrila je opsežan plan oporavka na temelju ojačanog dugoročnog proračuna za sljedeći višegodišnji financijski okvir i novog instrumenta za oporavak, Next Generation EU.

Inicijativa potpada pod okvir europskog zelenog plana kojim se usmjerava strategija oporavka EU-a. Cilj joj je postići klimatsku neutralnost EU-a do 2050. i smanjiti gubitak bioraznolikosti. To uključuje cilj promicanja proizvoda i vrijednosnih lanaca koji ne uključuju krčenje i propadanje šuma. Isto se tako zalaže za održivije lance opskrbe hranom te da EU odredi nove standarde održivog rasta i iskoristi svoju gospodarsku važnost kako bi oblikovao međunarodne standarde koji su u skladu s ambicijama EU-a u području okoliša i klime. Inicijativa je isto tako dio prioriteta utvrđenih u strategiji za bioraznolikost do 2030. i strategiji „od polja do stola”.

Inicijativa je obuhvaćena naslovom 3. (Prirodni resursi i okoliš), glavom 9. (Okoliš i klimatska politika) višegodišnjeg financijskog okvira. Kako je navedeno u nastavku, za provedbu ovog zakonodavnog akta bit će potrebni dodatni ljudski resursi i neki prateći rashodi. Prateći rashodi bit će obuhvaćeni Programom EU-a za okoliš i klimatske aktivnosti (LIFE) za razdoblje 2021.–2027.

1.5.5. *Ocjena različitih dostupnih mogućnosti financiranja, uključujući mogućnost preraspodjele*

Provedba uredbe dovest će do velikog i raznolikog broja gospodarskih sektora obuhvaćenih područjem primjene uredbe, što će zahtijevati dodatne ljudske resurse, resurse za javnu nabavu za vanjske izvođače i administrativne dogovore među službama Komisije.

Za provedbu uredbe bit će potrebno dodatnih pet ekvivalenata punog radnog vremena (EPRV) unutar Glavne uprave za okoliš (GU ENV), uključujući međunarodnu suradnju. Za provedbu uredbe potrebna su dva dodatna EPRV-a u okviru Glavne uprave za međunarodna partnerstva (GU INTPA) usmjerena na suradnju i razvoj te jedan dodatni EPRV za Glavnu upravu za oporezivanje i carinsku uniju (GU TAXUD), posebno za obveze povezane s carinom.

Potrebe se temelje na izračunima sredstava dodijeljenih zakonodavnim alatima za borbu protiv nezakonite sječe (EUTR i Uredba o FLEGT-u), od kojih će se prva zamijeniti predloženom inicijativom. Trenutačno je u GU ENV zaposleno sljedeće ugovorno osoblje: 3,25 AD + 1 AST + 1 slobodni SND + 0,5 EPRV. To uključuje: a) provedbu, praćenje i preispitivanje dviju uredaba EU-a (EUTR i Uredba o FLEGT-u); b) pregovaranje i provedbu dobrovoljnih partnerskih sporazuma s pet zemalja (Indonezija, Vijetnam, Laos, Tajland i Malezija) i suradnju s drugim zemljama proizvođačima i potrošačima, uključujući stalnu strukturiranu suradnju s Kinom; c) predstavljanje EU-a na multilateralnim forumima: FAO, Forum Ujedinjenih naroda o šumama (UNFF) i Međunarodna organizacija za tropsku drvenu sirovinu (ITTO); d)

provedbu dodatnih mjera predviđenih u Komunikaciji Komisije pod nazivom „Pojačanje djelovanja EU-a za zaštitu i obnovu svjetskih šuma”.²

Novim prijedlogom neće se samo integrirati postojeće zakonodavstvo EU-a, već će se i znatno proširiti područje djelovanja i složenost provedbe, što podrazumijeva potrebu za novim resursima. Novi prijedlog uključivat će proširenje područja primjene s jedne vrste robe (drvo) na šest vrsta (dodavanjem goveđeg mesa, palmina ulja, soje, kakaa i kave) i proizvoda dobivenih iz njih, a područje primjene proširit će se tako da nadilazi pitanja zakonitosti i uključuje održivost. S druge strane, očekuje se da će se time povećati vrijednost predmetnih gospodarskih sektora, kao i broj dionika i trećih zemalja na koje uredba izravno i snažno utječe. Organizirat će se više sastanaka stručnih skupina (od pet do šest) i više članova skupine (samo iz država članica te uključujući dionike i treće zemlje). Uvest će se i novi informacijski sustav (vidjeti u nastavku), uz onaj posvećen Uredbi o FLEGT-u. Očekuje se da će sustav ocjenjivanja prema referentnim vrijednostima za pojedinu zemlju (vidjeti u nastavku) uključivati blisku suradnju s desecima zemalja. Politička vidljivost i osjetljivost uredbe povećat će se u usporedbi s prethodnom situacijom u kojoj je bilo obuhvaćeno samo drvo, jer će utjecati na sektore koji su ključni za gospodarstva određenih zemalja (npr. kakao u Côte d'Ivoire i Gani; palmino ulje u Indoneziji i Maleziji; soja i goveda u Brazilu i Argentini), zbog čega je potreban pojačani bilateralni angažman, među ostalim na razini stručnjaka. Povećat će se i obveze predstavljanja GU-a ENV na međunarodnim forumima. Obveze izvješćivanja država članica povećat će se u skladu s većim opsegom robe i vrijednošću uključenih gospodarskih sektora. Prijelaz na novu uredbu, stavljanje izvan snage EUTR-a i prilagodba Uredbe o FLEGT-u uključivat će dodatne zadaće u prvih pet godina djelovanja.

Sve te nove aktivnosti i zadaće znatno će povećati radno opterećenje GU-a ENV. Veća politička i gospodarska važnost nove uredbe zahtijevat će veću pripremu i analitički rad u cilju upravljanja većim brojem interakcija, kako na političkoj tako i na radnoj razini, s drugim službama Komisije, Vijećem i Europskim parlamentom, dionicima, trećim zemljama i međunarodnim organizacijama. Dodatne zadaće izvješćivanja koje obavlja GU ENV i dodani alati (informacijski sustav i sustav ocjenjivanja prema referentnim vrijednostima) kojima upravlja GU ENV zahtijevat će dodatni nadzor GU-a ENV. Pojednostavnjenje i poboljšanje provedbe u usporedbi s uredbama o EUTR-u i FLEGT-u – koje su, kako je navedeno u provjeri primjerenosti, imale niz nedostataka – uzimajući u obzir i veće područje primjene, zahtijevat će više sredstava od GU-a ENV namijenjenih praćenju provedbe u državama članicama.

Za sve te zadaće potrebna je visoka razina političke prosudbe, znanja o politikama, analitičkih vještina, neovisnosti i otpornosti koje mogu izvršavati samo službenike iz skupine AD. Zbog uključenih složenih lanaca opskrbe robom i zemljopisnih razlika u cijelom svijetu, preporučljivo je težiti određenom stupnju specijalizacije unutar tima GU-a ENV zaduženog za provedbu. To se može učiniti prema robi, regiji ili zadatku, ali za to će biti potrebni dodatni ljudski resursi, kako je prethodno navedeno. Eksternalizacija će se upotrebljavati koliko je god to moguće (vidjeti u nastavku), ali i to zahtijeva nadzor. Osim toga, postoje temeljne zadaće koje uključuju visok stupanj političke osjetljivosti i koje Komisija mora obavljati.

² <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HR/TXT/?qid=1565272554103&uri=CELEX:52019DC0352>

Potrebe za resursima povećat će se za GU ENV, GU INTPA i GU TAXUD. GU ENV morat će raditi na složenom postupku utvrđivanja referentnih vrijednosti za pojedine zemlje (tehničkom i diplomatskom), a istodobno će nastaviti s provedbom prethodnih pravnih obveza u tom novom kontekstu, uključujući međunarodnu suradnju (stalan rad s partnerskim zemljama, potrošačima i proizvođačima, koji su ključni kako bi se izbjeglo istjecanje). GU INTPA posebno će se usredotočiti na nove programe suradnje u okviru partnerstava u području šuma, koji će, među ostalim, biti usmjereni na pomoć zemljama proizvođačima u usklađivanju s uredbom. Partnerstva u području šuma bit će ponuđena svim relevantnim zemljama, uključujući one koje su trenutačno uključene u pregovore o dobrovoljnim partnerskim sporazumima ili njihovu provedbu. GU TAXUD radit će na provedbi opće politike uredbe te na pripremi i izradi nacrtu sekundarnog zakonodavstva povezanog s relevantnom robom i proizvodima koji ulaze na tržište Unije ili izlaze s njega. Za te će aktivnosti biti potrebni dodatni ljudski resursi za GU ENV, GU INTPA i GU TAXUD.

Prije stupanja na snagu i u prvih pet godina djelovanja bit će potreban i proračun za nabavu za vanjske izvođače koji će pružiti pomoć tijekom prvog preispitivanja opsega proizvoda, prve evaluacije uredbe i opće provedbe uredbe. Procijenjeni proračun za ta tri ugovora za prvih pet godina iznosi 3 500 000 EUR. Ta se procjena temelji na prethodnim ugovorima o javnoj nabavi s istim obilježjima.

Postoji i potreba za razvojem registra dužne pažnje, baze podataka koja povezuje carinska tijela država članica, druga nadležna tijela država članica i Komisiju, te pohranjivanje i olakšavanje podnošenja informacija koje dostavljaju gospodarski subjekti (uglavnom njihove registracije i samodeklaracije). To bi se moglo učiniti ili putem vanjskog izvođača ili uz administrativni dogovor sa službama Komisije. GU ENV donio je procjenu proračuna od 1,5 milijuna EUR za razdoblje od pet godina za izradu i održavanje baze podataka s potrebnim funkcionalnostima. Osim toga, GU TAXUD osigurao je proračun od 950 000 EUR tijekom prvih pet godina rada za rad na informacijskom sustavu koji je potreban za prilagodbu carinskih sustava promjenama koje se zahtijevaju uredbom. Razvoj informacijskog sustava i odluke o nabavi u tom području podlijezat će prethodnom odobrenju Odbora Europske komisije za informacijsku tehnologiju i kibersigurnost.

Kad je riječ o uspostavi i funkcioniranju sustava za utvrđivanje referentnih vrijednosti za pojedine zemlje, to bi se moglo postići administrativnim sporazumom ili vanjskim ugovorom. Privremeni proračun od 4 369 000 EUR predviđen je za prvih pet godina. To je gotovo pet puta više od iznosa predviđenog u procjeni učinka, koji je izračunan s obzirom na radne sate. To je zato što je u konačnom zakonodavnom prijedlogu referentna vrijednost predviđena u procjeni učinka bila pojednostavnjena verzija koja je proširena novim kriterijima procjene, kao i pojačanim obvezama suradnje s pogođenim zemljama. Te su nove značajke radno intenzivne – procjena zakonodavstva i provedba zakonodavstva u svakoj zemlji predstavlja ambiciozan pothvat – i uključivat će mnogo veći broj radnih sati. Izmijenjeni iznos izračunan je uzimajući u obzir iskustvo pregleda stanja u određenim zemljama u vezi s Uredbom EU-a o drvu.

1.6. Trajanje i financijski učinak prijedloga/inicijative

☐ Ograničeno trajanje

- ☐ na snazi od [DD/MM]GGGG do [DD/MM]GGGG
- ☐ financijski učinak od GGGG do GGGG za odobrena sredstva za preuzete obveze i od GGGG do GGGG za odobrena sredstva za plaćanje

☒ Neograničeno trajanje

- provedba s početnim razdobljem od 2023. do 2027.
- nakon čega slijedi redovna provedba.

1.7. Predviđeni načini upravljanja³

☒ Izravno upravljanje koje provodi Komisija

- ☒ putem svojih službi, uključujući osoblje u delegacijama Unije
- ☐ putem izvršnih agencija

☐ Podijeljeno upravljanje s državama članicama

☐ Neizravno upravljanje povjeravanjem zadaća izvršenja proračuna:

- ☐ trećim zemljama ili tijelima koja su odredile
- ☐ međunarodnim organizacijama i njihovim agencijama (navesti)
- ☐ EIB-u i Europskom investicijskom fondu
- ☐ tijelima iz članaka 70. i 71. Financijske uredbe
- ☐ tijelima javnog prava
- ☐ tijelima uređenima privatnim pravom koja pružaju javne usluge, u mjeri u kojoj su im dana odgovarajuća financijska jamstva
- ☐ tijelima uređenima privatnim pravom države članice kojima je povjerena provedba javno-privatnog partnerstva i kojima su dana odgovarajuća financijska jamstva
- ☐ osobama kojima je povjerena provedba određenih djelovanja u području ZVSP-a u skladu s glavom V. UEU-a i koje su navedene u odgovarajućem temeljnom aktu
- *Ako je navedeno više načina upravljanja, potrebno je pojasniti u odjeljku „Napomene”.*

Napomene

--

³

Informacije o načinima upravljanja i upućivanja na Financijsku uredbu dostupni su na internetskim stranicama BudgWeb:

<https://myintracomm.ec.europa.eu/budgweb/EN/man/budgmanag/Pages/budgmanag.aspx>

2. MJERE UPRAVLJANJA

2.1. Pravila praćenja i izvješćivanja

Navesti učestalost i uvjete.

Anketa o radnoj snazi odnosi se na rashode za osoblje, javnu nabavu i moguće administrativne dogovore. Primjenjuju se standardna pravila za ovu vrstu rashoda.

2.2. Sustavi upravljanja i kontrole

2.2.1. *Obrazloženje načina upravljanja, mehanizama provedbe financiranja, načina plaćanja i predložene strategije kontrole*

Način upravljanja inicijativom je izravno upravljanje koje provodi Komisija. Komisiji će pomagati stručna skupina s predstavnicima država članica i dionicima: Stručna skupina Komisije/platforma više dionika za zaštitu i obnovu svjetskih šuma. Komisiji pomaže odbor.

Inicijativa općenito uključuje rashode za osoblje, nabavu i moguće administrativne dogovore. Primjenjuju se standardna pravila za ovu vrstu rashoda.

2.2.2. *Informacije o utvrđenim rizicima i uspostavljenim sustavima unutarnje kontrole za ublažavanje rizika*

Inicijativa općenito uključuje rashode za osoblje, nabavu i moguće administrativne dogovore. Primjenjuju se standardna pravila za ovu vrstu rashoda.

2.2.3. *Procjena i obrazloženje troškovne učinkovitosti kontrola (omjer troškova kontrole i vrijednosti sredstava kojima se upravlja) i procjena očekivane razine rizika od pogreške (pri plaćanju i pri zaključenju)*

Inicijativa općenito uključuje rashode za osoblje, nabavu i moguće administrativne dogovore. Primjenjuju se standardna pravila za ovu vrstu rashoda.

2.3. Mjere za sprečavanje prijevara i nepravilnosti

Navesti postojeće ili predviđene mjere za sprečavanje i zaštitu, npr. iz strategije za borbu protiv prijevara.

Inicijativa općenito uključuje rashode za osoblje, nabavu i moguće administrativne dogovore. Primjenjuju se standardna pravila za ovu vrstu rashoda.

3. PROCIJENJENI FINANCIJSKI UČINAK PRIJEDLOGA/INICIJATIVE

3.1. Naslovi višegodišnjeg financijskog okvira i proračunske linije rashoda na koje prijedlog/inicijativa ima učinak

- Postojeće proračunske linije

Prema redoslijedu naslova višegodišnjeg financijskog okvira i proračunskih linija.

Naslov višegodišnjeg financijskog okvira	Proračunska linija	Vrsta rashoda	Doprinos			
	Broj	dif./nedif. ⁵⁷	zemalja EFTA-e ⁵⁸	zemalja kandidatkinja ⁵⁹	trećih zemalja	u smislu članka 21. stavka 2. točke (b) Financijske uredbe
3	09 02 01 – priroda i bioraznolikost	dif.	DA	NE	NE	NE
7	20 01 02 01 – primanja i naknade	nedif.	NE	NE	NE	NE
7	20 02 06 02 – troškovi konferencija i sastanaka	nedif.	NE	NE	NE	NE

⁵⁷ Dif. = diferencirana odobrena sredstva; nedif. = nediferencirana odobrena sredstva.

⁵⁸ EFTA: Europsko udruženje slobodne trgovine.

⁵⁹ Zemlje kandidatkinje i, ako je primjenjivo, potencijalni kandidati sa zapadnog Balkana.

3.2. Procijenjeni financijski učinak prijedloga na odobrena sredstva

3.2.1. Sažetak procijenjenog učinka na odobrena sredstva za poslovanje

- ☐ Za prijedlog/inicijativu nisu potrebna odobrena sredstva za poslovanje.
- ☒ Za prijedlog/inicijativu potrebna su sljedeća odobrena sredstva za poslovanje:

U milijunima EUR (do tri decimalna mjesta)

Naslov višegodišnjeg financijskog okvira	3.	Prirodni resursi i okoliš
---	----	---------------------------

Glavna uprava: ENV			Godina 2022.	Godina 2023.	Godina 2024.	Godina 2025.	Godina 2026.	Godina 2027.	UKUPNO (2022.–2027.)
• Odobrena sredstva za poslovanje									
09 02 01 – priroda i bioraznolikost	obveze	(1a)	0,500	1,789	1,680	1,610	1,890	1,450	8,919
	plaćanja	(2a)	0,500	1,789	1,680	1,610	1,890	1,450	8,919
Administrativna odobrena sredstva koja se financiraju iz omotnice za posebne programe ⁶⁰									
Proračunska linija		(3)							
UKUPNA odobrena sredstva za GU ENV	obveze	= 1a + 1b + 3	0,500	1,789	1,680	1,610	1,890	1,450	8,919
	plaćanja	= 2a + 2b +3	0,500	1,789	1,680	1,610	1,890	1,450	8,919

⁶⁰ Tehnička i/ili administrativna pomoć i rashodi za potporu provedbi programa i/ili djelovanja EU-a (prijašnje linije „BA”), neizravno istraživanje, izravno istraživanje.

GU: TAXUD			Godina 2022.	Godina 2023.	Godina 2024.	Godina 2025.	Godina 2026.	Godina 2027.	UKUPNO (2022.–2027.)
• Odobrena sredstva za poslovanje									
09 02 01 – priroda i bioraznolikost	obveze	(1a)	—	0,150	0,300	0,250	0,125	0,125	0,950
	plaćanja	(2a)	—	0,150	0,300	0,250	0,125	0,125	0,950
Administrativna odobrena sredstva koja se financiraju iz omotnice za posebne programe ⁶¹									
Proračunska linija		(3)							
UKUPNA odobrena sredstva za GU TAXUD	obveze	= 1a + 1b + 3	—	0,150	0,300	0,250	0,125	0,125	0,950
	plaćanja	= 2a + 2b +3	—	0,150	0,300	0,250	0,125	0,125	0,950

• UKUPNA odobrena sredstva za poslovanje	obveze	(4)							
	plaćanja	(5)							
• UKUPNA administrativna odobrena sredstva koja se financiraju iz omotnice za posebne programe		(6)							
UKUPNA odobrena sredstva iz NASLOVA 3. višegodišnjeg financijskog okvira	obveze	= 4 + 6	0,500	1,939	1,980	1,860	2,015	1,575	9,869
	plaćanja	= 5 + 6	0,500	1,939	1,980	1,860	2,015	1,575	9,869

⁶¹ Tehnička i/ili administrativna pomoć i rashodi za potporu provedbi programa i/ili djelovanja EU-a (prijašnje linije „BA”), neizravno istraživanje, izravno istraživanje.

Prethodno navedeni iznos bit će potreban za potporu zadaćama izvršenja proračuna povezanim sa zakonodavnim odredbama koje će obavljati GU ENV.

Eksternalizirane aktivnosti uključuju izradu studije kojom se podupire prvo preispitivanje opsega proizvoda (predviđeno u proračunu za 2022.), studiju kojom se podupire prva evaluacija uredbe (predviđena u proračunu za 2026.) i ugovor o potpori za opću provedbu uredbe (proračun je ravnomjerno planiran za prvih pet godina djelovanja).

Osim toga, u tu su kategoriju privremeno uključene još dvije aktivnosti koje bi se mogle provesti na temelju vanjskog ugovora ili administrativnog dogovora sa službama Komisije. To su razvoj i funkcioniranje informacijskog sustava te razvoj i funkcioniranje sustava ocjenjivanja prema referentnim vrijednostima za pojedinu zemlju. Proračun za obje aktivnosti predviđen je za prvih pet godina rada.

Naposljetku, određeni iznosi uključeni su za pokrivanje razvoja informacijskog sustava i održavanje elektroničkih sučelja između nacionalnih carinskih sustava i informacijskog sustava u pogledu razmjene informacija između carinskih tijela i nadležnih tijela. Uključeni su kao dio ukupnih troškova informacijskog sustava.

Svi troškovi osim troškova za ljudske resurse i administrativnih troškova								
Zadaci	Resursi	2022.	2023.	2024.	2025.	2026.	2027.	UKUPN O
Opća provedba	Opći ugovor o potpori	—	0,450	0,450	0,450	0,450	0,450	2,250
Sustav ocjenjivanja prema referentnim vrijednostima	Ugovor o potpori ili administrativni dogovor	—	1,009	0,840	0,840	0,840	0,840	4,369
Informacijski sustav „Registriraj” (ENV + TAXUD)	Ugovor o potpori ili administrativni dogovor	—	0,480	0,690	0,570	0,425	0,285	2,450
Revizija opsega proizvoda	Ugovor o potpori procjeni učinka	0,500	—	—	—	—	—	0,500
Prva evaluacija	Ugovor o potpori evaluaciji	—	—	—	—	0,300	—	0,300
		0,500	1,939	1,980	1,860	2,015	1,575	9,869

Naslov višegodišnjeg financijskog okvira	7.	„Administrativni rashodi”
---	-----------	---------------------------

U ovaj se dio unose „administrativni proračunski podaci”, koji se najprije unose u [prilog zakonodavnom financijskom izvještaju](#) (Prilog V. internim pravilima), koji se učitava u sustav DECIDE za potrebe savjetovanja među službama.

U milijunima EUR (do tri decimalna mjesta)

		Godina 2022.	Godina 2023.	Godina 2024.	Godina 2025.	Godina 2026.	Godina 2027.	UKUPNO (2022.–2027.)
GU: ENV								
• Ljudski resursi		—	0,760	0,760	0,760	0,760	0,760	3,800
• Ostali administrativni rashodi ⁶²		—	0,114	0,114	0,114	0,114	0,114	0,570
UKUPNO GU ENV	odobrena sredstva	—	0,874	0,874	0,874	0,874	0,874	4,370

		Godina 2022.	Godina 2023.	Godina 2024.	Godina 2025.	Godina 2026.	Godina 2027.	UKUPNO (2022.–2027.)
GU: INTPA								
• Ljudski resursi		—	0,304	0,304	0,304	0,304	0,304	1,520
• Ostali administrativni rashodi		—	—	—	—	—	—	—
UKUPNO GU INTPA	odobrena sredstva	—	0,304	0,304	0,304	0,304	0,304	1,520

⁶² Člankom 34. predviđa se osnivanje novog odbora u smislu Uredbe (EU) br. 182/2011. Nadalje, Odboru će pomagati stručna skupina platforme o pitanjima krčenja šuma koja već postoji, ali nema ovlasti za donošenje odluka.

		Godina 2022.	Godina 2023.	Godina 2024.	Godina 2025.	Godina 2026.	Godina 2027.	UKUPNO (2022.–2027.)
GU: TAXUD								
• Ljudski resursi		—	0,152	0,152	0, 52	0,152	0,152	0,760
• Ostali administrativni rashodi		—	—	—	—	—	—	—
UKUPNO GU TAXUD	odobrena sredstva	—	0,152	0,152	0,152	0,152	0,152	0,760

UKUPNA odobrena sredstva iz NASLOVA 7. višegodišnjeg financijskog okvira	(ukupne obveze = ukupna plaćanja)	—	1,330	1,330	1,330	1,330	1,330	6,650
--	--------------------------------------	---	-------	-------	-------	-------	-------	-------

U milijunima EUR (do tri decimalna mjesta)

		Godina 2022.	Godina 2023.	Godina 2024.	Godina 2025.	Godina 2026.	Godina 2027.	UKUPNO (2022.–2027.)
UKUPNA odobrena sredstva iz NASLOVA od 1. do 7. višegodišnjeg financijskog okvira	obveze	0,500	3,269	3,310	3,190	3,345	2,905	16,519
	plaćanja	0,500	3,269	3,310	3,190	3,345	2,905	16,519

3.2.2. Procijenjeni rezultati financirani odobrenim sredstvima za poslovanje

Odobrena sredstva za preuzimanje obveza u milijunima EUR (do tri decimalna mjesta)

Navesti ciljeve i rezultate			Godina N	Godina N+1	Godina N+2	Godina N+3	Unijeti onoliko godina koliko je potrebno za prikaz trajanja učinka (vidjeti točku 1.6.)	UKUPNO
REZULTATI								

↓	vrsta ⁶³	prosječni trošak	broj	trošak	broj	trošak	broj	trošak	broj	trošak	broj	trošak	broj	trošak	broj	trošak	broj	trošak	ukupni broj	ukupni trošak
POSEBNI CILJ br. 1 ⁶⁴ ...																				
– Rezultat																				
– Rezultat																				
– Rezultat																				
Međubroj za posebni cilj br. 1																				
POSEBNI CILJ br. 2...																				
– Rezultat																				
Međubroj za posebni cilj br. 2																				
UKUPNO																				

⁶³ Rezultati se odnose na proizvode i usluge koji se isporučuju (npr.: broj financiranih studentskih razmjena, kilometri izgrađenih prometnica itd.).

⁶⁴ Kako je opisan u odjeljku 1.4.2. „Posebni ciljevi...”.

3.2.3. Sažetak procijenjenog učinka na administrativna odobrena sredstva

- ☐ Za prijedlog/inicijativu nisu potrebna administrativna odobrena sredstva.
- ☒ Za prijedlog/inicijativu potrebna su sljedeća administrativna odobrena sredstva:

U milijunima EUR (do tri decimalna mjesta)

	Godina 2022.	Godina 2023.	Godina 2024.	Godina 2025.	Godina 2026.	Godina 2027.	UKUPNO (2023.– 2027.)
--	-----------------	-----------------	-----------------	-----------------	-----------------	-----------------	-----------------------------

NASLOV 7. višegodišnjeg financijskog okvira							
Ljudski resursi	—	1,216	1,216	1,216	1,216	1,216	6,080
Ostali administrativni rashodi	—	0,114	0,114	0,114	0,114	0,114	0,570
Međubroj za NASLOV 7. višegodišnjeg financijskog okvira	—	1,330	1,330	1,330	1,330	1,330	6,650

Izvan NASLOVA 7.⁶⁵ višegodišnjeg financijskog okvira							
Ljudski resursi							
Ostali administrativni rashodi							
Međubroj izvan NASLOVA 7. višegodišnjeg financijskog okvira							

UKUPNO	—	1,330	1,330	1,330	1,330	1,330	6,650
---------------	---	-------	-------	-------	-------	-------	--------------

Potrebna administrativna odobrena sredstva pokrit će se odobrenim sredstvima koja su već dodijeljena za upravljanje djelovanjem i/ili koja su prenamijenjena te, prema potrebi, dodatnim odobrenim sredstvima koja se mogu dodijeliti nadležnoj glavnoj upravi u okviru godišnjeg postupka dodjele sredstava uzimajući u obzir postojeća proračunska ograničenja.

⁶⁵ Tehnička i/ili administrativna pomoć i rashodi za potporu provedbi programa i/ili djelovanja EU-a (prijašnje linije „BA”), neizravno istraživanje, izravno istraživanje

3.2.3.1. Procijenjene potrebe u pogledu ljudskih resursa

- ☐ Za prijedlog/inicijativu nisu potrebni ljudski resursi.
- ☒ Za prijedlog/inicijativu potrebni su sljedeći ljudski resursi:

Procjenu navesti u ekvivalentima punog radnog vremena

	Godina 2022.	Godina 2023.	Godina 2024.	Godina 2025.	Godina 2026.	Godina 2027.
• Radna mjesta prema planu radnih mjesta (dužnosnici i privremeno osoblje)						
20 01 02 01 (sjedište i predstavništva Komisije)	0,0	8,0	8,0	8,0	8,0	8,0
20 01 02 03 (delegacije)						
01 01 01 01 (neizravno istraživanje)						
01 01 01 11 (izravno istraživanje)						
Druge proračunske linije (navesti)						
• Vanjsko osoblje (u ekvivalentu punog radnog vremena: EPRV)⁶⁶						
20 02 01 (UO, UNS, UsO iz „globalne omotnice”)						
20 02 03 (UO, LO, UNS, UsO i MSD u delegacijama)						
XX 01 xx yy zz ⁶⁷	– u sjedištima					
	– u delegacijama					
01 01 01 02 (UO, UNS, UsO – neizravno istraživanje)						
01 01 01 12 (UO, UNS, UsO – izravno istraživanje)						
Druge proračunske linije (navesti)						
UKUPNO	0,0	8,0	8,0	8,0	8,0	8,0

XX se odnosi na odgovarajuće područje politike ili glavu proračuna.

Potrebe za ljudskim resursima pokrit će se osobljem glavnih uprava kojima je već povjereno upravljanje djelovanjem i/ili koje je preraspoređeno unutar glavnih uprava te, prema potrebi, resursima koji se mogu dodijeliti nadležnoj glavnoj upravi u okviru godišnjeg postupka dodjele sredstava uzimajući u obzir proračunska ograničenja.

Opis zadaća:

Dužnosnici i privremeno osoblje	Za GU ENV potrebno je pet radnih mjesta u skupini AD za opću provedbu uredbe, uključujući međunarodnu suradnju, kao i rad na pripremi i izradi nacrtu sekundarnog zakonodavstva u skladu s rokovima predloženima u uredbi. Za DG INTPA potrebna su dva radna mjesta u skupini AD kako bi se obuhvatili suradnja i razvoj povezani s uredbom, posebno uspostava partnerstava u području šuma. Za GU TAXUD potrebno je jedno radno mjesto iz skupine AD za opću provedbu politike uredbe, za rad na pripremi i izradi sekundarnog
---------------------------------	--

⁶⁶ UO = ugovorno osoblje; LO = lokalno osoblje; UNS = upućeni nacionalni stručnjaci; UsO = ustupljeno osoblje; MSD = mladi stručnjaci u delegacijama.

⁶⁷ U okviru gornje granice za vanjsko osoblje iz odobrenih sredstava za poslovanje (prijašnje linije „BA”).

	zakonodavstva u vezi s relevantnom robom i proizvodima koji ulaze na tržište Unije ili izlaze s njega te za potrebe primjene sučelja iz članka 26.
Vanjsko osoblje	Ne primjenjuje se.

3.2.4. Usklađenost s aktualnim višegodišnjim financijskim okvirom

Prijedlog/inicijativa:

- ☒ može se u potpunosti financirati preraspodjelom unutar relevantnog naslova višegodišnjeg financijskog okvira (VFO)
- troškove predviđene u proračunskoj liniji 09 02 01 snosit će program LIFE i planirat će se u okviru godišnjeg plana upravljanja GU-a ENV; potrebni ljudski resursi po mogućnosti se pokrivaju dodatnom raspodjelom u okviru godišnjeg postupka raspodjele ljudskih resursa
- ☐ zahtijeva upotrebu nedodijeljene razlike u okviru relevantnog naslova VFO-a i/ili upotrebu posebnih instrumenata kako su definirani u Uredbi o VFO-u

Objasniti što je potrebno te navesti predmetne naslove i proračunske linije, odgovarajuće iznose te instrumente čija se upotreba predlaže.

- ☐ zahtijeva reviziju VFO-a

Objasniti što je potrebno te navesti predmetne naslove i proračunske linije te odgovarajuće iznose.

3.2.5. Doprinos trećih strana

U prijedlogu/inicijativi:

- ☒ ne predviđa se sudjelovanje trećih strana u sufinanciranju
- ☐ predviđa se sudjelovanje trećih strana u sufinanciranju prema sljedećoj procjeni:

Odobrena sredstva u milijunima EUR (do tri decimalna mjesta)

	Godina N ⁶⁸	Godina N+1	Godina N+2	Godina N+3	Unijeti onoliko godina koliko je potrebno za prikaz trajanja učinka (vidjeti točku 1.6.)			Ukupno
Navedi tijelo koje sudjeluje u financiranju								
UKUPNO sufinancirana odobrena sredstva								

⁶⁸ Godina N jest godina početka provedbe prijedloga/inicijative. Umjesto „N” upisati predviđenu prvu godinu provedbe (na primjer: 2021.). Isto vrijedi i za ostale godine.

3.3. Procijenjeni učinak na prihode

- ☒ Prijedlog/inicijativa nema financijski učinak na prihode.
- ☐ Prijedlog/inicijativa ima sljedeći financijski učinak:
 - ☐ na vlastita sredstva
 - ☐ na ostale prihode
 - navesti jesu li prihodi namijenjeni proračunskim linijama rashoda ☐

U milijunima EUR (do tri decimalna mjesta)

Proračunska prihoda: linija	Odobrena sredstva dostupna za tekuću financijsku godinu	Učinak prijedloga/inicijative ⁶⁹						
		Godina N	Godina N+1	Godina N+2	Godina N+3	Unijeti onoliko godina koliko je potrebno za prikaz trajanja učinka (vidjeti točku 1.6.)		
Članak								

Za namjenske prihode navesti odgovarajuće proračunske linije rashoda.

--

Ostale napomene (npr. metoda/formula za izračun učinka na prihode ili druge informacije)

--

⁶⁹ Kad je riječ o tradicionalnim vlastitim sredstvima (carine, pristojbe na šećer) navedeni iznosi moraju biti neto iznosi, to jest bruto iznosi nakon odbitka od 20 % na ime troškova naplate.

EUROPSKA
KOMISIJA

Bruxelles, 17.11.2021.
COM(2021) 706 final

ANNEXES 1 to 2

PRILOZI

Prijedlogu UREDBE EUROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA

o stavljanju na raspolaganje na tržištu Unije i izvozu iz Unije određenih roba i proizvoda povezanih s krčenjem i propadanjem šuma te o stavljanju izvan snage Uredbe (EU) br. 995/2010

{SEC(2021) 395 final} - {SEC(2021) 396 final} - {SWD(2021) 325 final} -
{SWD(2021) 326 final} - {SWD(2021) 327 final} - {SWD(2021) 328 final} -
{SWD(2021) 329 final}

PRILOG I.

Roba kako je razvrstana u kombiniranu nomenklaturu iz Priloga I. Uredbi Vijeća (EEZ) br. 2658/87, navedena u članku 1. ove Uredbe¹.

Uredba se ne primjenjuje na robu ako je u cijelosti proizvedena od materijala čiji je vijek trajanja završen i koji bi inače bio odbačen kao otpad, kako je definirano u članku 3. stavku 1. Direktive 2008/98/EZ². Ovo se izuzeće ne primjenjuje na nusproizvode proizvodnog postupka ako je taj postupak uključivao materijal koji nije bio otpad kako je definiran u članku 3. stavku 1. te direktive.

Goveda	ex 0102 Žive životinje vrste goveda ex 0201 Meso od životinja vrste goveda, svježe ili rashlađeno ex 0202 Meso od životinja vrste goveda, smrznuto ex 0206 10 Jestivi klaonički proizvodi od životinja vrste goveda, svježi ili rashlađeni ex 0206 22 Jestiva jetra od životinja vrste goveda, smrznuta ex 0206 29 Jestivi klaonički proizvodi od životinja vrste goveda (isključujući jezik i jetru), smrznuti ex 4101 Sirove kože životinja vrste goveda (svježe ili soljene, sušene, lužene, piklane ili drukčije konzervirane, ali neštavljene niti pergamentno obrađene niti drukčije dalje obrađene), neovisno jesu li bez dlake ili cijepane ili ne ex 4104 Štavljene ili „crust” kože od životinja vrste goveda, bez dlake, neovisno jesu li cijepane ili ne, ali dalje neobrađene ex 4107 Kože dalje obrađene nakon šavljenja ili crust-obrađe, uključujući pergamentno dorađene kože, od životinja vrste goveda, bez dlake, neovisno jesu li cijepane ili ne
Kakao	1801 00 00 Kakao u zrnju, cijeli ili lomljeni, sirovi ili prženi 1802 00 00 Ljuske, kore, opne i ostali otpaci od kakaa 1803 Kakao pasta, neovisno je li odmašćena ili ne 1804 00 00 Kakao maslac, mast i ulje od kakaa 1805 00 00 Kakao prah, bez dodanog šećera ili drugih sladila 1806 Čokolada i ostali prehrambeni proizvodi s kakaom
Kava	0901 Kava, neovisno je li pržena ili nepržena, sa ili bez kofeina; kavine ljuske i opne; nadomjesci kave koji sadrže kavu u bilo kojem omjeru

¹ Oznake nomenklature uzete su iz kombinirane nomenklature kako je definirana u članku 1. stavku 2. Uredbe Vijeća (EEZ) br. 2658/87 od 23. srpnja 1987. o tarifnoj i statističkoj nomenklaturi i o Zajedničkoj carinskoj tarifi te kako je utvrđeno u njezinu Prilogu I., koje su na snazi u trenutku objave ove Uredbe i kako su izmijenjene, *mutatis mutandis*, naknadnim zakonodavstvom.

² Direktiva 2008/98/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 19. studenoga 2008. o otpadu i stavljanju izvan snage određenih direktiva, SL L 312, 22.11.2008., str. 3.–30.

Palmino ulje	1511 Palmino ulje i njegove frakcije, neovisno jesu li rafinirani ili ne, ali kemijski nemodificirani 1207 10 Palmini plodovi i koštice 1513 21 Sirovo ulje palminih koštica (jezgri) ili babasu ulje te njihove frakcije 1513 29 Ulje palminih koštica (jezgri) i babasu ulje te njihove frakcije, neovisno jesu li rafinirani ili ne, ali kemijski nemodificirani (isključujući sirovo ulje) 2306 60 Uljane pogače i ostali kruti ostaci od palminog oraha ili jezgre koštica, neovisno jesu li mljeveni ili u obliku peleta ili ne, dobiveni pri ekstrakciji ulja palminog oraha ili ulja jezgre koštica
Soja	1201 Soja, neovisno je li lomljena ili ne 1208 10 Brašno i krupica od soje 1507 Sojino ulje i njegove frakcije, neovisno jesu li rafinirani ili ne, ali kemijski nemodificirani 2304 Uljane pogače i ostali kruti ostaci, neovisno jesu li mljeveni ili u obliku peleta ili ne, dobiveni pri ekstrakciji sojinog ulja
Drvo	4401 Ogrjevno drvo u obliku oblica, cjepanica, pruća, snopova ili sličnih oblika; drvo u obliku iverja ili sličnih čestica; drvena piljevina te otpaci i ostaci od drva, neovisno jesu li aglomerirani u oblice, brikete, pelete ili slične oblike ili ne 4403 Neobrađeno drvo, neovisno ima li skinutu koru ili bjeliku ili je grubo učtvoreno ili ne 4406 Drveni željeznički ili tramvajski pragovi 4407 Drvo obrađeno po dužini piljenjem ili glodanjem, rezano ili ljušteno, neovisno je li blanžano, brušeno ili spojeno na krajevima ili ne, debljine veće od 6 mm 4408 Listovi za furniranje (uključujući one dobivene rezanjem laminiranog drva nožem), za šperploče ili za slična laminirana drva i ostalo drvo, piljeno po dužini, rezano nožem ili ljušteno, neovisno je li blanžano, brušeno, spojeno ili spojeno na krajevima ili ne, debljine ne veće od 6 mm 4409 Drvo (uključujući lamele i daščice za parket, nesastavljene) kontinuirano oblikovano (s perom i utorom, rubno zarezano, oborenih bridova, v-spojeno, profilirano, zaobljeno ili slično) duž bilo kojeg ruba, kraja ili lica, neovisno je li blanžano, brušeno ili zupčasto spojeno ili ne 4410 Ploče iverice, ploče s usmjerenim vlaknima (OSB) i slične ploče (na primjer, wafer-ploče), od drva ili od drugih ligninskih materijala, neovisno jesu li aglomerirane smolama ili drugim organskim vezivnim tvarima ili ne 4411 Ploče vlaknatice od drva ili od drugih ligninskih materijala, neovisno jesu

	li aglomerirane smolama ili drugim organskim sredstvima ili ne 4412 Šperploče, furnirane ploče i slično laminirano drvo 4413 00 00 Zgusnuto (zbijeno) drvo u blokovima, pločama, trakama ili profiliranim oblicima 4414 00 Drveni okviri za slike, fotografije, zrcala i slične proizvode 4415 Sanduci, kutije, gajbe, bubnjevi i slična ambalaža, od drva; bubnjevi za kabele; palete, sandučaste palete (boks-palete) i druge podloge za utovar; drveni okviri za palete (Ne uključujući ambalažni materijal koji se isključivo koristi kao ambalažni materijal za podupiranje, zaštitu ili prenošenje drugog proizvoda koji se stavlja u promet.) 4416 00 00 Bačve, kace, vjedra i drugi bačvarski proizvodi te njihovi dijelovi, od drva, uključujući bačvarske duge 4418 Građevinska stolarija i proizvodi za građevinarstvo, od drva, uključujući celularne drvene ploče, sastavljene podne ploče, piljena šindra i cijepana šindra Pulpa i papir iz poglavlja 47. i 48. kombinirane nomenklature, osim proizvoda na bazi bambusa i oporabljениh proizvoda (otpad i otpaci) 9403 30, 9403 40, 9403 50 00, 9403 60 i 9403 90 30 Drveno pokućstvo 9406 10 00 Montažne zgrade od drva
--	---

PRILOG II.

Izjava o postupanju s dužnom pažnjom

Informacije koje mora sadržavati izjava o postupanju s dužnom pažnjom u skladu s člankom 4. stavkom 2. ove Uredbe:

1. Naziv, adresu i, u slučaju relevantne robe i proizvoda koji ulaze na tržište Unije ili izlaze s njega, registracijski i identifikacijski broj gospodarskog subjekta (EORI) u skladu s člankom 9. Uredbe (EU) br. 952/2013;
2. Oznaku Harmoniziranog sustava, slobodan tekstualni opis i količine³ relevantne robe ili proizvoda koje gospodarski subjekt namjerava staviti na tržište Unije;
3. Zemlju proizvodnje i sve zemljišne čestice proizvodnje, uključujući geolokacijske koordinate, zemljopisnu širinu i dužinu. Ako proizvod ili roba sadržava materijale, sastojke ili komponente proizvedene na različitim zemljišnim česticama, moraju se navesti geolokacijske koordinate svih različitih zemljišnih čestica;
4. Tekst: „Podnošenjem ove izjave o postupanju s dužnom pažnjom gospodarski subjekt potvrđuje da je postupao s dužnom pažnjom u skladu s odredbama Uredbe XXXX/XX te da nije utvrđen nikakav rizik ili je utvrđeni rizik zanemariv. Gospodarski subjekt ovime potvrđuje sukladnost robe/proizvoda sa zahtjevima iz članka 3. Uredbe XXXX/XX.”;
5. Potpis u sljedećem formatu:

Potpisano za i u ime:

Mjesto i datum izdavanja:

Ime, funkcija:

Potpis:

³ Količina se mora izraziti u kilogramima neto mase i, ako je primjenjivo, u dodatnoj mjernoj jedinici utvrđenoj u Prilogu I. Uredbi Vijeća (EEZ) br. 2658/87 uz navedenu oznaku Harmoniziranog sustava. Dodatna mjerna jedinica primjenjuje se kada je dosljedno definirana za sve moguće podbrojeve pod oznakom Harmoniziranog sustava navedene u izjavi o postupanju s dužnom pažnjom.